

Průběžná zpráva číslo 197/2017

**SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA
LOKALITY EDU ZÁPAD**

**SOUHRNNÁ DESKRIPTIVNÍ
ZPRÁVA**

Autor: PhDr. Stanislav Hampel

ppm factum research, s.r.o.

Praha, březen 2018

Název projektu: Socioekonomická analýza lokalit ETE jih a EDU západ

**Název dílčí etapové zprávy: Socioekonomická analýza lokality EDU západ.
Souhrnná deskriptivní zpráva**

Evidenční číslo objednatele: Technická zpráva číslo 197/2017

Evidenční číslo poskytovatele: 170087-2

ŘEŠITEL:

ppm factum research, s.r.o.

Autoři: PhDr. Stanislav Hampl (hlavní autor)

Mgr. Barbora Úlehlová

Mgr. Jiří Š. Cieslar

Daniel Hůle

RNDr. Šárka Daňková

Schválil				
Funkce	Instituce	Jméno	Datum	Podpis
Osoba poskytovatele zodpovědná za technické řešení	ppm factum research s.r.o.	PhDr. Stanislav Hampl		
Osoba objednatele zodpovědná za technické řešení	SÚRAO	Mgr. Lucie Steinerová		

Obsah

1	Metodika	8
2	Výsledky analýzy	9
2.1	Stručná charakteristika lokality	9
2.2	Populační vývoj	10
2.2.1	Počet obyvatel.....	10
2.2.2	Věková struktura	14
2.2.3	Narození a zemřelí	16
2.2.4	Potraty	18
2.2.5	Sňatky a rozvody.....	19
2.2.6	Migrace	19
2.3	Socioekonomická struktura obyvatel	21
2.3.1	Rodinný stav	21
2.3.2	Vzdělanostní struktura.....	22
2.3.3	Struktura domácností a obyvatel dle místa narození	23
2.4	Bydlení	24
2.4.1	Domovní a bytový fond.....	24
2.4.2	Rekreační nemovitosti.....	30
2.4.3	Ceny nemovitostí	32
2.5	Veřejná doprava.....	33
2.6	Možnosti nákupů a služeb	34
2.7	Školství	36
2.7.1	Mateřské školy	37
2.7.2	Základní školy	38
2.8	Zdravotnictví	39
2.9	Sociální služby	41
2.10	Kultura, sport, občanský život.....	42
2.11	Hodnocení života v obci, spokojenost občanů	45
2.12	Ekonomika	49
2.12.1	Ekonomická aktivita	49
2.12.2	Ekonomické subjekty.....	50
2.12.3	Vyjíždka a dojíždka za prací	52

2.12.4	Nezaměstnanost	53
2.13	Hospodaření obcí.....	54
2.14	Komunální volby.....	70
2.15	Obyvatelé a úložiště	75
2.15.1	Geologický průzkum – postoje a znalosti.....	75
2.15.2	Pozitivní očekávání a obavy v souvislosti s hlubinným úložištěm	77
2.15.3	Zájem o problematiku HÚ a postoje k jeho budování.....	80
2.15.4	Postoje občanů k úložišti – pohled samospráv a podnikatelů	83
2.16	Obce a úložiště	84
2.16.1	Postoje občanů k příspěvkům obcí v souvislosti s geologickým průzkumem ...	84
2.16.2	Postoj samosprávy k HÚ	86

Seznam použitých zkratk:

SÚRAO	Správa úložišť radioaktivních odpadů
PAPI	Pen-And-Paper-Interviews
JE	jaderná elektrárna
ETE	Jaderná elektrárna Temelín
EDU	Jaderná elektrárna Dukovany
ČSÚ	Český statistický úřad
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
ORP	obec s rozšířenou působností
SLDB	Sčítání lidu, domů a bytů
MHD	městská hromadná doprava
MŠ	mateřská škola
ZŠ	základní škola
OÚ	obecní úřad
DPS	dům s pečovatelskou službou
TJ	tělovýchovná jednota
SDH	Sdružení dobrovolných hasičů
ROP	Regionální operační program
IROP	Integrovaný regionální operační program
POV	Program obnovy venkova
EU	Evropská unie
HÚ	hlubinné úložiště
RAO	radioaktivní odpady
PR	Public Relations

Abstrakt

Tato souhrnná deskriptivní zpráva z desk research, z kvantitativního a kvalitativního dotazníkového terénního šetření v lokalitě EDU západ, zvažované pro vybudování hlubinného úložiště radioaktivních odpadů, přináší základní údaje o demografické struktuře a vývoji obyvatelstva, o socioekonomických charakteristikách, o obývaných nemovitostech, o hodnocení každodenního a občanského života v obcích a o postojích ke geologickému průzkumu a k případnému vybudování hlubinného úložiště.

Klíčová slova

kvantitativní šetření, kvalitativní šetření, desk research, lokalita, obyvatelé/rezidenti, rekreanti/chalupáři, starostové, podnikatelé, postoje

Abstract

This summary descriptive report from the desk research, quantitative and qualitative questionnaire field survey in the EDU západ site considered for the construction of deep geological repository of radioactive waste provides basic data on demographic structure and development, socio-economic characteristics, inhabited real estates, assessing everyday and civic life in municipalities, and attitudes to geological investigation and eventual construction of deep geological repository.

Keywords

quantitative survey, qualitative survey, locality, inhabitants/residents, cottage-keepers, mayors, entrepreneurs, attitudes

 SÚRAO	Socioekonomická analýza lokality EDU západ	Evidenční označení:
		SÚRAO 197/2017

Úvod

Tato zpráva byla zpracována v rámci projektu SÚRAO „Socioekonomická analýza lokalit ETE jih a EDU západ“, který zahrnuje zejména:

- i. Sběr dat – zajištění jejich dostupnosti a kvality
- ii. Tvorba map - výsledky zahrnují specializované map zpracované na základě analytických prací, terénního šetření a následné syntézy
- iii. Komparativní perspektiva dat – porovnání se sedmi dříve vytipovanými lokalitami
- iv. Deskriptivní reporty z jednotlivých lokalit
- v. Návrh opatření

Předpokládané zkoumané oblasti zahrnují:

Zkoumané oblasti zahrnují:

- Populace, charakteristika obyvatel: věk, pohlaví, vzdělání, sociální postavení, pracovní zařazení, počet členů v domácnosti, finanční příjmy, porodnost, rozvodovost, nemocnost, úmrtnost apod.
- Migrace: starousedlíci a nově přistěhovaní, stěhování za vzděláním/za prací apod., úbytek počtu obyvatel apod.
- Trh práce, zaměstnanost: rozdělení dle sektorů, počet zaměstnaných v domácnosti, dojíždění za prací, místní zaměstnavatelé apod.
- Sociální politika: péče o nezaměstnané, sociální služby apod.
- Infrastruktura, vybavenost obce: kanalizace, vodovod, plyn, dopravní obslužnost, stav pozemních komunikací, vzdělávací instituce, zdravotnická zařízení, nabídka služeb apod.
- Reality: ceny nemovitostí, nová výstavba apod.
- Turistický potenciál oblasti: vybavenost, body zájmu, estetická hodnota krajiny apod.
- Společenský život: činnost spolků, kulturní zázemí apod.

Cílem tohoto dílčího projektu „Socioekonomická analýza lokalit ETE jih a EDU západ“ je popsat sociologické aspekty jednotlivých lokalit a porovnat jejich stav v rámci okolí i průměru České republiky.

Cílem této zprávy je poskytnout souhrnné deskriptivní informace o lokalitě z kvantitativního terénního šetření rezidentů a rekreantů, z kvalitativního terénního šetření starostů dotčených obcí a podnikatelů – zaměstnavatelů v lokalitě a ze statistické a demografické analýzy (desk research).

1 Metodika

Souhrnná zpráva za lokalitu obsahuje výsledky a zjištění získaná třemi metodami sběru dat.

Desk research	Analýza statistických dat z různých zdrojů, především z Českého statistického úřadu, zejména ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011, dále z resortů MPSV a MŠMT; výzkum probíhal v období od října do prosince 2017.
Kvantitativní dotazníkové šetření	Šetření bylo provedeno na reprezentativním výběrovém souboru obyvatel (rezidentů) lokality ve věku od 15 let (497 respondentů, vybraných kvótním postupem) a doplňkově na souboru chatařů a chalupářů (rekreantů), kteří užívají v lokalitě rekreační nemovitost (16 respondentů) osobním dotazováním tazatelů (PAPI) ppm factum research v termínu od 28. 9. do 22. 10. 2017.
Kvalitativní šetření	Šetření bylo provedeno technikou hloubkových rozhovorů (in-depth interviews) se starosty všech dotčených obcí (Jaroměřice nad Rokytnou, Klučov, Ostašov, Lipník u Hrotovic, Dolní Vilémovice, Zárubice, Myslibořice, Odunec, Výčapy a Valeč) a s pěti podnikateli a zástupci firem z dané oblasti a jejího nejbližšího okolí v době od 4. do 19. 10. 2017

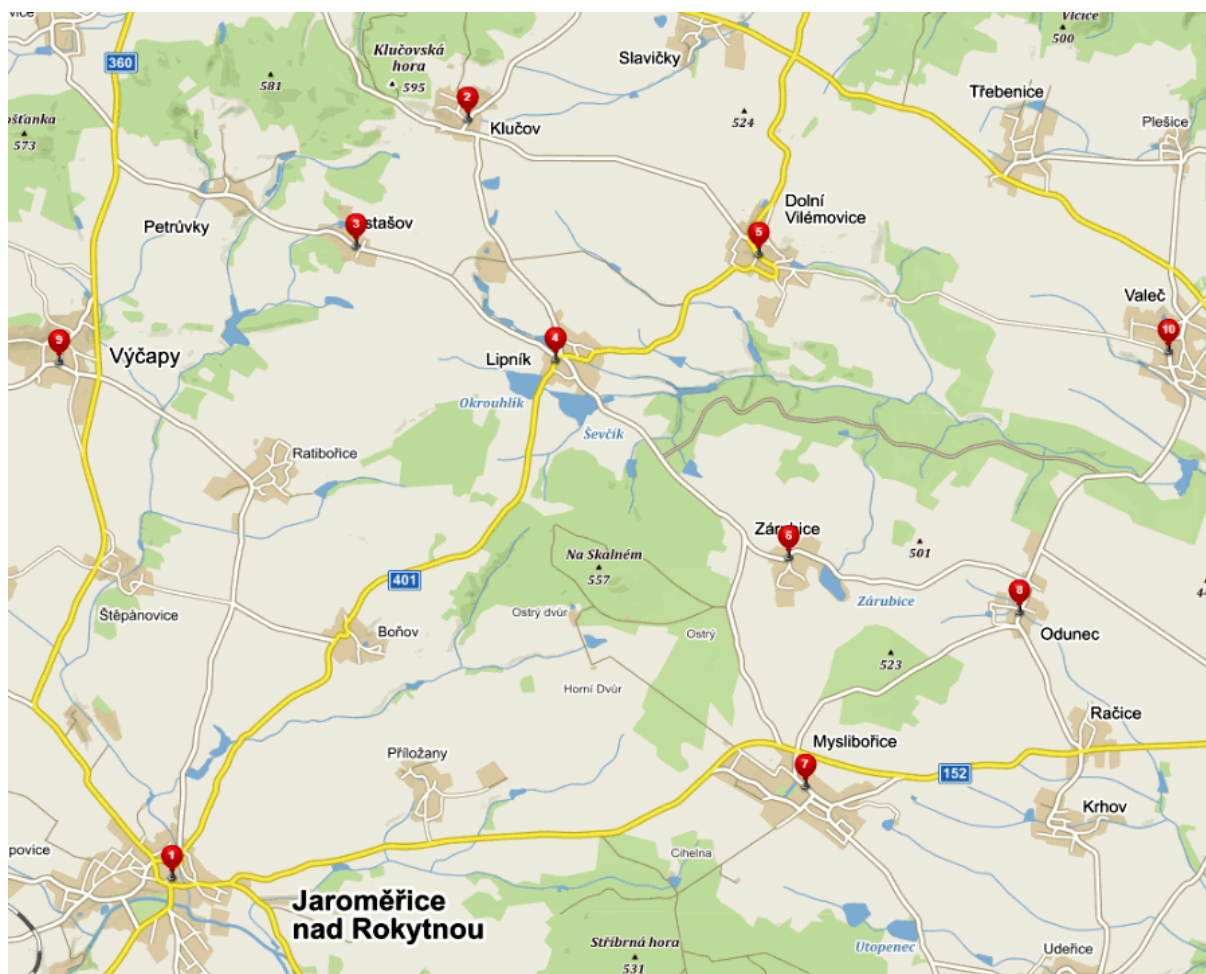

2 Výsledky analýzy

2.1 Stručná charakteristika lokality

Lokalita EDU západ je těsně druhou největší lokalitou, ze všech zvažovaných, co do počtu obyvatel žijících v dotčených obcích. Žije zde 7524 obyvatel, nejmenší lokalita má pouze 1197 obyvatel. Spolu s lokalitou ETE jih mají obě lokality velký odstup, protože třetí největší lokalita má přibližně polovinu obyvatel oproti prvním dvou. Celkově se lokalita skládá i z největšího množství 10 obcí (Jaroměřice nad Rokytnou, Klučov, Ostašov, Lipník, Dolní Vilémovice, Zárubice, Myslibořice, Odunec, Výčapy a Valeč), které se nacházejí na území jedné obce s rozšířenou působností (Třebíč) a jednoho kraje (Vysočina). Lokalita přitom začíná v těsném sousedství města Třebíč, které se nachází jen pár kilometrů od severozápadního okraje pomyslné lokality.

Mapa 1: Území zvažované lokality EDU západ

Zdroj: Mapy.cz

Výrazně největší obcí jsou Jaroměřice nad Rokytnou s více než 4 tisíci obyvateli, přičemž druhá největší obec Výčapy má přes 800 obyvatel a šest obcí má méně než 400 obyvatel.

Kromě obcí, které tvoří výčet zasažených obcí, se na území lokality nenachází žádná větší osada.

K Jaroměřicím nad Rokytnou patří dále části Boňov, Popovice, Příložany, Ratibořice, Špitálský les, Vacenovice, Ohrazenice. K Výčapům patří ještě část Štěpánovice. Ostatní obce jsou tvořeny jen jednou částí.

Za hlavní charakteristiku a výhodu lokality lze považovat klidné místo k životu a čistou krásnou přírodu, zároveň absenci větších průmyslových podniků v okolí a orientaci ekonomiky spíše na zemědělství.

Neopominutelnou charakteristikou lokality je existence a provoz Jaderné elektrárny Dukovany, ve které mnoho obyvatel pracuje (případně v navazujících provozech), která však leží mimo území lokality.

Problematickými stránkami lokality jsou v některých obcích dostatek volných stavebních parcel, nedostatečná infrastruktura (chybí např. obchody, pohostinství), z demografického hlediska stárnoucí obyvatelstvo a vylidňování.

S tím pak souvisejí i ekonomické problémy jako nedostatek pracovních sil a případně nedostatečně rozvinutý potenciál pro turistický ruch.

2.2 Populační vývoj

2.2.1 Počet obyvatel

Lokalita EDU západ se skládá ze 10 obcí, v nichž ke konci roku 2014 bydlelo celkem 7851 obyvatel. Největší obcí z lokality jsou Jaroměřice nad Rokytnou s více než 4 tis. obyvateli v roce 2014. Dále sem spadají obce Výčapy, Valeč a Myslibořice, které mají více než 700 obyvatel, Další dvě obce – Lipník a Dolní Vilémovice – mají necelých 400 obyvatel a zbývající 4 obce, Klučov, Ostašov, Zárubice a Odunec, mají počet obyvatel nižší než 200.

Tab. 1: Počet obyvatel jednotlivých obcí lokality EDU západ v roce 2014 (k 31.12.2014)

	Jaroměřice n. Rokytnou	Klučov	Ostašov	Lipník u Hřotovic	Dolní Vilémovice	Zárubice	Myslibořice	Odunec	Výčapy	Valeč	Celkem
Počet obyvatel	4 177	171	139	384	392	121	731	91	888	757	7 851

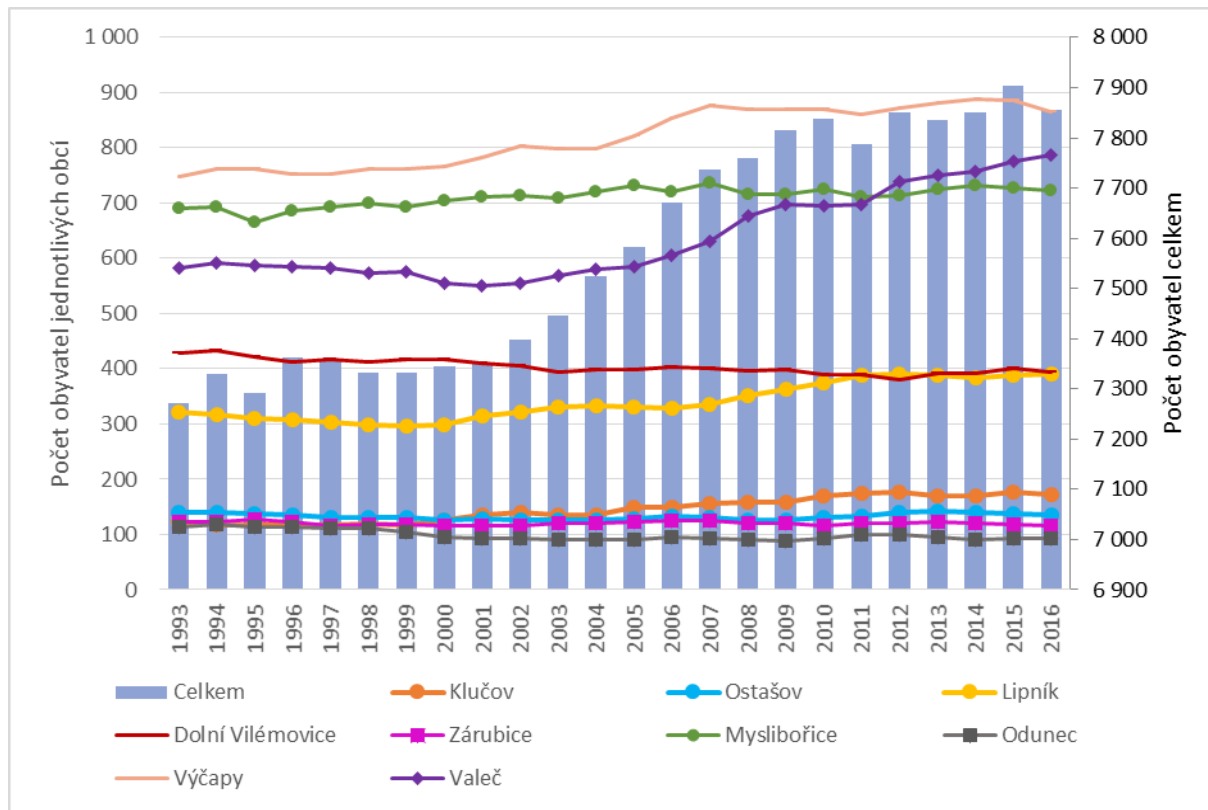
Zdroj: ČSÚ

Vzhledem k tomu, že v rámci obcí sledované lokality došlo k řadě územních změn, naposledy v roce 1992, budeme analyzovat populační vývoj až od roku 1993. Počet obyvatel lokality roste zejména od roku 2002. V letech 2002-2014 se počet obyvatel zvýšil o 454 osob. Zhruba polovina celkového počtu obyvatel lokality je dána obcí Jaroměřice nad Rokytnou, kde v roce 2014 žilo 4177 osob. Vývoj počtu obyvatel této je uveden samostatně v grafu 2. Od roku 1993 zde počet obyvatel s mírnými výkyvy rostl a z hodnoty 4000 osob

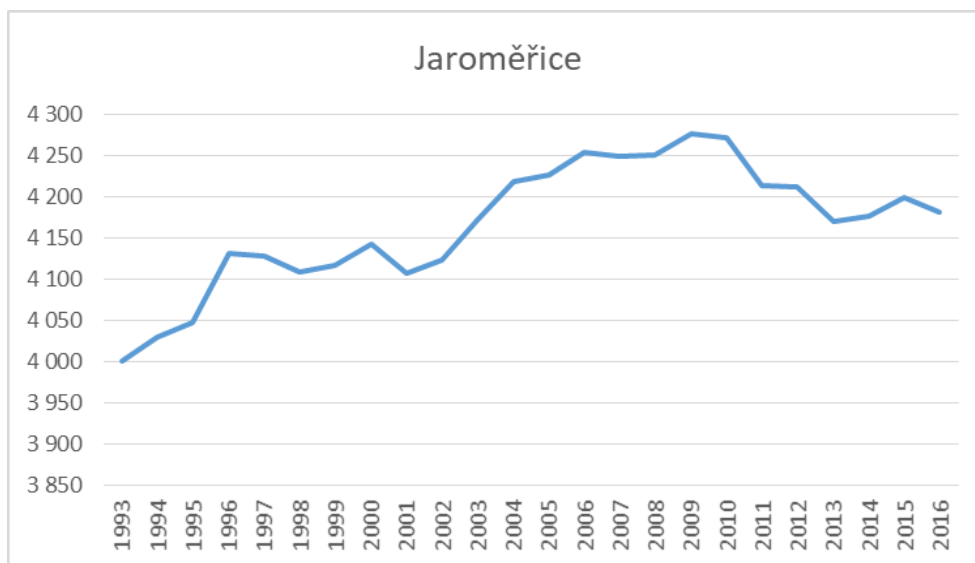
v roce 1993 se zvýšil až na 4277 osob v roce 2009. Od tohoto maxima se počet obyvatel opět mírně snižuje a do roku 2014 poklesl počet obyvatel zhruba o stovku.

Graf 1: Počet obyvatel jednotlivých obcí lokality EDU západ (ke 31.12. daného roku)

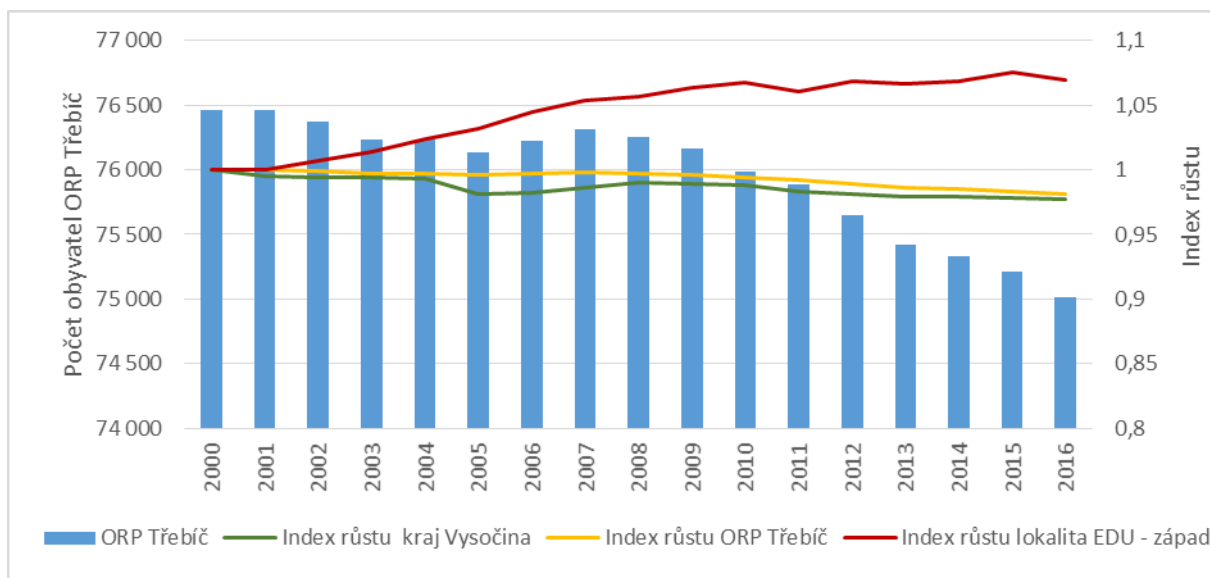
Zdroj: ČSÚ

Počet obyvatel většiny ostatních obcí plynule rostl, nejvýrazněji se počet obyvatel zvýšil od roku 2002 v obcích Klučov, Lipník, Výčapy a Valeč. V obci Valeč došlo k nárůstu počtu obyvatel o 36 % a během let 2002-2014 zde přibylo 201 obyvatel. Naopak, pokles, i když ne výrazný, v počtu obyvatel pozorujeme v obcích Dolní Vilémovice a Odunec. Počet obyvatel Dolních Vilémovic klesá víceméně pozvolna a od roku 1993 do roku 2014 se zde počet obyvatel snížil o 37 osob.

Graf 2: Počet obyvatel obce Jaroměřice n. Rokytinou (k 31. 12. daného roku)

Zdroj: ČSÚ

Všechny sledované obce lokality spadají do ORP Třebíč. Počet obyvatel této ORP se pohyboval nejprve okolo 76500 obyvatel, po roce 2008 však začal poměrně výrazně klesat, až na hodnotu 75 tis. v roce 2016. Dlouhodobě od roku 2000 lze tedy hovořit o poklesu počtu obyvatel, stejný trend zaznamenáváme v Kraji Vysočina jako celku. Ve srovnání s těmito vývojovými trendy se počet obyvatel sledované lokality EDU – západ vyvíjí velice pozitivně, mezi roky 2000 a 2014 se zde počet obyvatel zvýšil o téměř 7 %.

Graf 3: Počet obyvatel a Index růstu počtu obyvatel (rok 2000=1, každý následující rok je vztažen vždy k roku 2000), lokalita EDU západ, ORP Třebíč a Kraj Vysočina

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Populační růst lokality EDU západ je dán především kladným migračním saldem, přirozenou měnou se počet osob v lokalitě ve většině sledovaných let snižoval, a to včetně posledních několika let, kdy se porodnost začíná pomalu zvyšovat. Výrazně k tomuto negativnímu populačnímu trendu v přirozené měně přispívá zejména obec Myslibořice, kde je dlouhodobě velice nízká porodnost a naopak úroveň úmrtnosti, která ji vysoce převyšuje. Naproti tomu migrační saldo je ve většině sledovaných let kladné, vyjma roku 2013 a 2016, kdy byla jeho hodnota záporná. Za posledních 5 let migrací přibylo 97 osob, naopak přirozenou měnou ubylo 30 osob. Nicméně hodnoty přirozeného i migračního přírůstku meziročně velmi kolísají a je obtížné usuzovat na zřejmý viditelný trend.

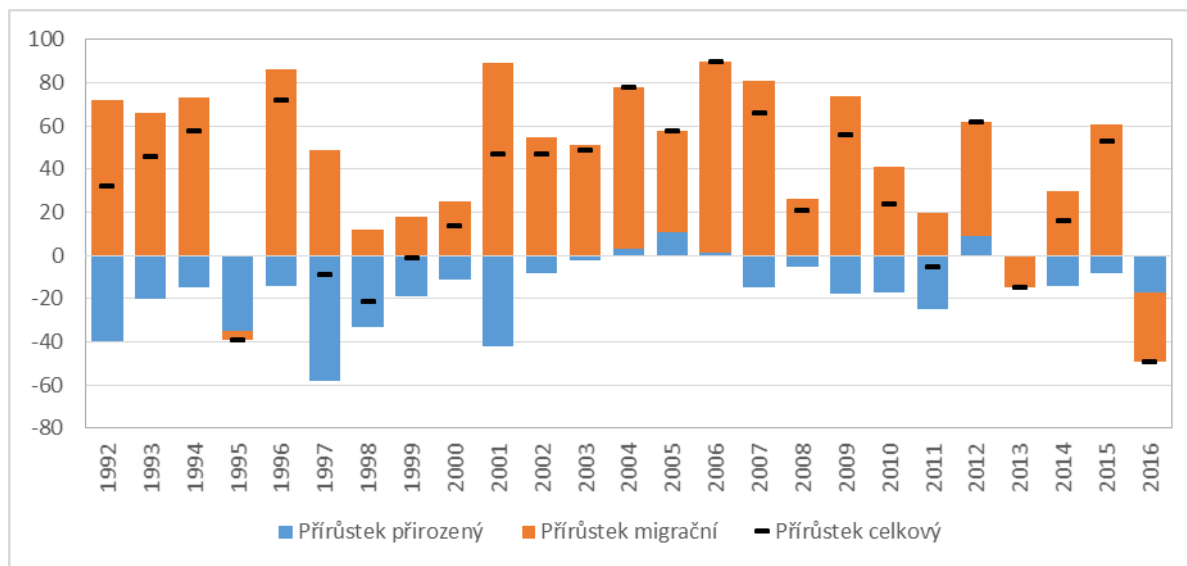
Na úrovni ORP Třebíč jako celku dochází od roku 2008 k poklesu počtu obyvatel.

Tab. 2: Změny počtu obyvatel v lokalitě EDU západ

	1993	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
počet obyvatel	7272	7346	7582	7672	7738	7759	7815	7839	7788	7850	7835	7851	7904	7855
přirozený přírůstek	-20	-11	11	1	-15	-5	-18	-17	-25	9	0	-14	-8	-17
migrační saldo	66	25	47	89	81	26	74	41	20	53	-15	30	61	-32
celkový přírůstek	46	14	58	90	66	21	56	24	-5	62	-15	16	53	-49
	na 1000 obyvatel													
přirozený přírůstek	-2,8	-1,5	1,5	0,1	-1,9	-0,6	-2,3	-2,2	-3,2	1,2	0,0	-1,8	-1,0	-2,2
migrační saldo	9,1	3,4	6,2	11,7	10,5	3,4	9,5	5,2	2,6	6,8	-1,9	3,8	7,7	-4,1
celkový přírůstek	6,3	1,9	7,7	11,8	8,6	2,7	7,2	3,1	-0,6	7,9	-1,9	2,0	6,7	-6,2

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Pokud se podíváme na ORP Třebíč jako celek, pak je zřejmé, že za snižující se počet obyvatel zde může především záporné migrační saldo, a to i přesto, že přirozenou měnou se počet obyvatel zvyšuje. Situace zde je tedy zcela opačná ve srovnání s lokalitou EDU západ, kde je migrační saldo kladné, ale záporný přirozený přírůstek.

Graf 4: Vývoj populačního přírůstku / úbytku v lokalitě EDU západ (absolutní počty)

Zdroj: ČSÚ

2.2.2 Věková struktura

Věková struktura obyvatel sledované lokality má v současné době poměrně vyrovnaný podíl dětské a seniorské složky, přičemž v roce 2014 připadalo na děti 16,5 % celkové populace, na seniory pak 16,8 % a index stáří činil 101,6 seniorů na 100 dětí. Dochází zde však k pozvolnému stárnutí obyvatel, od roku 2001 do roku 2014 se zvýšilo zastoupení osob ve věku 65 a více let o necelé 2 procentní body, zhruba stejnou měrou pokleslo zastoupení dětí do 15 let. Seniorů tedy přibývá a i nadále přibývat pravděpodobně bude. Ve věku 65 a více let bylo v roce 2014 celkem 1320 osob, ve věku 80 a více let to bylo 340 osob.

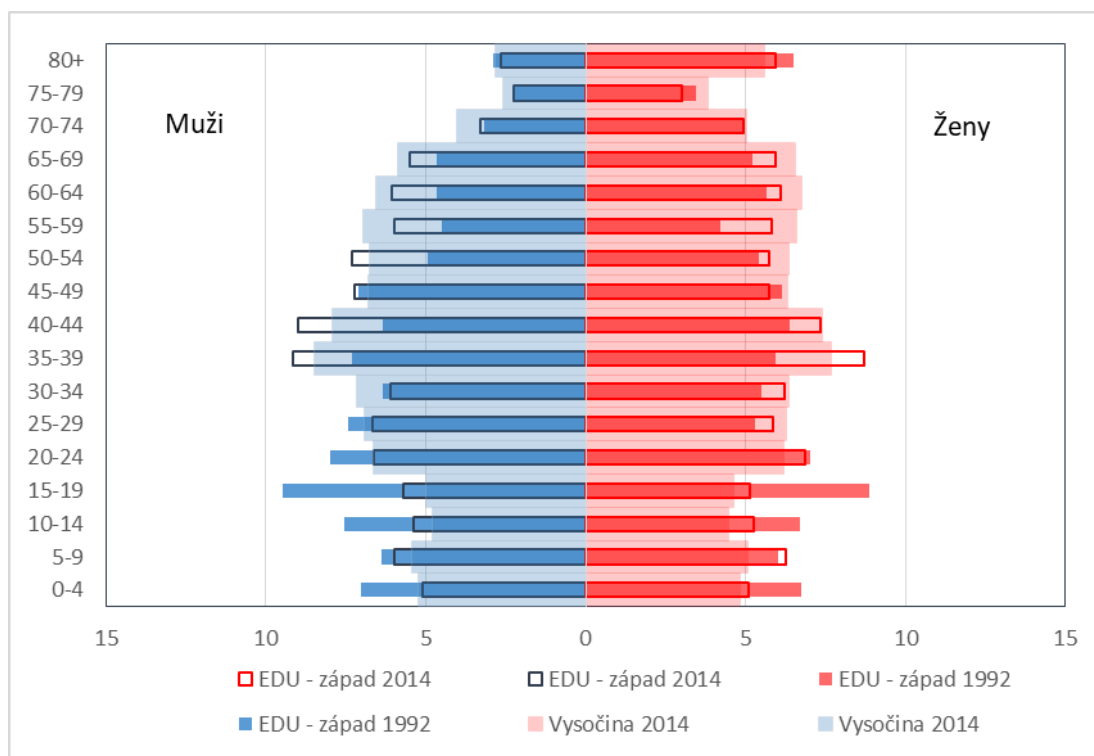

Tab. 3: Charakteristiky věkové struktury v lokalitě EDU západ a v kraji Vysočina

	EDU západ celkem				Kraj Vysočina			
	Počet obyvatel ve věku			Index stáří	Počet obyvatel ve věku			Index stáří
	0-14	15-64	65+		0-14	15-64	65+	
2001	1374	4881	1095	79,7	87684	358723	71908	82,0
2004	1344	5100	1080	80,4	81670	361751	73732	90,3
2011	1276	5327	1185	92,9	75331	351776	84830	112,6
2014	1299	5232	1320	101,6	76104	340867	92924	122,1
	Podíl obyvatel ve věku (%)			Index ekonomického zatížení	Podíl obyvatel ve věku (%)			Index ekonomického zatížení
	0-14	15-64	65+		0-14	15-64	65+	
2001	18,7	66,4	14,9	50,6	16,9	69,2	13,9	44,5
2004	17,9	67,8	14,4	47,5	15,8	70,0	14,3	43,0
2011	16,4	68,4	15,2	46,2	14,7	68,7	16,6	45,5
2014	16,5	66,6	16,8	50,1	14,9	66,9	18,2	49,6

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Graf 5: Věková struktura lokality EDU západ (1992, 2014) a Kraje Vysočina (2014), v %

Zdroj: ČSÚ

2.2.3 Narození a zemřelí

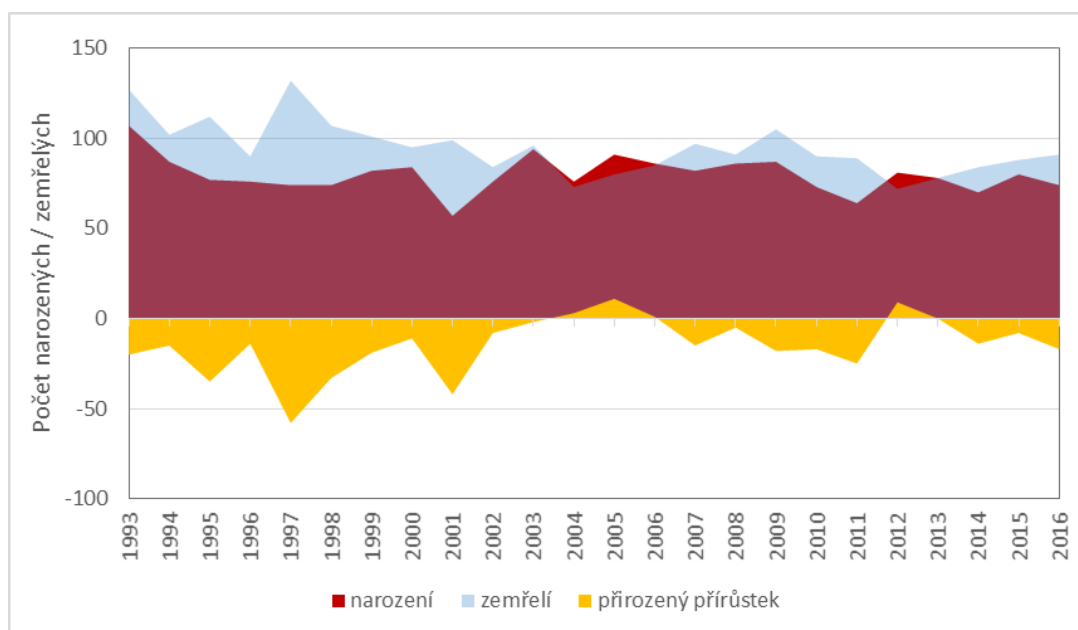
Počet narozených se v posledních letech pohybuje mezi 70 a 80 dětmi ročně, počet zemřelých je však dlouhodobě vyšší a přirozený přírůstek je záporný. Hrubá míra porodnosti kolísá okolo 9,7 narozených na 1000 obyvatel, hrubá míra úmrtnosti pak kolem 10,5. Přirozený úbytek je relativně malý a ročně se počet obyvatel snížil o 0,8 osob na 1000 obyvatel.

Tab. 4: Charakteristiky přirozené měny v lokalitě EDU západ

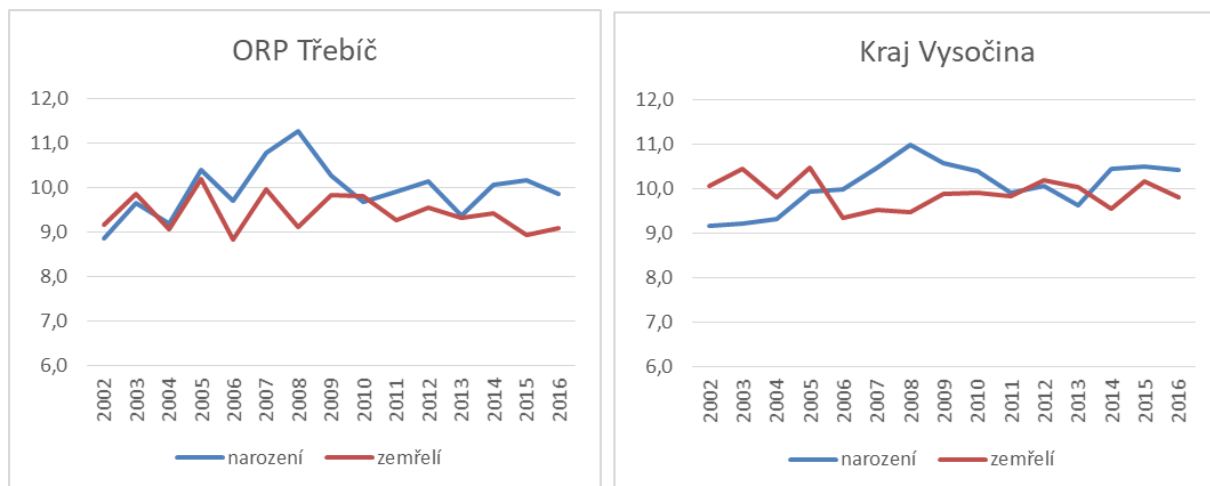
	1993	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
počet narozených	107	84	91	86	82	86	87	73	64	81	78	70	80	74
počet zemřelých	127	95	80	85	97	91	105	90	89	72	78	84	88	91
přirozený přírůstek	-20	-11	11	1	-15	-5	-18	-17	-25	9	0	-14	-8	-17
	na 1000 obyvatel													
narození	14,8	11,4	12,0	11,3	10,6	11,1	11,2	9,3	8,2	10,4	9,9	8,9	10,2	9,4
zemřelí	17,5	12,9	10,6	11,1	12,6	11,7	13,5	11,5	11,4	9,2	9,9	10,7	11,2	11,5
přirozený přírůstek	-2,8	-1,5	1,5	0,1	-1,9	-0,6	-2,3	-2,2	-3,2	1,2	0,0	-1,8	-1,0	-2,2

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Graf 6: Charakteristiky přirozené měny v lokalitě EDU západ (absolutní počty)

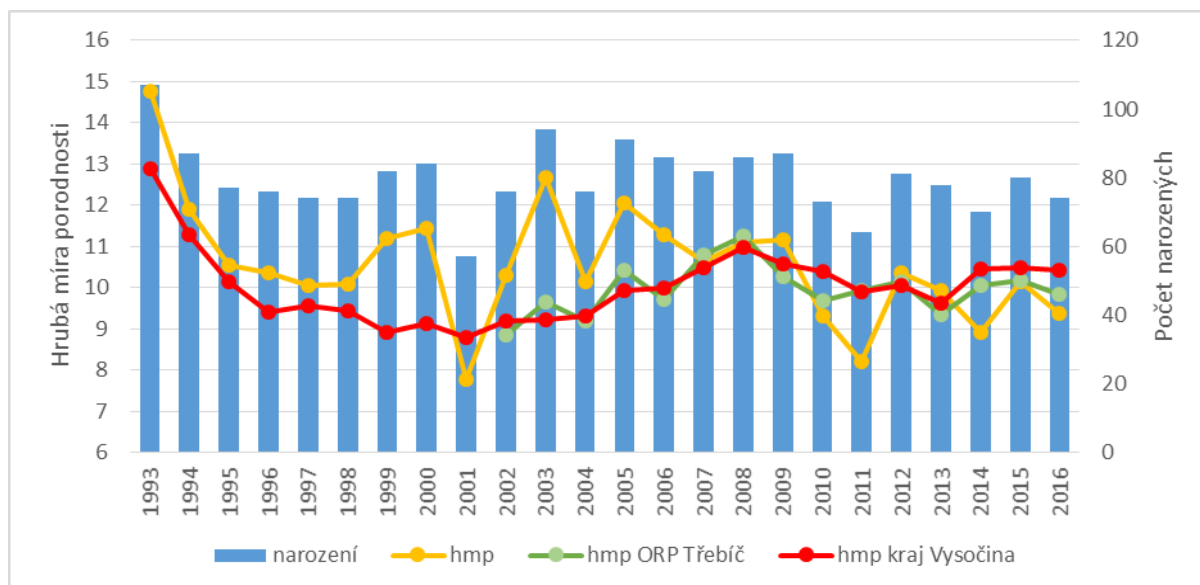

Zdroj: ČSÚ

Graf 7: Charakteristiky přirozené měny v ORP Třebíč a Kraji Vysočina (na 1000 obyvatel)

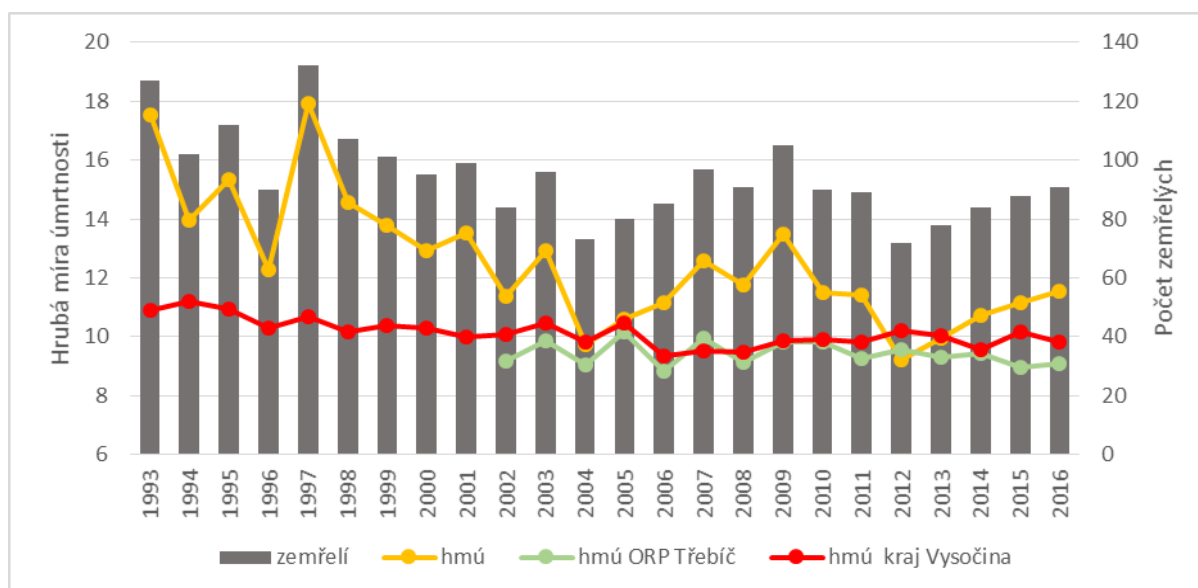
Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Na úrovni ORP Třebíč je situace odlišná, v roce 2014 zde hrubá míra porodnosti činila 10,1 narozených na 1000 obyvatel a převyšovala hrubou míru úmrtnosti, která činila 9,4. Také na úrovni Kraje Vysočina byla porodnost vyšší než úmrtnost, i když rozdíl mezi oběma hladinami je méně výrazný. Míra porodnosti lokality EDU západ je však velice nízká, a to i přesto, že počátkem sledovaného období v letech 1993-2006 její úroveň převyšovala jak úroveň pozorovanou v rámci Kraje Vysočina, tak úroveň pozorovanou v ORP Třebíč.

Graf 8: Charakteristiky porodnosti lokality EDU západ, ORP Třebíč a Kraje Vysočina

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Naopak úmrtnost v lokalitě EDU západ je ve srovnání s hodnotami evidovanými v Kraji Vysočina i na úrovni ORP Třebíč dlouhodobě vyšší a od roku 2012 její úroveň plynule roste.

Graf 9: Charakteristiky úmrtnosti lokality EDU západ, ORP Třebíč a Kraje Vysočina

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

2.2.4 Potraty

Počet potratů v lokalitě EDU západ se ročně pohybuje mezi 20 a 25 potraty, i když meziročně velice kolísá. Z původních hodnot okolo 50 potratů ročně v letech 1993-1996 se počet snížil na minimum pozorované v roce 2002 a 2004, kdy bylo evidováno okolo 15 potratů za rok, v dalších letech se však počet opět nepatrně zvýšil na současnou hladinu. Lze však konstatovat, že úroveň potratovosti vyjádřená počtem potratů na 1000 obyvatel v lokalitě EDU západ odpovídá úrovni pozorované v rámci ORP Třebíč i Kraje Vysočina.

Tab. 5: Charakteristiky potratovosti lokality EDU západ, ORP Třebíč a Kraje Vysočina

	1993	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet potratů (abs.) EDU západ	52	24	24	31	20	20	19	17	23	20	22	21	24	25
Potraty na 1000 ob. EDU západ	7,2	3,3	3,2	4,1	2,6	2,6	2,4	2,2	3,0	2,6	2,8	2,7	3,0	3,2
Potraty na 1000 ob. ORP Třebíč			3,6	3,5	3,3	3,4	3,3	3,1	3,2	2,8	3,0	2,9	2,8	2,8
Potraty na 1000 obyv. Kraj Vysočina	6,9	3,8	3,4	3,4	3,5	3,4	3,2	3,1	3,2	3,0	3,2	2,8	3,0	3,0

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

2.2.5 Sňatky a rozvody

Ročně je ve sledované lokalitě evidováno 30-40 sňatků a zhruba poloviční počet rozvodů. Meziročně však obě hodnoty velice kolísají a např. v roce 2008 byl počet sňatků i rozvodů shodný. Vyjma propadu hladiny sňatečnosti v letech 2007-2010 se úroveň sňatečnosti i rozvodovosti v lokalitě EDU západ drží na úrovni shodné s ORP Třebíč a krajem Vysočina jako jednotkami vyššího územního řádu.

Tab. 6: Charakteristiky sňatečnosti a rozvodovosti lokality EDU západ, ORP Třebíč a Kraje Vysočina

	1992	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet sňatků (abs.) EDU západ	55	35	40	36	27	22	19	32	39	38	36	34	27	33
Počet rozvodů (abs.) EDU západ	12	9	23	9	14	22	15	17	17	15	20	20	11	12
Sňatky na 1000 ob. EDU západ	7,6	4,8	5,3	4,7	3,5	2,8	2,4	4,1	5,0	4,9	4,6	4,3	3,4	4,2
Rozvody na 1000 ob. EDU západ	1,7	1,2	3,0	1,2	1,8	2,8	1,9	2,2	2,2	1,9	2,6	2,6	1,4	1,5
Sňatky na 1000 ob. ORP Třebíč			5,4	4,7	5,2	4,5	3,9	4,6	4,6	4,6	3,7	4,5	4,4	4,0
Sňatky na 1000 ob. kraj Vysočina	6,6	5,1	4,8	4,7	5,0	4,5	4,2	4,3	4,2	4,3	4,0	4,3	4,6	5,3
Rozvody na 1000 ob. ORP Třebíč			2,6	2,5	2,5	3,2	2,3	2,5	2,6	2,4	2,6	2,2	1,9	1,2
Rozvody na 1000 ob. kraj Vysočina	2,3	2,2	2,4	2,4	2,4	2,6	2,2	2,6	2,2	1,9	2,2	2,2	2,1	2,3

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

2.2.6 Migrace

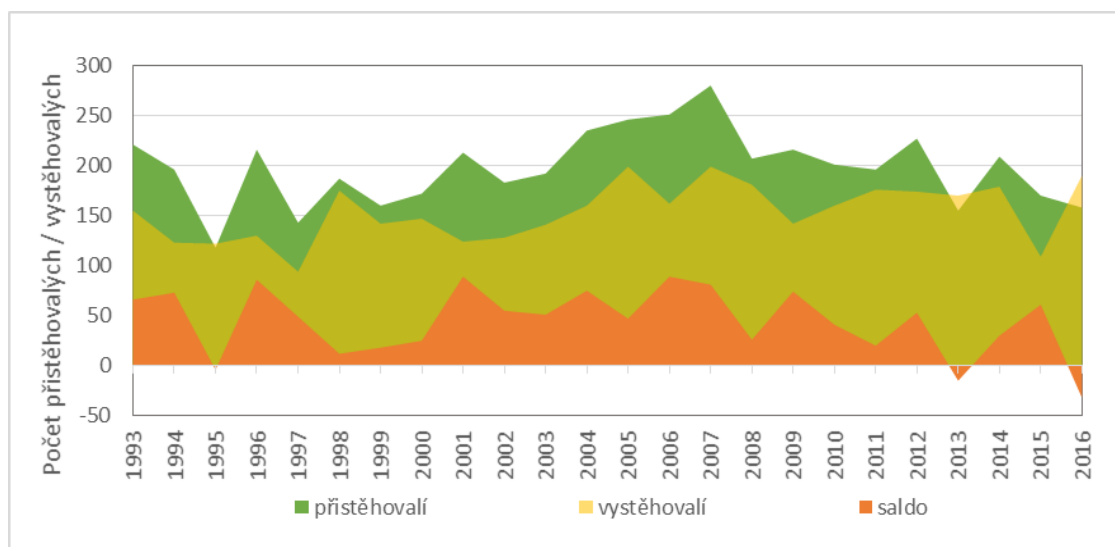
Migrační saldo v lokalitě EDU západ je ve většině sledovaných let kladné, výjimkou jsou roky 2013 a 2016, kdy jeho hodnota klesla pod nulu. V posledních 5 letech se počet přistěhovalých pohyboval v průměru okolo 180 osob ročně, počet vystěhovalých byl o zhruba 20 osob nižší. Z dlouhodobého pohledu byl počet přistěhovalých nejvyšší v roce 2007, kdy se přistěhovalo 280 osob, velice vysoký však byl i počet vystěhovalých a saldo činilo přes 80 osob, stejně tak jako v roce 2006. V následujících letech se počet přistěhovalých snižoval, počet vystěhovalých je však poměrně stabilní, i když jsou zde zaznamenávány určité výkyvy. Došlo tedy ke snížení migračního salda. Dostupná data nám bohužel neumožňují vyloučit migraci uvnitř lokality, uvedené údaje jsou tedy souhrny migračních pohybů jednotlivých obcí lokality.

Tab. 7: Charakteristiky migrace v lokalitě EDU západ

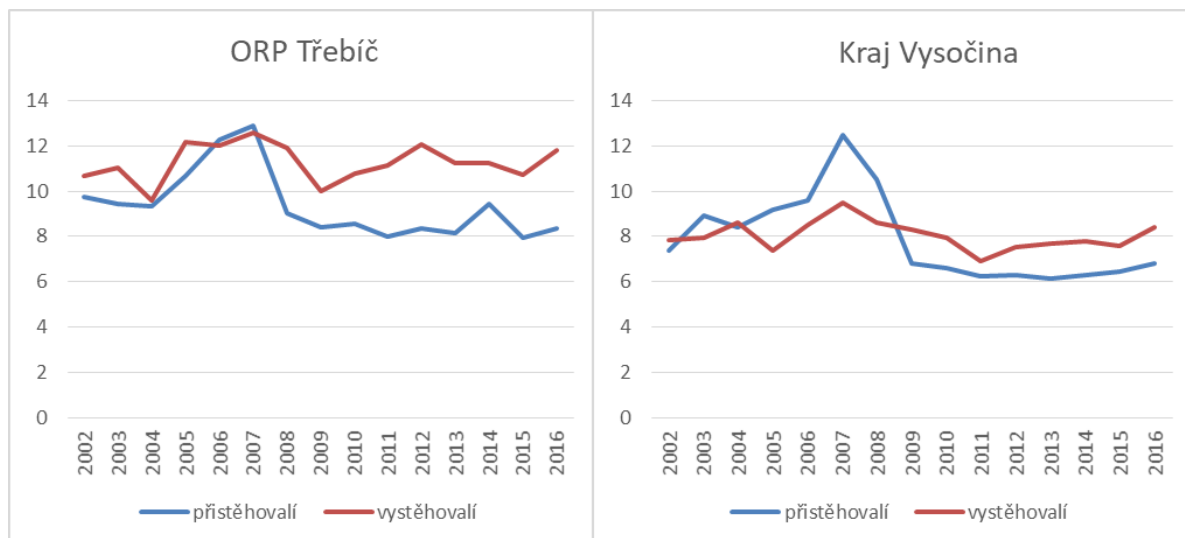
	1993	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
přistěhovalí	221	172	246	251	280	207	216	201	196	227	155	209	170	158
vystěhovalí	155	147	199	162	199	181	142	160	176	174	170	179	109	190
migrační saldo	66	25	47	89	81	26	74	41	20	53	-15	30	61	-32
	na 1000 obyvatel													
přistěhovalí	30,5	23,4	32,6	32,9	36,3	26,7	27,7	25,7	25,2	29,0	19,8	26,6	21,6	20,1
vystěhovalí	21,4	20,0	26,3	21,2	25,8	23,4	18,2	20,4	22,6	22,3	21,7	22,8	13,8	24,1
migrační saldo	9,1	3,4	6,2	11,7	10,5	3,4	9,5	5,2	2,6	6,8	-1,9	3,8	7,7	-4,1

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Na 1000 osob v roce 2014 připadalo 26,6 přistěhovalých a 22,8 vystěhovalých, což je úroveň poměrně vysoká ve srovnání s úrovní pozorovanou v rámci ORP Třebíč jako celku. Zde jsou hodnoty zhruba poloviční a na 1000 osob zde připadalo 9,4 přistěhovalých a 11,3 vystěhovalých, migrační saldo tedy bylo navíc záporné. Relativně vyšší míru migračního pohybu ve srovnání s hodnotami pozorovanými na úrovni územních jednotek vyššího řádu je pravděpodobně možné přičítat právě migraci mezi obcemi vymezené lokality, a to i vzhledem k tomu, že počet obcí v lokalitě je zde poměrně vysoký.

Graf 10: Charakteristiky migrace v lokalitě EDU západ (absolutní počty)

Zdroj: ČSÚ

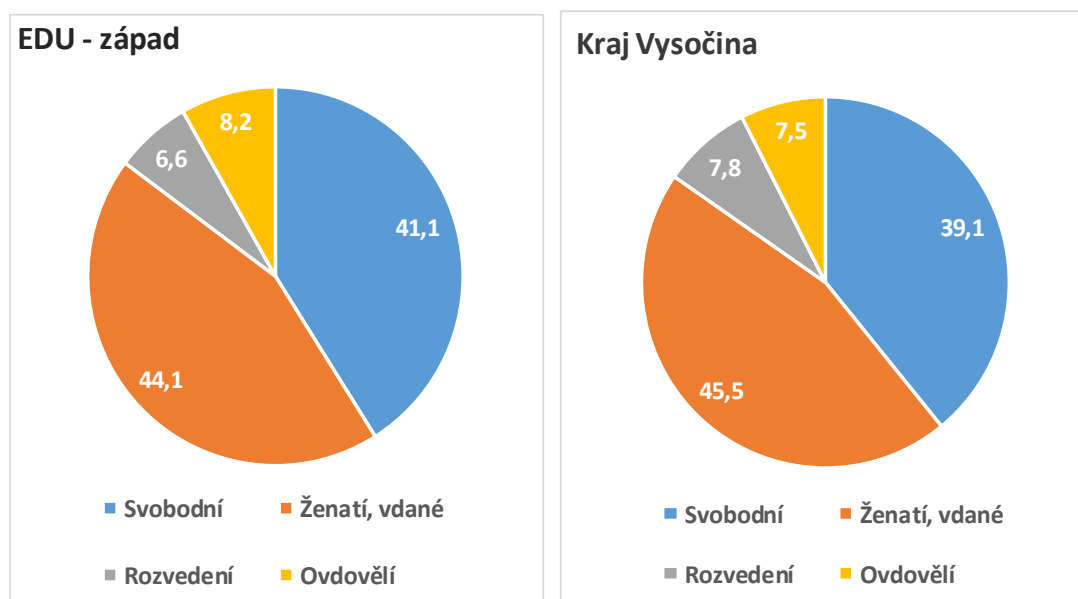
Graf 11: Charakteristiky migrace v ORP Třebíč a Kraji Vysočina (na 1000 obyvatel)

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

2.3 Socioekonomická struktura obyvatel

2.3.1 Rodinný stav

Pro analýzu rodinného stavu byla zvolena jako referenční jednotka kraj. V ostatních případech jsme jevy spíše porovnávali mezi lokalitami a příslušnými obcemi s rozšířenou působností, ale v tomto případě jsme se rozhodli pro vyšší stupeň, jelikož lokální rozdíly byly spíš nepatrné, pokud vůbec nějaké. Struktura dle rodinného stavu je totiž podstatně méně lokálně podmíněná.

Graf 12: Srovnání struktury rodinného stavu v lokalitě a v kraji dle SLDB 2011

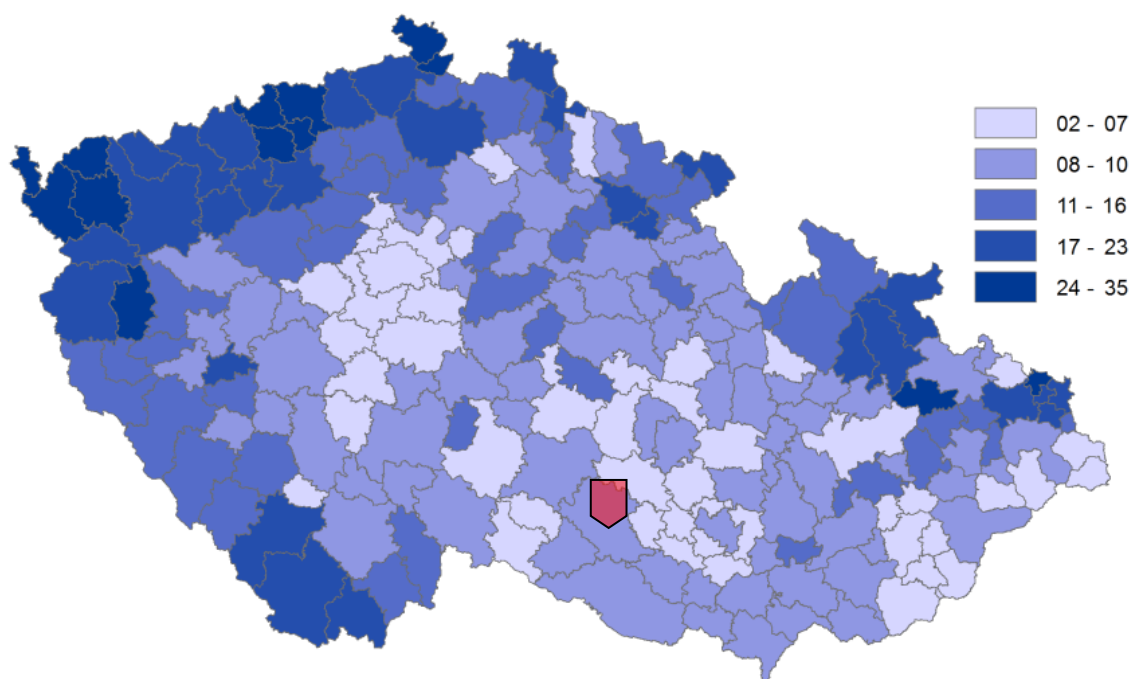
Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

Při porovnání struktur lokality a Kraje Vysočina je patrná značná podobnost obou struktur. Největší rozdíl můžeme pozorovat u kategorie rozvedených, která je u krajské struktury o 1,2 p. b. větší, což je hodnota vyšší o 20%. Podíl sezdaných je v lokalitě nepatrně nižší, naopak v případě svobodných a zvláště ovdovělých jsou podíly v lokalitě nepatrně vyšší.

2.3.2 Vzdělanostní struktura

Z hlediska porovnání vzdělanosti jsme zvolili srovnání s příslušnými ORP a zároveň jsme použili dva analytické přístupy. První zohledňuje vzdělání matek aktuálně rozených dětí, abychom získali přehled, v jakém prostředí z hlediska vzdělanosti vyrůstá nová generace. Druhý pohled využívá standardní strukturu populace dle dosaženého vzdělání. V prvním případě vycházíme z dat o narozených, která jsou shromažďována průběžně prostřednictvím výkazů, a ve druhém případě vycházíme z dat získaných při SLDB 2011.

Mapa 2: Podíl dětí narozených matkám s nejvýše základním vzděláním v roce 2014

Zdroj: ČSÚ, údaje o narozených

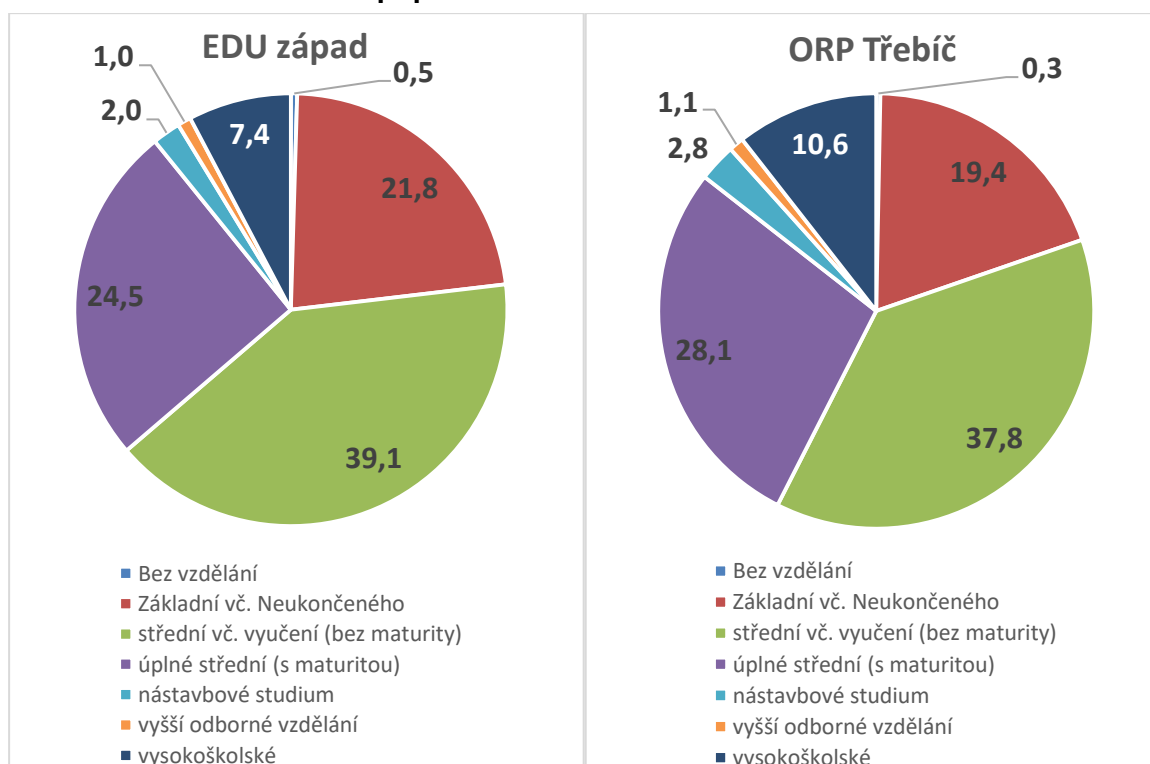
Při pohledu na mapu znázorňující škálu podílu dětí narozených matkám s nejvýše základním vzděláním je patrné, že lokalita EDU západ se nachází na území ORP s celorepublikově podprůměrnou hodnotou tohoto ukazatele. Konkrétně u ORP Třebíč je tento podíl necelých 8 %, zatímco celorepublikově je to 11 %. Pokud jde o lokalitu, tak zde se situace od hodnot ORP značně odchyľuje. V největší obci Jaroměřice se 19 % dětí v roce 2014 narodilo matkám s nejvýše základním vzděláním. U dalších obcí jako Výčapy a Myslibořice to sice

byla jen 4 %, ale u takto malých obcí již mohou být výsledky značně ovlivněny výkyvy hodnot. U ostatních obcí, které mají jen pár set obyvatel, tento ukazatel již není využitelný.

Při porovnání struktur populace dle vzdělání lze říci, že obyvatelé lokality mají průměrně nižší vzdělání než obyvatelé celého ORP. Vyšší podíl osob se základním vzděláním a vyučených v lokalitě je kompenzován výrazně nižším podílem lidí s maturitou a vysokoškolsky vzdělaných. Osob s maturitou žije v ORP o cca 15 % více než v lokalitě a vysokoškolsky vzdělaných dokonce o více než 40 % více.

Graf 13: Srovnání struktur populace dle vzdělání mezi lokalitou a ORP dle SLDB 2011

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

2.3.3 Struktura domácností a obyvatel dle místa narození

Pro analýzu byly zvoleny, jakožto klíčový soubor, hospodařící domácnosti, jelikož v posledním sčítání (SLDB 2011) nebyla použita kategorie cenzové domácnosti. Při porovnání struktur domácností lokality EDU západ a ORP Třebíč zjistíme, že lokalita se od ORP téměř neliší. Nepatrně nižší podíl v lokalitě zaznamenáváme u domácností jednotlivců (1,3 p. b., což je přibližně 5 %) a ještě větší rozdíl je u osob jednotlivců žijících samostatně (2,6 p. b.).

Tab. 8: Porovnání struktur domácností lokality a ORP dle SLDB 2011

Domácnosti	EDU západ		ORP Třebíč	
	abs.	v %	abs.	v %
Hospodařící domácnosti celkem	2823		29 298	
úplné rodiny celkem	1555	55,1	16 081	54,9
úplná rodina bez závislých dětí	795	28,2	9019	30,8
úplná rodina se závislými dětmi	760	26,9	7062	24,1
neúplné rodiny celkem	349	12,4	3512	12,0
vícečlenné nerodinné domácnosti	89	3,2	817	2,8
domácnosti jednotlivců	763	27,0	8304	28,3
v tom bydlící samostatně	633	22,4	7365	25,0

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

Z dalšího srovnání vyplývá, že v obcích tvořících lokalitu žije téměř stejný podíl lidí, kteří se v obci narodili jako v ORP. Zajímavé je, že nejnižší hodnoty ze všech obcí tvořících lokalitu dosahuje s 33 % obec Klučov a z větších obcí mají nejnižší hodnotu Myslibořice (37 %). Naopak ve Výchapech žije 59 % obyvatel, kteří se v obci narodili.

Tab. 9: Podíl osob narozených v obci stávajícího obvyklého bydliště dle SLDB 2011

	EDU západ		ORP Třebíč	
	abs.	v %	abs.	v %
Obyvatelstvo celkem	7683		74 425	
z toho narození v obci obvyklého bydliště	3901	50,8	38 551	51,8

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

2.4 Bydlení

2.4.1 Domovní a bytový fond

V lokalitě EDU západ je dle SLDB 2595 domů, z nichž čtyři pětiny jsou obydlené a pětina je neobydlená. Naprostá většina z obydlených domů jsou domy rodinné, obydlených bytových domů je v lokalitě jen 65 (tj. 3 % ze všech obydlených domů). 88,5 % z obydlených domů je ve vlastnictví fyzické osoby, 8,1 % je ve spoluvlastnictví více vlastníků, obce (popř. stát) vlastní v lokalitě jen 1,3 % ze všech obydlených domů.

Materiál nosných zdí u 95,5 % obydlených domů tvoří kámen, cihly či tvárnice, panelových domů je zde jen 0,8 %. 92,7 % obydlených domů je napojeno na vodovod, 79,9 % má ústřední topení, 72,4 % má zaveden plyn a více než dvě třetiny ze všech obydlených domů jsou napojeny na kanalizační síť.

Tab. 10: Domovní fond v lokalitě EDU západ

	domy		z toho domy		počet osob v domech		
	abs.	v %*	rodinné	bytové	abs.	v %*	z toho v RD
domy celkem	2 595		2 502	67	7 663		6 458
obydlené domy	2 118		2 034	65	7 663		6 458
z počtu obydlených domů vlastnictví:							
fyzická osoba	1 875	88,5	1 855	16	6 076	79,3	5 859
obec, stát	27	1,3	12	10	356	4,6	46
bytové družstvo	4	0,2	0	4	84	1,1	0
spoluvlastnictví vlastníků bytů	172	8,1	143	28	797	10,4	460
obydlené domy s počtem bytů:							
1	1 763	83,2	1 747	0	5 102	66,6	5 064
2-3	295	13,9	287	7	1 573	20,5	1 394
4-11	55	2,6	0	54	795	10,4	0
12 a více	5	0,2	0	4	193	2,5	0
z počtu obydlých domů materiál nosných zdí:							
kámen, cihly, tvárnice	2 023	95,5	1 953	55	7 142	93,2	6 220
stěnové panely	17	0,8	8	9	237	3,1	33
z počtu obydlých domů technické vybavení domů:							
přípoj na kanalizační síť	1 417	66,9	1 357	48	5 254	68,6	4 264
vodovod	1 964	92,7	1 885	65	7 295	95,2	6 097
plyn	1 534	72,4	1 464	57	5 851	76,4	4 760
ústřední topení	1 692	79,9	1 646	34	6 177	80,6	5 514

Pozn.: *podíl z počtu obydlých domů

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011

Neobydlených domů je v lokalitě 477; 53 % z nich je využíváno k rekreaci a více než 11 % je nezpůsobilých k bydlení.

Tab. 11: Domovní fond v lokalitě EDU západ – neobydlené domy

	domy		z toho domy	
	abs.	v %	rodinné	bytové
neobydlené domy s byty	477		468	2
z toho:				
využívané k rekreaci	252	52,8	252	0
přestavba domu	36	7,5	36	0
nezpůsobilé k bydlení	55	11,5	52	0
neobydlená ubytovací zařízení bez bytů	0	x	0	0
počet bytů v neobydlených domech	497	x	481	9

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011

V lokalitě je celkem 3273 bytů, z nichž 82 % je obydlených. Z těchto obydlených bytů se 84 % nachází v rodinných domech a 16 % v domech bytových. Standardních bytů je v lokalitě 92,8 % z celkového počtu obydlených bytů, ústřední topení a úplné příslušenství má 87 % obydlených bytů a 5,1 % obydlených bytů má naopak sníženou kvalitu.

Tab. 12: Bytový fond v lokalitě EDU západ

	byty		z toho byty	
	abs.	v %	v rodinných domech	v bytových domech
byty celkem	3 273	-	2 808	399
obydlené byty	2 666	-	2 244	363
z počtu obydlených bytů:				
standardní byty	2 475	92,8%	2 091	329
s ústředním topením a úplným příslušenstvím	2 321	87,1%	1 950	317
ostatní	154	5,8%	141	12
byty se sníženou kvalitou	136	5,1%	121	14

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011

Kvantitativní šetření obyvatel ukazuje, že tři čtvrtiny občanů v lokalitě EDU západ bydlí v rodinných domech, pětina v bytových domech. Z podrobnější analýzy vyplývá, že v rodinných domech bydlí častěji lidé dlouhodobě usazení ve své obci (31 let a více), v bytových ti, kteří bydlí ve své obci 21-30 let.

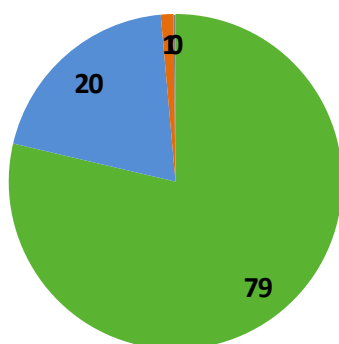
Obyvatelé lokality EDU západ jsou většinou – ze dvou třetin – vlastníky nebo spoluvlastníky bytu nebo domu, kde bydlí, dalších 27 % bydlí v nemovitostech, jež vlastní někdo jiný z rodiny. V nájmu bydlí 7 % obyvatel lokality – o něco častěji jde o lidi ve věku 30-44 let a ty, kteří v obci bydlí nejvýše 10 let.

Graf 14: Typ nemovitosti a vlastnický vztah - rezidenti

Typ nemovitosti

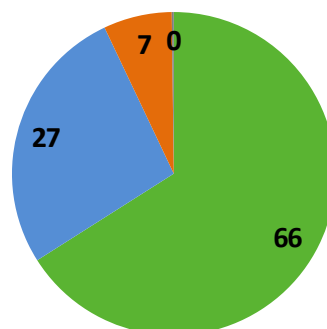
n=497, údaje v %

- Rodinný dům
- Bytový dům
- Statek, zemědělská usedlost
- Chalupa, chata

Vlastnický vztah

n=497, údaje v %

- Jsem vlastník, spoluvlastník
- Vlastníkem je někdo jiný z rodiny
- Jsem zde v nájmu, pronájmu
- Neví, bez odpovědi

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Z hlediska stáří bytového fondu vyplývá, při porovnání lokality s ORP, že v lokalitě je více jak nejnovějších, tak nejstarších bytů. Těch, které byly postaveny před rokem 1919, je v lokalitě dvojnásobek oproti ORP a bytů postavených v letech 2001 až 2011 je o třetinu víc.

Při detailním pohledu na jednotlivé obce je patrné, že zdaleka nejstarší bytový fond má obec Odunec, kde 77 % bytů bylo postaveno před rokem 1970, naopak mezi lety 2001 a 2011 bylo postaveno jen 5 % nových bytů. Profilu lokality nejvíce odpovídá malá obec Klučov, kde bylo 24 % bytů postaveno před rokem 1919 a zároveň 28 % postaveno mezi roky 2001 a 2011.

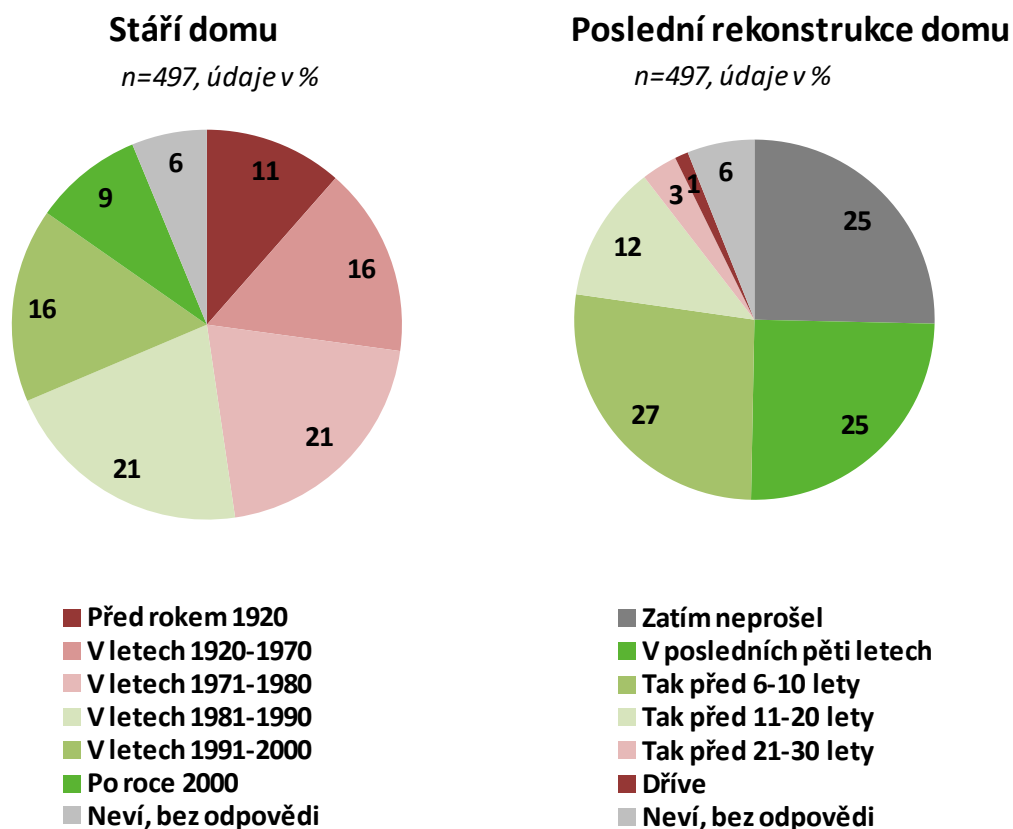
Tab. 13: Bytový fond dle stáří

Období výstavby bytů	EDU západ		ORP Třebíč	
	abs.	v %	abs.	v %
Byty celkem	2666		28130	
1919 a dříve	344	12,9	1781	6,3
1920 - 1970	678	25,4	7409	26,3
1971 - 1980	513	19,2	6946	24,7
1981 - 2000	779	29,2	8878	31,6
2001 - 2011	319	12,0	2625	9,3

Zdroj: ČSÚ

Skladba obytných domů z hlediska stáří je v lokalitě EDU západ velmi pestrá, nicméně domů postavených před rokem 1920, tedy zhruba řečeno více než stoletých, je zde poměrně málo – 11 %. Mezi lety 1920-1970 bylo podle výpovědí respondentů postaveno 16 % domů, v následující dekádě pak zhruba pětina a stejný podíl (21 %) pochází z doby mezi lety 1981 a 1990. Po roce 1990 byla postavena celkem asi čtvrtina obytných domů.

Graf 15: Stáří domu a jeho rekonstrukce - rezidenti

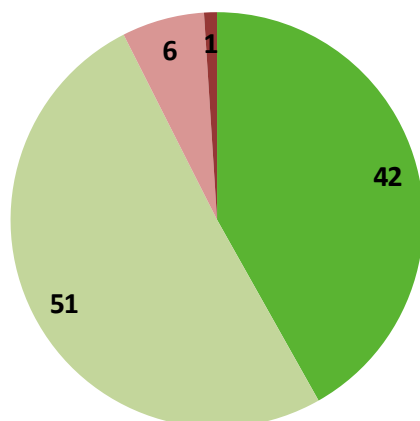
Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Obyvatelé byli dotázáni na to, jak by ohodnotili technický stav svého domu či bytu. Necelá polovina (42 %) ho vidí jako stoprocentní a dalších 51 % jako sedmdesáti- až devadesátiprocentní.

Graf 16: Technický stav nemovitosti - rezidenti

n=497, údaje v %

- Cca 100 %
- Cca 70-90 %
- Cca 40-60 %
- Méně než 40 %

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Kvantitativní šetření rovněž zjistilo, že rekonstrukcemi prošly obytné domy v EDU západ ponejvíce v posledních pěti letech (čtvrtina), nebo před 6-10 lety (obdobný podíl). Šestnáct procent bylo naposledy rekonstruováno před více než 10 lety a čtvrtina rekonstrukcí neprošla.

Při pohledu na data o výstavbě nových bytů není možné pozorovat žádný klesající ani jiný trend v počtu dokončovaných nových bytů. Nejvíce nových bytů bylo postaveno v roce 2003, kdy jich bylo dokončeno 52 a nejméně 13 v roce 2009. Celkem bylo v rozmezí let 2004 až 2013 postaveno v obcích tvořících lokalitu 350 bytů. Z toho 161 v Jaroměřicích nad Rokytnou, což je 46 % ze všech postavených bytů, přičemž obyvatelé Jaroměřice tvoří 54 % všech obyvatel lokality. Relativně nejvíce nových bytů bylo postaveno ve Valči, kde sice žije pouze 9 % lokální populace, ale z celkového počtu bytů v lokalitě jich ve Valči bylo postaveno 23 %. Relativně nejméně bytů bylo postaveno v Dolních Vilémovicích. Z celkového počtu 350 jich byly postaveny jen 4, což je jen nepatrně více než 1 %, přičemž obyvatel lokality zde žije 5 %.

Tab. 14: Výstavba nových bytů (rodinné i bytové domy)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Byty celkem	20	14	52	25	21	20	32	45	13	28	15	26	20	19

Zdroj: ČSÚ

2.4.2 Rekreační nemovitosti

Podíváme-li se nyní na rekreační byty optikou jejich podílu z celkového počtu bytů a srovnáme-li tyto údaje s příslušnými ORP, pak lze říci, že lokalita má podíl rekreačních bytů dvojnásobný v porovnání s ORP Třebíč. (V rámci ORP ovšem nemalý podíl tvoří byty v sídelním městě, kde je rekreačních bytů méně.)

Tab. 15: Podíl bytů určených k rekreaci

Byty určené k rekreaci	EDU západ		ORP Třebíč	
	abs.	v %	abs.	v %
byty celkem	3273		33034	
z toho slouží k rekreaci	284	8,6	1405	4,3

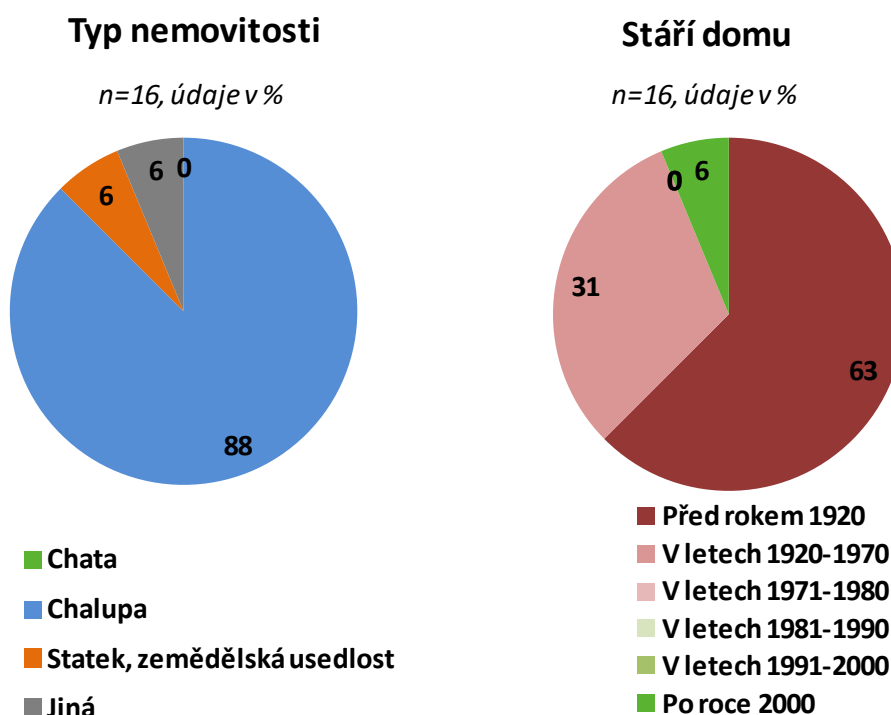
Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011

Z kvantitativního šetření vyplývá, že dotázaní rekreační, tedy chataři a chalupáři, v lokalitě EDU západ jsou většinou vlastníky či spoluvlastníky svých rekreačních nemovitostí (75 %) nebo je vlastníkem někdo z jejich rodiny (25 %).

Naprostou většinu rekreačních nemovitostí respondentů lze označit jako chalupu (88 %), dalších 6 % jako statek či zemědělskou usedlost a 6 % se vymyká z nabízených typů nemovitostí. Nikdo neoznačil svou rekreační nemovitost jako chatu.

Rok postavení před r. 1920 uvedly téměř dvě třetiny respondentů, další téměř třetina užívá rekreační nemovitost postavenou v letech 1920-1970, 6 % rekreačních nemovitostí respondentů bylo postaveno po roce 1990.

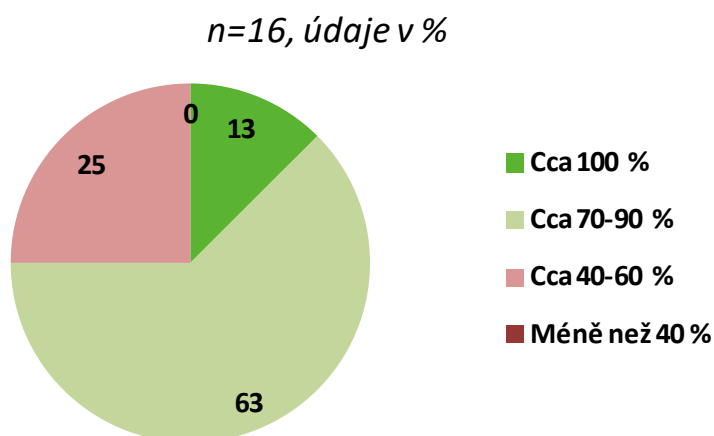
Graf 17: Typ nemovitosti a její stáří - rekreační

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Rekreanti byli rovněž dotázáni na to, jak by ohodnotili technický stav své nemovitosti. Tři čtvrtiny z nich ho vidí jako nejméně sedmdesátiprocentní.

Graf 18: Technický stav nemovitosti - rekreanti

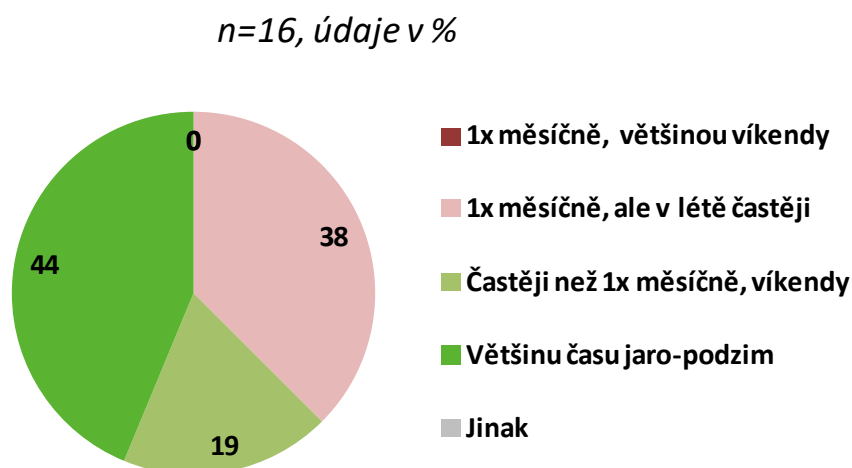

Zdroj:

Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Přibližně jeden ze tří dotazovaných rekreantů jezdí na svou chalupu nejvýše jednou měsíčně, většinou jen na víkendy, ale v létě častěji. Méně je těch, kteří jezdí na chalupu většinou jen na víkendy, ale častěji než jednou měsíčně. Ti, kteří tráví v sezóně od jara do podzimu ve svém rekreačním bydlení většinu času, tvoří asi dvě pětiny (44 %) souboru.

Graf 19: Frekvence návštěv v lokalitě - rekreanti

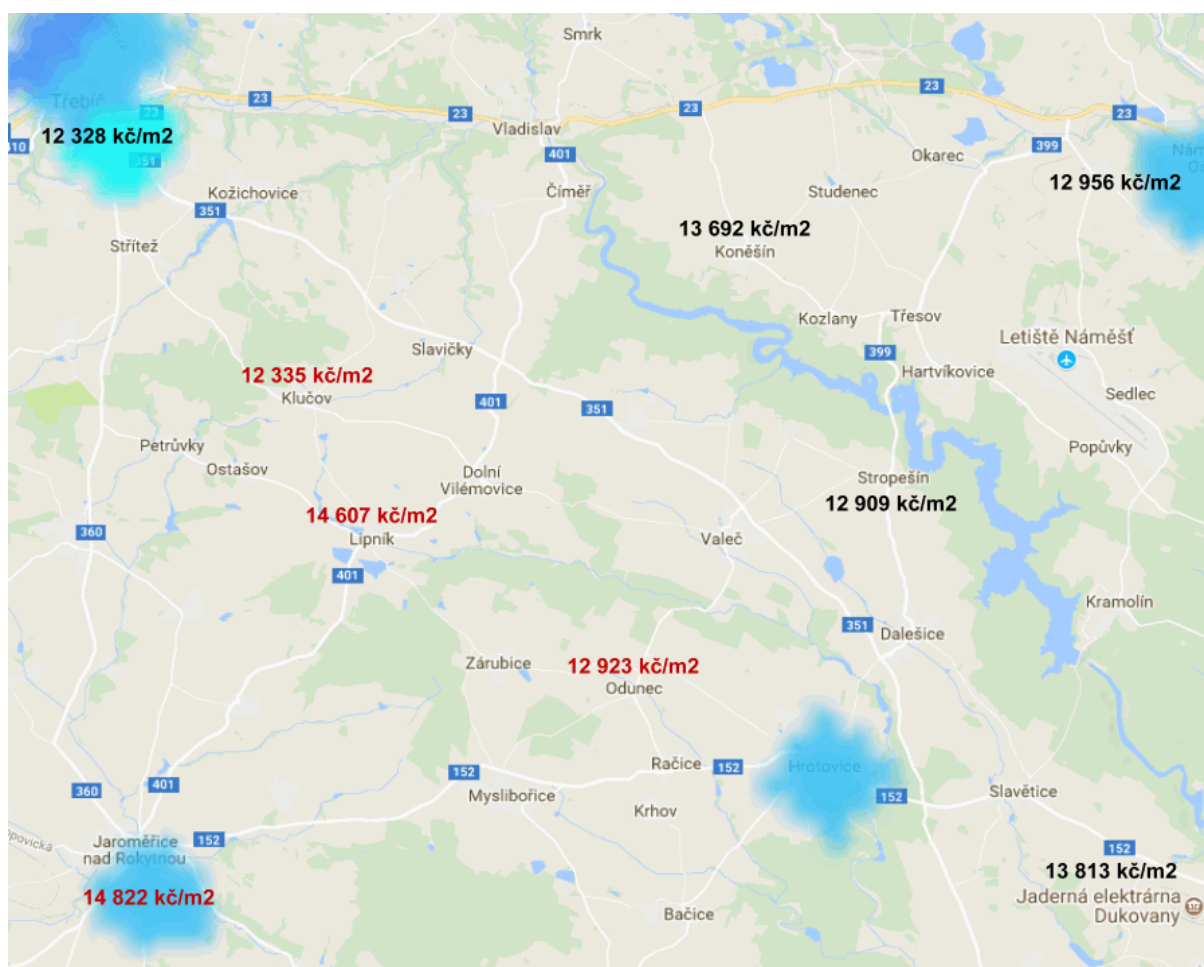
Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Více než polovina respondentů-rekreantů (60 %) uvádí, že na svou chalupu jezdí nejvýše 20 let, dalších 40 % jezdí už více než 20 let.

2.4.3 Ceny nemovitostí

K porovnání cen nemovitostí v obcích, které jsou součástí lokality, s okolními obcemi byla zvolena cenová mapa provozovaná Asociací realitních kanceláří ČR (www.cenovamapa.eu), která se ukázala jako nejvhodnější nástroj. Součástí portálu je i specifikace metodologie¹. Mapa z kapacitních důvodů nezobrazuje historický vývoj cen, ale pouze aktuální hodnoty, které jsou aktualizovány na měsíční bázi. Proto uvádíme pouze srovnání aktuálních cen, nikoli vývoj cen. Cenu jsme určovali ve větším detailu, takže výsledná hodnota v mapě udává průměrnou cenu v okruhu jednoho kilometru. Cena přitom nerozlišuje stáří domu.

Mapa 3: Modelové porovnání cen nemovitostí v obcích dotčených lokalitou i obcí v širším okolí

Zdroj: www.cenovamapa.eu

¹ „Shromážděná data jsou zpracována statistickými modely, které znázorňují průměrné ceny za m² a cenové rozdíly jsou odlišeny barevnou škálou. Pro velká měřítka (přiblížení) jsou ve výpočtu průměrné ceny za m² zohledněny ceny obchodních případů do okolí jednoho kilometru a pro malá měřítka (přiblížení) jsou zohledněny ceny do okolí pěti kilometrů. Cena zobrazující se po kliknutí do mapy při velkém přiblížení je průměrná cena za m² v rámci čtverce o straně 500 metrů. Velikost čtverce se postupně pro malá měřítka zvětšuje. Jde o cenové hladiny, které dávají obraz o aktuálních cenových úrovních v daném segmentu trhu a v dané lokalitě. Znázorněné ceny nenahrazují odborné posudky, nelyž vyprávějí o přesné hodnotě na mapě nalezené nemovitosti.“

Ve většině obcí tvořících lokalitu EDU západ dosahují ceny nemovitostí podobné výše, konkrétně ceny oscilují v rozmezí 12,3 tisíc Kč/ m² až 14,8 tisíc Kč/m². V tomto cenovém rozpětí se přitom pohybují i všechny obce v širším okolí, a to včetně města Třebíče. Z uvedených cen nelze pozorovat žádné rozdíly mezi obcemi tvořících lokalitu a ostatními obcemi.

2.5 Veřejná doprava

Ve všech zkoumaných obcích funguje autobusová doprava, ve městě Jaroměřice nad Rokytinou je i vlakové nádraží. Všichni starostové se shodují, že připravovaný krajský integrovaný systém dopravylepší obslužnost v daných obcích, pouze obec Myslivořice se obává, že díky tomu přijde o přímé spoje do Brna. Dopravní obslužnost je hodnocena dobře Jaroměřicích nad Rokytinou, Lipníku u Hrotovic, Dolních Vilémovicích, Výčapech, Valči a v současnosti i v Myslivořicích. Naopak nedostatečně je vnímána v Klučově, Ostašově, Zárubicích a Odunci.

V Jaroměřicích nad Rokytinou funguje jak autobusová, tak vlaková doprava. Autobusové spojení zabezpečují společnosti ICOM, BK bus a Tourbus. Autobusové spojení je hodnocena jako slušné, s tím, že se zavedením nového integrovaného systému se dostupnost ještělepší. Vlakové spojení je problematictější. Frekvence autobusových spojů poklesla především se zrušením některých firem v Třebíči a přesunem části obyvatel na vlastní automobilovou dopravu. Město si řeší vlastní autobusovou dopravu do obcí pod město spadajících, především nedělní a dopolední spoje. Na ty přispívá zhruba půl milionu Kč ročně.

V Klučově autobusovou dopravu provozuje společnost ICOM. Spoje jezdí třikrát denně, což není považováno za dostačující. V minulosti docházelo ke snižování počtu spojů. S připravovaným integrovaným systémem Kraje Vysočina by se situace měla zlepšit. Na autobusové dopravě se obec nijak finančně nepodílí.

V Ostašově provozují autobusovou dopravu společnosti ICOM a Tredos. Denně se jedná o šest spojů do a z Třebíče. Dosud není frekvence spojů vnímána jako uspokojivá, zvláště pak o víkendech. I Ostašov počítá s tím, že se zavedením krajského integrovaného systému se dopravalepší. Obec přispívá finančně (500 Kč měsíčně) na nedělní spoj do Třebíče a zpět.

V Lipníku u Hrotovic provozují autobusové spojení společnosti ICOM a Tredos. Dopravní obslužnost je vnímána jako uspokojivá, většina lidí se stejně dopravuje vlastními automobily. Obec přispívá jen na jednu linku rozvážející děti do školy směr Biskupice.

V Dolních Vilémovicích provozuje autobusovou dopravu soukromý dopravce Oldřich Řezanina. Zajíždí od obce v šest ráno a odpoledne v 15 hodin (na dopravu obec přispívá měsíčně). Vzhledem k tomu, že většina obyvatel jezdí autem, tak je autobusové spojení vnímáno jako celkem dostatečné.

V Zárubicích je veřejná doprava hodnocena jako nedostatečná. Autobus z Třebíče jezdí jen dvakrát denně. I tady očekávají, že připravovaný integrovaný systém Kraje Vysočina situaci výraznělepší. Pouze zatím jednájí o výši příspěvku, který by museli platit, aby jim spoje

zajížděly přímo do obce. V minulosti docházelo k redukci spojů (dříve byl i noční spoj do Třebíče).

Obec **Myslivořice** zajišťuje dopravní obslužnost pro 10 okolních obcí. Obec Myslivořice nekvituje zavedení nového integrovaného systému, protože se domnívá, že jí omezí přímé spoje, např. bus, který dosud jezdí přímo na Brno, bude končit v Moravských Budějovicích a dále bude nutné jet vlakem. Myslivořice připlácí zhruba 100 tisíc Kč ročně Tredosu.

V obci **Odunec** zajišťuje autobusovou dopravu společnost IKOM. Dopravní obslužnost je hodnocena jako velmi nedostačující. V minulosti docházelo ke znatelnému úbytku frekvence spojů. Obec musí doplácet na ztrátové autobusové linky.

Ve **Výčapech** je provozovatelem autobusových linek během všedních dnů společnost IKOM, o víkendu i BK Bus a další. Dopravní obslužnost je hodnocena jako nadstandardně dobrá, neboť každou hodinu jede jeden spoj. S novým integrovaným systémem se frekvence ještě zvýší. K omezování spojů v minulosti nedocházelo. Finančně se obec na dopravě nepodílí.

Ve **Valči** provozuje autobusovou dopravu společnost Tredos a také JE Dukovany pro své zaměstnance. Spojení je vnímáno jako dostatečné (5 dopoledních a 5 odpoledních spojů). Obec přispívá na dopravní obslužnost zhruba 50 tisíc Kč ročně.

Z kvantitativního šetření vyplynulo, že nejčastější cíle dojíždění do práce a do školy jsou následující:

Třebíč	56 %
Moravské Budějovice	9 %
Jihlava	5 %
Brno	5 %
Jaroměřice nad Rokytnou	3 %
Hrotovice	2 %
Dukovany	2 %
Dalešice	2 %

(n=171 ekonomicky aktivních, kteří dojíždějí, a studentů)

Třebíč převažuje v pracovní vyjíždce ze všech obcí. Z Jaroměřic n. R. se jezdí ještě často do Moravských Budějovic (21 %).

Nejčastěji dojíždějící používají auto (61 %). Další v pořadí je s odstupem autobus (34 %). Vlakem jezdí do práce nebo do školy pouhé 1 % dojíždějících z lokality, jen minimum využívá jiného druhu dopravy.

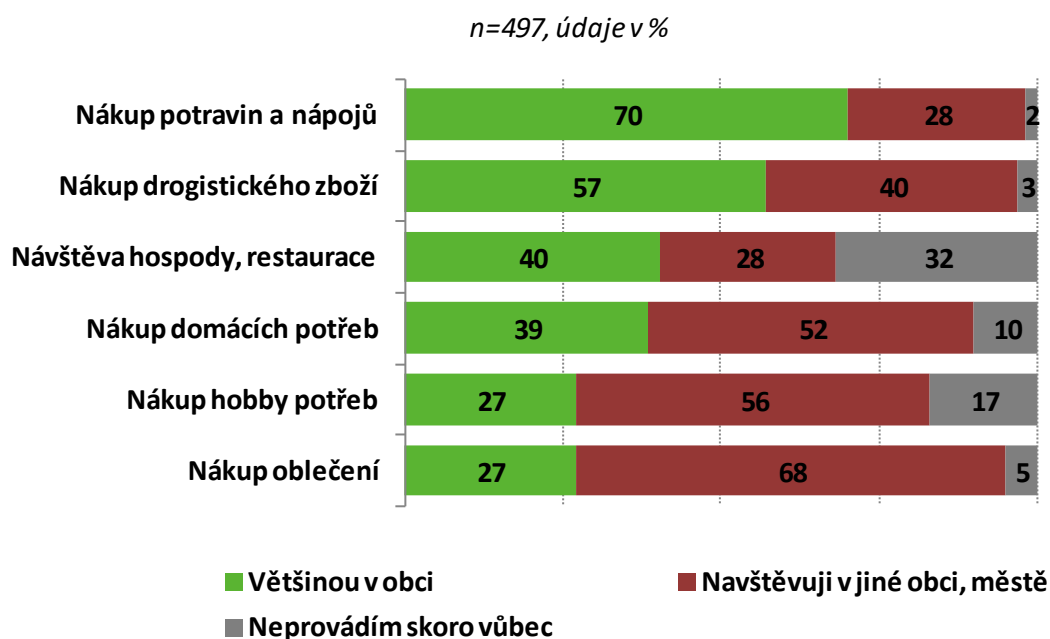
2.6 Možnosti nákupů a služeb

Kvantitativní šetření zjišťovalo, zda lidé v lokalitě mají možnost nákupů různých druhů zboží ve své obci nebo je musí pořizovat mimo svou obec. Výsledky ukazují, že nejčastěji lidé v EDU západ nakupují v „domovské obci“ potraviny a nápoje – 70 % většinou tyto věci nakupuje ve své obci. Přes polovinu (57 %) většinou v místě bydliště nakupuje drogistické

zboží, méně než polovina (40 %) ve své obci většinou chodí do restaurace či hospody nebo nakupuje domácí potřeby. Nákupy oblečení nebo potřeb na údržbu domu či zahrady pořídí ve své obci cca každý čtvrtý, většina je pořizuje mimo obec.

Graf 20: Nákupy a služby

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Nejlepší nákupní možnosti vykazují Jaroměřice nad Rokytnou. Její obyvatelé ve své obci nakupují ze tří čtvrtin potraviny, ze dvou třetin drogistické zboží a zhruba z poloviny i všechny další položky, vč. návštěvy restaurace. Ve své obci však hodně nakupují i obyvatelé Myslibořic, a to nejen potraviny, ale i drogistické zboží a domácí potřeby. V dalších obcích se až na výjimky nakupují hlavně potraviny a drogistické zboží. Výraznou výjimkou je Valeč, kde přes polovinu lidí navštěvuje místní restauraci.

Obyvatelé, kteří většinou nenakupují ve své obci potraviny, byli dotázáni, ve které obci nebo městě tyto nákupy pořizují. Nejčastěji uváděná místa jsou následující:

Třebíč	79 %	Jihlava	1 %
Moravské Budějovice	3 %	Znojmo	1 %
Hrotovice	3 %	Valeč	1 %
Brno	1 %		

(n=140 obyvatel, kteří většinou nenakupují potraviny ve své obci)

Ze všech obcí se jezdí nejčastěji do Třebíče, pouze v Odunci dominovaly Hrotovice.

2.7 Školství

Vzdělávací instituce se nacházejí v pěti dotčených obcích z deseti, přičemž mateřských škol je v celé lokalitě 5 a základních škol také 5. Mateřskou a základní školu (alespoň první stupeň) mají v Jaroměřicích nad Rokytnou, Lipníku u Hrotovic, Dolních Vilémovicích, Myslibořicích, Výčapech a Valči. Mateřské školy jsou většinou plně vytíženy, přesto ale až na výjimky nedochází k odmítání dětí. Základní školy většinou mají ještě volnou kapacitu.

Město **Jaroměřice nad Rokytnou** má mateřskou i základní školu. Kapacita obou je plně vytížena (Mateřská škola 145 dětí, ZŠ 420 žáků). Zatím nemuseli řešit odmítání žáků, dříve měli ještě o 100 dětí více, tak mohou do budoucna přidat jednu třídu navíc. V mateřské školce zvýšili kapacitu a také přijímají všechny zájemce. Z okolních obcí dojíždí do školy děti z Šebkovic a Blatnice (mají jen první stupeň) a děti z Bohušic a Lesůnek (od první třídy). Zhruba čtvrtina dětí v ZŠ je z okolních obcí a jedná se přirozenou spádovost, bez smluvního zabezpečení. Školní autobusy jezdí v rámci jízdního řádu, obec nic nepříplácí.

Obec **Klučov** nemá školu ani školku. Do mateřské školy jezdí děti do Lipníku (3 km daleko), nebo Dolních Vilémovic (2,5 km). Některé pak ještě do Stříteže a Třebíče. Do základní školy jezdí děti do Třebíče, jeden žák pak do Lipníku. Žádnou oficiální dohodu o spádovosti Klučov nemá, ani za své žáky nic neplatí. Školní doprava je v rámci jízdního řádu (ICOM).

V Ostašově také není školka ani škola. Nejbližší jsou v Lipníku, Myslibořicích a Výčapech a je jen na rodičích, kam se rozhodnou své děti umístit. Oficiální dohoda o spádovosti je s obcemi Lipník a Myslibořice. Žádná speciální školní doprava není, rodiče stejně většinou děti rozvázejí sami.

V **Lipníku u Hrotovic** je jak mateřská škola, tak první až čtvrtý ročník základní školy. Zřizovatelem je přímo obec. Mateřská škola je plně obsazená, jedno dítě muselo být letos odmítnuto (chodí do Lipníka). V základní škole je asi 27 žáků. Obec je spádovou oblastí (smluvně ošetřeno) pro Ostašov, kterému zabezpečuje předškolní ročník. Děti z Ostašova naopak jezdí od čtvrtého ročníku do Myslibořic, taktéž smluvně ošetřeno a obec za žáky platí příspěvek.

Dolní Vilémovice mají jak školku, tak školu (do čtvrté třídy). Obsazenost školky je plná (25 dětí), škola plně vytížena není (18 dětí, pouze místní). Do MŠ v Dolních Vilémovicích dojíždí děti z okolních obcí (Lipníka, Klučova a Valče). Na druhý stupeň dojíždí děti do Valče a některé i do Třebíče. Na dopravu dětí do Valče přispívá soukromý sponzor.

Zárubice nemají školku ani školu. Většina dětí dojíždí do ZŠ v Myslibořicích, některé i do Třebíče. S Myslibořicemi mají dohodu o spádovosti a, i když nemusejí, přispívají jim finančně, protože jsou spokojeni s tím, jak spolupráce i samotná škola funguje. Doprava je zajišťována linkovými busy, případně vlastními automobily.

V **Myslivořicích** funguje jak mateřská, tak základní škola. Ve školce je 42 dětí, ve škole 167 a jsou plně vytíženy. Nicméně nikoho zatím neodmítli. Do ZŠ dojíždějí děti z 10 okolních obcí, do MŠ z Myslivořic, Lipníka a Zárubic. Smlouvy o spádovosti mají uzavřené, ale nikdo jim nepřispívá finančně.

Obec **Odunec** na svém území žádné školské zařízení nemá. Do MŠ dojíždějí děti do Hrotovic a Valče, do ZŠ do Hrotovic, Valče a Myslivořic. Smlouvy o spádovosti mají uzavřené, ale neplatí žádné finanční prostředky. Školní autobus nemají.

Výčapy mají mateřskou i základní školu pro první stupeň. Kapacita MŠ je 50 dětí. Až letos není kapacita plně vytížena, neboť poslední ročníky jsou početně slabší - v MŠ je 40 dětí a ve škole 82 dětí. Obec se chystá udělat kampaň v okolních obcích, aby získala další žáky. Jinak do obce dojíždějí děti z Petřůvek, Štěpánovic, Slavic, Mikulovic, Horního Újezdu a Ratibořic. Dosud oficiální smlouvy o spádovosti nebyly, v současné době se připravují. Od roku 2012 obce za své žáky neplatí. V obci funguje školní bus, na který přispívají 4000 Kč měsíčně (IKOM).

Obec **Valeč** má mateřskou i devítiletou základní školu. Školka je plně obsazena (ale zatím nebyl nikdo odmítnut) a škola má ještě volnou kapacitu. Do Valče dojíždějí děti z okolních obcí. Škola obsluhuje Dolní Vilémovice, Třebešice, Chroustov, Plešice a Dalešice (cca 50 dětí). Dohody o spádovosti existují, ale obce Valči nic nepřispívají. Doprava z okolních obcí je zajišťována autobusem, obec ji financuje.

2.7.1 Mateřské školy

V lokalitě EDU západ se nachází celkem 5 mateřských škol. Kapacity dvou MŠ (Jaroměřice nad Rokytnou a Myslivořice) jsou podstatě zcela naplněny. Nejméně naplněná MŠ se nachází ve Výčapech, kde je 15 volných míst, což představuje 25 % celkové kapacity.

Tab. 16: Kapacity a naplněnost MŠ v lokalitě, srovnání s průměrnými kapacitami v ORP

Obec	ORP	kapacita MŠ	navštěvující děti	naplněnost v %
Jaroměřice nad Rokytnou	Třebíč	148	144	97
Lipník	Třebíč	25	21	84
Myslivořice	Třebíč	45	43	96
Výčapy	Třebíč	60	45	75
Valeč	Třebíč	45	36	80

Poznámka: Hodnoty vycházejí z výkazů za školní rok 2014/15

Zdroj: MŠMT, statistický výkaz, rejstřík

2.7.2 Základní školy

Základních škol se v lokalitě nachází 5, a to v největších obcích lokality. Z toho 3 školy nabízejí první i druhý stupeň základní školy a 2 školy (Lipník a Výčapy) umožňují vzdělávání pouze na prvním stupni. Zdaleka nejmenší škola se nachází v Lipníku, kde je realizován pouze 1. až 4. ročník jednotřídní formou. Školu navštěvují děti i z lokalitních obcí Klučov a Ostašov. Škola ve Výčapech sice nabízí jen první stupeň, ale každý ročník má vlastní třídu. Naopak největší škola se nachází v Jaroměřicích nad Rokytnou, kterou navštěvuje celkem 409 žáků.

Tab. 17: Přehled základních škol v lokalitě

Obec	Jaroměřice nad Rokytnou	Myslibořice	Valeč	Výčapy	Lipník
ORP	Třebíč	Třebíč	Třebíč	Třebíč	Třebíč
Počet tříd	18	9	9	5	1
Počet tříd na 1. stupni	10	5	5	5	1
Počet žáků celkem	409	182	143	88	17
Počet dívek celkem	211	95	68	46	8
Počet žáků na 1. stupni	235	94	88	88	17
Počet dívek na 1. stupni	118	58	42	46	8
Konec povinné školní docházky	36	21	12	0	0
Žáci se SVP v běžných třídách	81	30	28	3	0
Podíl žáků se SVP ve škole	19,80 %	16,48 %	19,58 %	3,41 %	0,00 %
Sociálně znevýhodnění žáci	0	0	0	0	0
Zdravotně znevýhodnění žáci	61	5	0	1	0
Zdravotně postižení žáci	20	25	28	2	0
Žáci s vývojovými poruchami	16	22	26	1	0

Zdroj: MŠMT, statistický výkaz o základních školách

Základní školy v Jaroměřicích nad Rokytnou, Myslibořicích i ve Valči navštěvuje i podobný podíl (cca 19 %) žáků se SVP, přičemž téměř výlučně se jedná o žáky se zdravotním znevýhodněním či postižením. V žádné z uvedených škol nejsou evidováni žáci se sociálním znevýhodněním, což je ale způsobeno obecně přístupem škol v Česku k tomuto znevýhodnění, které bývá ve školní matrice evidováno jen ojediněle.

2.8 Zdravotnictví

Nejdostupnější zdravotní péče je ve městě Jaroměřice na Rokytnou, které má vlastní zdravotní středisko. Do obcí Dolních Vilémovic, Myslibořic a Výčap zajíždí praktický lékař. Pro všechny obce je spádovou nemocnicí zařízení v Třebíči. Povětšinou je možnost dopravy k lékaři veřejnou dopravou vnímána jako uspokojivá, v některých obcích je ale problém s odpoledními spoji a spoji o víkendu. Navíc obyvatelé většinou využívají vlastní automobilovou dopravu

Město **Jaroměřice nad Rokytnou** má vlastní zdravotní středisko, které zabezpečuje i specializovaná ošetření, některá ale jen díky dojíždějícím doktorům (např. gynekologie). Funguje zde i lékárna. Spádovou nemocnicí je Třebíč. Většina obyvatel tak nemá problém se dostat k lékaři, nicméně vedení města zvažuje, že do budoucna zřídí pendlující autobus do místních obcí, jejichž obyvatelé (zvláště pak senioři) to mají k doktorovi až 2 km (v horizontu 2-3 let).

Do obce **Klučov** praktický lékař nezajíždí a ani tomu tak nebylo v minulosti. Lidé jezdí kvůli zdravotnímu ošetření do Dolních Vilémovic. Spádovou nemocnicí je Třebíč, kde je i lékárna. Doprava k lékaři je možná jen 3 autobusovými spoji denně, lidé stejně využívají vlastní dopravu.

V **Ostašově** lékařská péče zajišťována není, ale lidé si mohou domluvit v případě potřeby návštěvu doktorky z Třebíče, která i přiveze potřebné léky. Ani v minulosti ambulantní péče v Klučově nebyla. Spádovou nemocnicí je nemocnice v Třebíči, kde je i nejbližší lékárna. K lékaři do Třebíče se dostanou běžnými spoji ráno a v poledne zpět. Odpoledne a o víkendech musí vlastní dopravou. Kdyby obec měla dostatek finančních prostředků a byl dostatek lékařů, o zřízení vlastní ambulance by uvažovala.

Obec **Lipník** vlastního pravidelně zajištěného praktika nemá, ale lidé si mohou domluvit návštěvu lékaře z Třebíče. Spádovou nemocnicí pro Lipník je Třebíč, kde je možné vyhledat i specializovaná ošetření. Nejbližší lékárna je v Jaroměřicích nad Rokytnou, ale většina jezdí do Třebíče. Dostupnost lékařské péče autobusovou dopravou je podobná jako v Klučově (ráno tam, v poledne zpět).

Do **Dolních Vilémovic** zajíždí praktický lékař pouze první středu v měsíci, jinak obyvatelé jezdí do Třebíče, která je spádovou oblastí. Nejbližší lékárna je také v Třebíči. Dostupnost dopravy do Třebíče je hodnocena jako dostatečná.

Obyvatelé obce **Zárubice** musí kvůli lékařskému ošetření do Hrotovic, Myslibořic, případně do Třebíče (taktéž spádová nemocnice). Ani v minulosti praktický lékař do obce nezajížděl. Zatím o vlastní ordinaci z finančních důvodů neuvažují. Nejbližší lékárna je v Hrotovicích a v Třebíči. Doprava do Hrotovic je autobusem složitá, takže většina jezdí do Třebíče autobusem ráno a v poledne zpět.

V **Myslibořicích** jednou týdně ordinuje praktický lékař, třikrát týdně zubařka. Gynekolog a pediatr je dostupný v Jaroměřicích nad Rokytnou a v Hrotovicích, jinak lidé jezdí do Třebíče, jejíž nemocnice je pro Myslibořice spádová. Nejbližší lékárnou obyvatelé najdou v Hrotovicích, případně v Jaroměřicích nad Rokytnou. Doprava autobusem k lékaři je hodnocena jako uspokojivá.

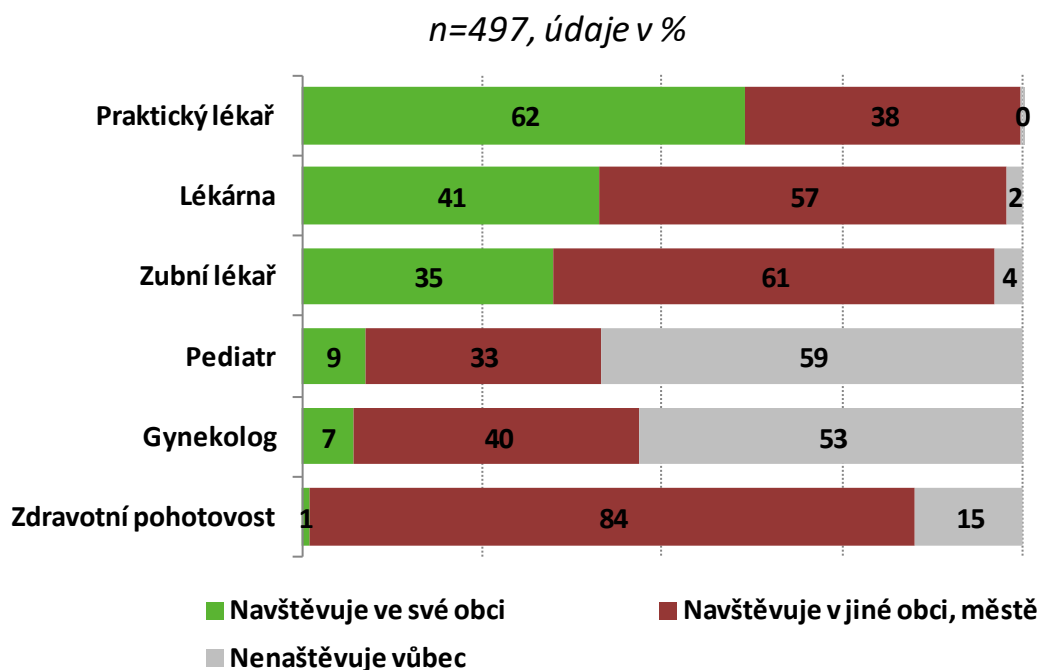
V obci **Odunec** nejsou dostupné lékařské služby a ani v minulosti nikdy nebyly. Spádovou nemocnicí je taktéž ta v Třebíči, nejbližší lékárna je v Hrotovicích. Dostupnost autobusové dopravy k lékaři je hodnocena jako neuspokojivá.

Do **Výčap** zajíždí praktický lékař 1 až 2krát týdně. Pro specializovanější ošetření musí obyvatelé do Třebíče (spádová nemocnice). Léky pak může zavést dojíždějící praktik z Kojetic, který provozuje i lékárnu. Doprava k lékaři do Třebíče je hodnocena jako výborná

Do **Valče** praktický lékař nezajíždí. Dříve v obci lékař ordinoval, ale po jeho smrti se nenašel náhradník. Obec by o svého praktika stála. Pro specializovanou péči jezdí lidé do Hrotovic, Dukovan nebo Třebíče. Nejbližší lékárna je v Hrotovicích, případně v Třebíči. Dopravní dostupnost je hodnocena jako dostatečná.

Z kvantitativního šetření – dotazování obyvatel – vyplynulo, že v lokalitě EDU západ navštěvují téměř dvě třetiny obyvatel (62 %) svého praktického lékaře ve své obci, zubaře a lékárnu ve své obci navštěvuje něco přes třetinu obyvatel. Za ostatními lékaři lidé jezdí v naprosté většině mimo svou obec, nejvíce to platí v případě zdravotní pohotovosti (84 %).

Praktického lékaře navštěvují ve své obci hlavně obyvatelé Jaroměřic n. R. (75 %) a Výčap (73 %). Zubního lékaře navštěvuje ve své obci asi polovina obyvatel Jaroměřic n. R. a většina obyvatel Myslibořic. V případě dalších specialistů už ve všech obcích převažuje dojíždění jinam. Lékárnu ve své obci navštěvují jen obyvatelé Jaroměřic n. R. – asi tři čtvrtiny z nich.

Graf 21: Návštěva lékaře

(Pozn.: Položky v grafu jsou seřazeny podle procentních četností odpovědi „navštěvuje ve své obci“. Údaje týkající se návštěv gynekologa a pediatra se vztahují k celému souboru.)

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

2.9 Sociální služby

Vlastní sociální služby provozuje město Jaroměřice nad Rokytnou (Dům s pečovatelskou službou). Většinu sociálních služeb zajišťují neziskové organizace jako Charita, Diakonie a Diana. V některých případech obec organizacím poskytuje finanční příspěvek. Vesměs je současné pokrytí sociálními službami vnímáno jako dostatečné. V Jaroměřicích nad Rokytnou by rádi do budoucna zbudovali vlastní domov pro seniory. Vyloženě sociálně-vyloučené lokality nikde nejsou (v Jaroměřicích nad Rokytnou je ale větší počet sociálně vyloučených obyvatel), pouze jsou v některých obcích dlouhodobě nezaměstnaní (Ostašov a Lipník u Hrotovic).

V **Jaroměřicích nad Rokytnou** město provozuje Dům s pečovatelskou službou, který má zhruba 40 bytů. Ostatní sociální služby zajišťují Charita a Diana. Ve městě chybí Domov pro seniory. Ve městě se dříve nacházela sociálně vyloučená lokalita (Dvorek), postupem času se ale lokalita vylidnila a její obyvatelé se přestěhovali do jiných částí města. Přesto ve městě dále žije poměrně vysoký počet sociálně vyloučených obyvatel, řeší i problematiku tzv. ubytoven pro sociálně slabé.

Obec **Klučov** žádné sociální služby neposkytuje, ani na ně nepřispívá. Je na samotných občanech, aby si dané služby zajistili. Rozvoj jídla pak nabízí zemědělské družstvo. Sociálně vyloučenou lokalitu nemají.

Ostašov žádné sociální služby nezajišťuje, do obce ale zajíždí z Třebíče pracovníci Charity, Diakonie a Agentury pro domácí péči. Obyvatelé by potřebovali zajistit lepší péči, např. stravování pro nemocné i o víkendech. V obci je několik nezaměstnaných, ale dokáží se o sebe postarat sami. Obec je využívá pro obecně prospěšné práce.

V obci **Lipník u Hrotovic** působí třebíčská Charita, které město dává finanční příspěvek (letos to bylo 10 tisíc Kč), případně se může postarat také Diakonie z Myslbořic. Dostupnost sociálních služeb je hodnocena jako uspokojivá. V obci je také několik osob, které nemají práci, nicméně nedostávají se do chudoby. Pracují příležitostně u soukromníků.

Dolní Vilémovice sociální služby samy nezajišťují. V případě potřeby do obce zajíždí Charita z Třebíče. Sociální problémy v obci nejsou.

I v obci **Zárubice** se o sociální služby stará Charita nebo Diakonie. Obec letos poskytla menší finanční příspěvek třebíčské Charitě. Obyvatelé si také mohou objednat dovážení jídla z restaurace v Jaroměřicích, případně u ZD Hrotovice. Sociální problémy v obci nemají.

Obec **Myslbořice** neposkytuje sociální služby, pouze přispívá jak Charitě, tak Diakonii zhruba 10 tisíc Kč ročně. Nejvíce pak v obci začíná zajišťovat terénní služby Diakonie, která provozuje Domov pro seniory. Obědy si mohou občané také objednat z restaurace v Myslbořicích. Dle vyjádření starosty jsou sociální služby v obci pokryty dostatečně. Sociální problémy v obci nejsou.

Obec **Odunec** žádné sociální služby neposkytuje, ani nemá přehled o tom, zda obyvatelé nějaké sociální služby využívají. Sociální problémy na území obce nemají.

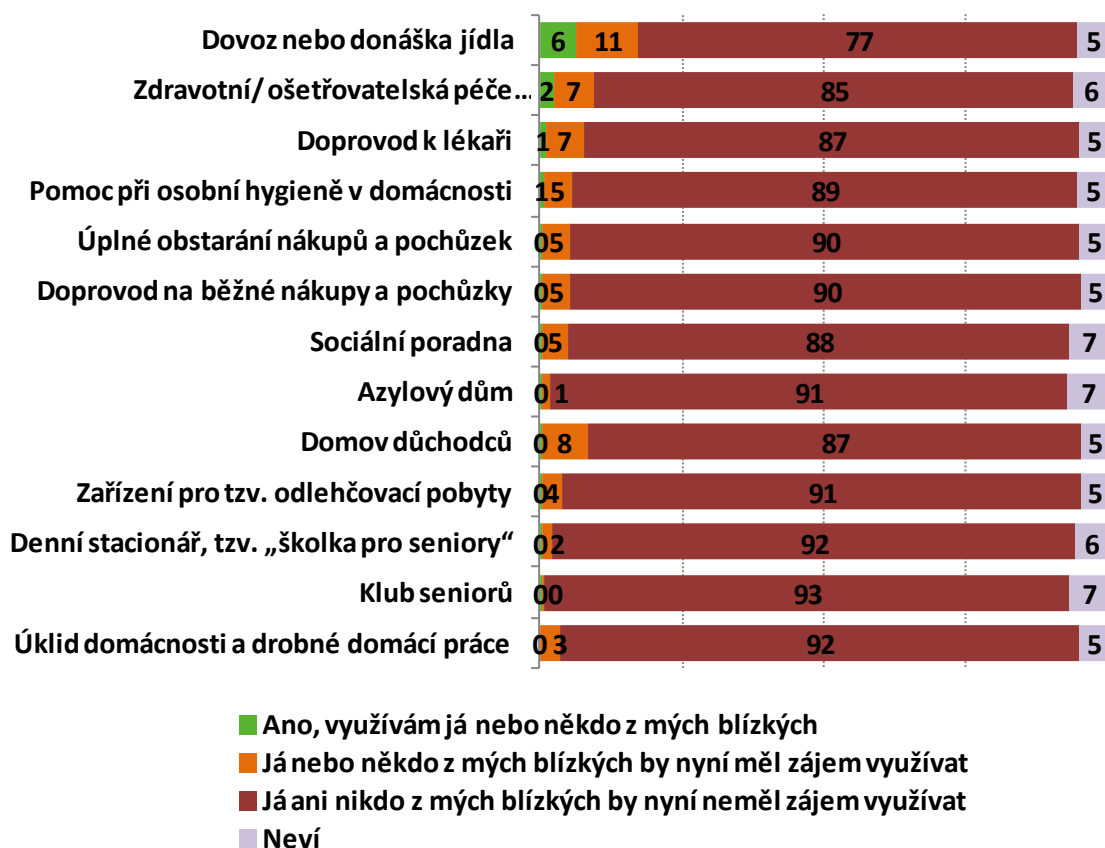
Do **Výčap** zajíždějí pracovníci Charity z Třebíče. Město jim pravidelně poskytuje finanční příspěvek, letos to bylo 47 tisíc Kč. Sociální služby jsou pokryty dostatečně. Sociální problémy v obci nejsou.

Do **Valče** také zajíždí třebíčská Charita, obědy může zavážet zemědělské družstvo., Obec se ale v zprostředkování nijak neangažuje. Dostupnost péče je vyhovující. Sociální problémy nejsou.

Ze sociálních služeb jsou v obcích v lokalitě EDU západ nejčastěji využívány dovoz nebo donáška jídla, zdravotnická či ošetrovatelská péče v domácnosti, doprovod k lékaři, případně pomoc při osobní hygieně. O tyto služby a ještě o domov důchodců je zároveň i největší zájem. Další sociální služby jsou uváděny méně často.

Graf 22: Využívání a zájem o sociální služby

n=497, údaje v %

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

2.10 Kultura, sport, občanský život

Kulturní život v lokalitě je vnímán jako bohatý a pestrý, často je soustředěn kolem místních hasičských sborů, případně Sokola. Ve většině obcí se také angažuje obecní/městský úřad.

Z hlediska kultury je nejvýznamnějším město Jaroměřice nad Rokytou, kde je i zámek. Sportovní vyžití je u větších obcí soustředěno kolem fotbalu a hasičských závodů, v menších se pak provozuje neorganizovaně. V žádné ze zkoumaných obcí nepůsobí spolek, který by se věnoval tématu případného geologického průzkumu, či úložiště radioaktivního dopadu.

V Jaroměřicích nad Rokytou je nositelem kultury především samo město, které zajišťuje podstatnou část kulturních akcí a podílí se na Mezinárodním hudebním festivalu Petra Dvorského. Ve městě působí divadelní spolek (působí na zámku), chrámový sbor, Společnost Otokara Březiny a mnohé další spolky. Především pak místní hasiči, Červený kříž či Sdružení zdravotně postižených. Podle vyjádření starosty je kulturní život pestrý, ale zasloužil by si více aktivních lidí, kteří by jej „rozproudili“.

Sportovní život ve městě se točí především kolem fotbalu, hraje se zde krajský přebor, a ledního hokeje. Dále je aktivní Sokol, i když méně než v minulosti. Jeho areál postupně chátral, až jej město v roce 2011 odkoupilo a chystá zde rekonstrukci. Nový sportovní areál by tak měl ke sportu přitáhnout větší pozornost.

Spolek vymezující se proti průzkumu či možnému úložišti radioaktivního odpadu ve městě nepůsobí.

V obci **Klučov** jsou jedinou činnou složkou na poli kultury místní hasiči, některé akce pak pořádají ve spolupráci s obcí. Jde například o přípravu Masopustu, Cimbálové muziky, dvoudenní pouti či jiných zábav. Většina akcí se koná v místním kulturním domě, případně dětském hřišti. Organizované zájezdy se nepořádají.

Co se týče sportovních aktivit, opět je pořádají hasiči. Někteří místní muži hrají fotbal za sousední Lipník. Spolek vymezující se proti možnému průzkumu či úložišti v obci není.

V **Ostašově** kulturní život zabezpečuje obec, místní hasiči, nebo někteří aktivní obyvatelé. Zhruba jednou měsíčně se koná nějaká akce, např. motocyklový závod FichtlKap, jehož se zúčastnilo přes 1000 návštěvníků. Obec pořádá organizované zájezdy. Žádný organizovaný sportovní spolek v obci nepůsobí, ale na místním hřišti se hraje fotbal, hřiště využívají i přilehlé Petruvky. Spolek proti průzkumu či úložišti na území obce nepůsobí.

V obci **Lipník u Hrotovic** se pořádá množství kulturních akcí. Např. setkání důchodců (jednou za 2 roky) pro obce v okolí, Košť slivovice, obecní ples, myslivecký ples, masopust, dětský karneval ad. Specifikou je tzv. Oslava Lipky na počest padlé Lípy, která si „zahrála“ ve filmu Postřižiny. V obci jsou aktivní hasiči, pořádají soutěže a podílejí se na konání některých akcí. Obec organizuje autobusové zájezdy do divadla, na výstavy, jednou až dvakrát ročně. Co se týče sport, prim hraje fotbal (krajský přebor), různé hasičské soutěže (Pohár Lipníka). Spolek proti průzkumu a úložišti v obci nepůsobí.

V **Dolních Vilémovicích** působí místní hasiči a myslivci. Pořádají se plesy a poutě. Dalším aktivním spolkem je Svaz žen. V obci se také nachází Rodný dům Jana Kubiše. Zájezdy za kulturou obec pořádá (například na Floru Olomouc) zhruba dva až tři do roka. Ze sportu lze uvést pouze závody pod patronátem hasičů. Organizovaný spolek proti průzkumu či úložišti v obci není, ale skupina občanů se o dění aktivně na zastupitelstvu zajímá.

Obec **Zárubice** má bohatý kulturní život, pořádají se zde tradiční akce: masopust, hrkání, pouť ad. Oblíbenou akcí v širokém okolí je Bláznivý týden – sportovní a společenské aktivity pro děti. Dále občané jezdí pod neoficiálním spolkem Toulavé kolo na cyklistické výlety. Na konci roku pořádají v památném domě setkání s občany okolních obcí (až 600 účastníků).

Dříve obec pořádala organizované zájezdy, dnes už nikoli. Ze sportu se v obci hraje fotbal (za Lipník). Žádný spolek zabývající se tématem úložiště v obci není.

V **Myslibořicích** se konají ročně čtyři plesy a další tradiční akce. Aktivní jsou místní hasiči a myslivci. Obec hraje okresní přebor ve fotbale (na území obce je multifunkční hřiště). Organizované zájezdy za kulturou obec nepořádá. Spolek proti úložišti v místě žádný nepůsobí.

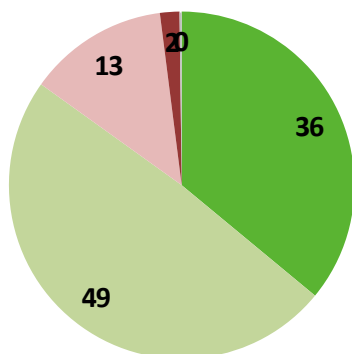
V **Odunci** je také kulturní život pestrý, konají se zde tradiční akce (masopust, pouť, dětský den). Také zde působí divadelní ochotnický spolek. Aktivní jsou v Odunci místní hasiči. Žádné sportovní kluby v obci nejsou. Spolek zabývající se tématem úložiště zde není.

Ve **Výčapech** se pravidelně koná mnoho kulturních akcí: myslivecký ples, sokolský ples, hasičský ples, karnevaly, setkání s důchodci, poutě, posvícení ad. V obci působí Svaz postižených civilizačními chorobami (100 členů), ti organizují za přispění obce autobusové zájezdy do divadla, či na výstavy. Ze sportu lze jmenovat krajský a okresní přebor ve stolním tenisu, fotbalový klub (krajský přebor), vesnická liga hokeje v Moravských Budějovicích ad. Organizovaný spolek proti úložišti v obci nepůsobí.

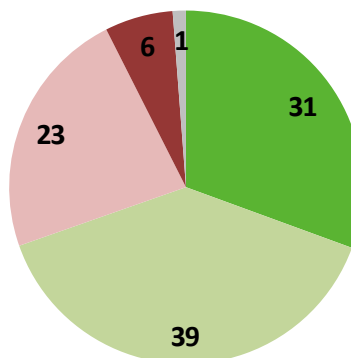
Ve **Valči** se konají také tradiční kulturní akce jako bály a plesy. Působí zde hasiči a sokolská organizace. Na území obce je zámek, který pořádá kulturní akce a je i lákadlem pro turisty. V obci působí fotbalový klub s pěti žákovskými družstvy, místní Sokol a hraje se zde florbal. Organizované zájezdy obec nepořádá. Spolek vymezující se proti možnému průzkumu či úložišti zde nepůsobí.

Výsledky kvantitativního šetření v lokalitě svědčí o tom, že naprostá většina obyvatel obcí v lokalitě EDU západ považuje sousedské vztahy ve své obci za dobré, i když převážně „spíše“.

Poněkud kritičtěji hodnotí obyvatelé vedení svých obcí z hlediska toho, jak hájí zájmy občanů: sedmdesát procent je hodnotí pozitivně, ovšem i zde mírně převažují odpovědi „spíše“.

Graf 23: Hodnocení sousedských vztahů a vedení obce
Dobré sousedské vztahy
n=497, údaje v %

- Rozhodně ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Rozhodně ne
- Neví, bez odpovědi

Vedení obce hájí zájmy svých občanů
n=497, údaje v %

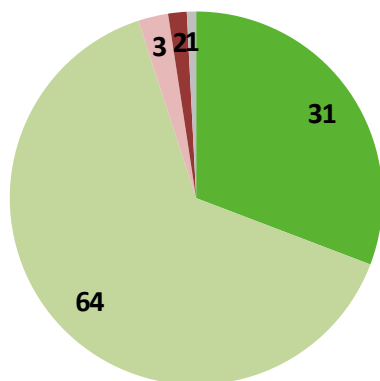
- Rozhodně ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Rozhodně ne
- Neví, bez odpovědi

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

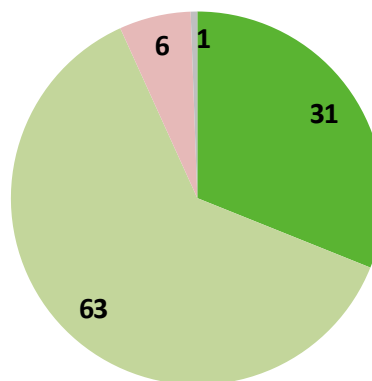
2.11 Hodnocení života v obci, spokojenost občanů

Obyvatelé lokality EDU západ si většinou myslí, že se lidem v jejich obci žije poměrně dobře (64 %), případně velmi dobře (31 %). Pokud bychom přepočítali odpovědi „velmi dobře“ až „zcela špatně“ na číselnou škálu 1-4, průměrná odpověď by měla hodnotu 1,75.

Chataři a chalupáři v lokalitě EDU západ se při svém hodnocení života obyvatel v obci takřka neliší, dvě třetiny soudí, že se zde žije poměrně dobře, a třetina si myslí, že velmi dobře. Průměrné hodnocení je rovněž 1,75.

Graf 24: Celkové hodnocení života v obci
**Celkové hodnocení života
v obci - REZIDENTI**
n=497, údaje v %

- Velmi dobře
- Poměrně dobře
- Spíše špatně
- Zcela špatně
- Neví, bez odpovědi

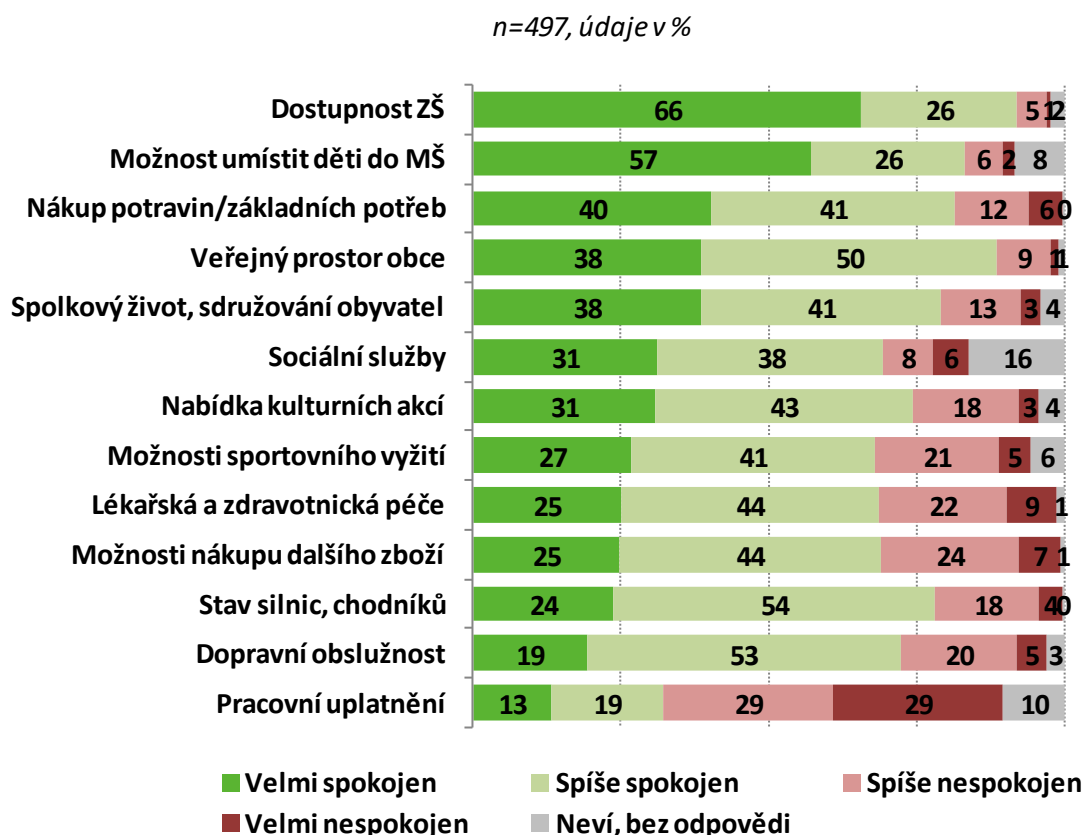
**Hodnocení života obyvatel
v lokalitě - REKREANTI**
n=16, údaje v %

- Velmi dobře
- Poměrně dobře
- Spíše špatně
- Zcela špatně
- Neví, bez odpovědi

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Obyvatelé lokality EDU západ jsou ve svých obcích spokojeni, pokud jde o dostupnost ZŠ, možnost umístit děti do mateřské školy. Většina je spokojena s možnostmi nákupu potravin a základních potřeb, s veřejným prostorem, se spolkovým životem, se sociálními službami, s nabídkou kultury. Pozitivní odpovědi převažují, i pokud jde o možnosti sportovního vyžití, lékařskou péči, možnosti nákupu dalšího zboží, stav silnic a chodníků i dopravní obslužnost. U všech těchto položek činí podíl nespokojených nejvýše třetinu. Jednoznačně největší nespokojenost panuje v oblasti pracovního uplatnění (téměř 60 % nespokojených).

Za pozornost stojí relativně nižší spokojenost obyvatel Jaroměřic nad Rokytnou, a to s pracovním uplatněním v obci, spolkovým životem, sportovním vyžitím i stavem pozemních komunikací, na druhé straně jsou však spokojenější než občané v ostatních obcích se sociálními službami a s lékařskou a zdravotnickou péčí.

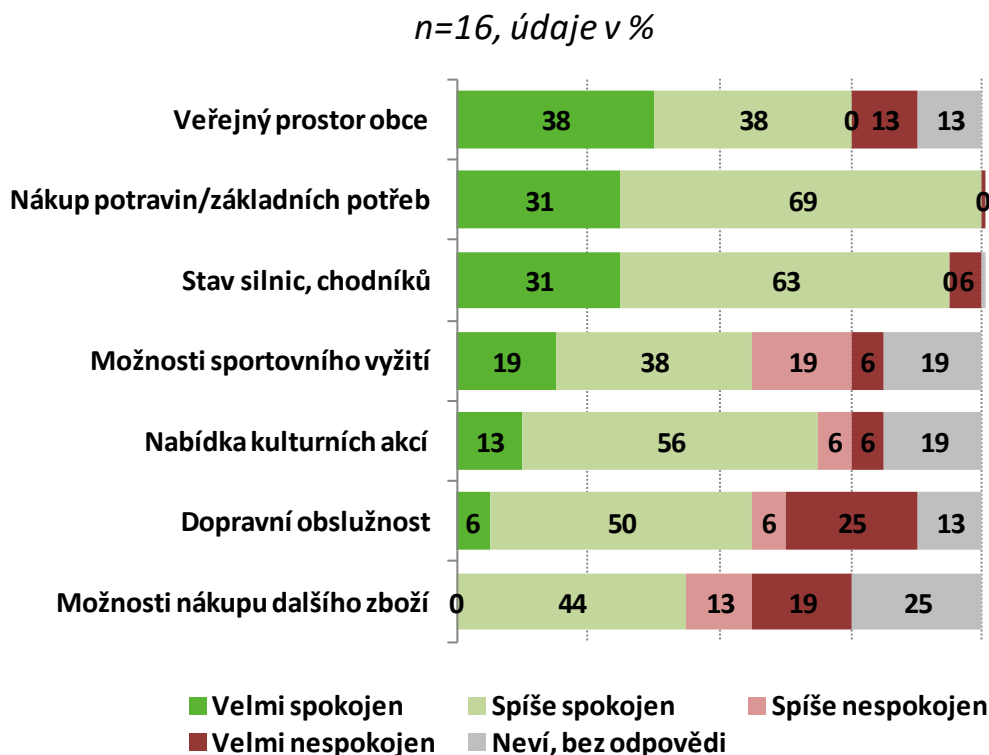
Graf 25: Spokojenost občanů s atributy života v obci

(Pozn.: Položky v grafu jsou seřazeny podle četností odpovědí „velmi spokojen“.)

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Rekreanti byli dotázáni jen na ty oblasti života v obci, které mohou vesměs posoudit. Spokojeni jsou hlavně s veřejným prostorem v obci, spokojenost převažuje i v oblastech nákupu potravin a základních potřeb, stavu silnic a chodníků. Dobře hodnoceny jsou i možnosti sportovního vyžití, nabídka kulturních akcí. Relativně nejvíce nespokojených – asi třetina – je v oblasti dopravní obslužnosti a možností nákupu dalšího zboží v obcích. Jejich názory se tak vcelku shodují s tím, jak jednotlivé atributy vidí stálí obyvatelé.

Rekreanti byli dotázáni jen na ty oblasti života v obci, které mohou vesměs posoudit. Spokojeni jsou hlavně s veřejným prostorem v obci, spokojenost převažuje i v oblastech nákupu potravin a základních potřeb, stavu silnic a chodníků. Dobře hodnoceny jsou i možnosti sportovního vyžití, nabídka kulturních akcí. Relativně nejvíce nespokojených – asi třetina – je v oblasti dopravní obslužnosti a možností nákupu dalšího zboží v obcích. Jejich názory se tak vcelku shodují s tím, jak jednotlivé atributy vidí stálí obyvatelé.

Graf 26: Spokojenost rekreatů s atributy života v obci

(Pozn.: Položky v grafu jsou seřazeny podle četností odpovědí „velmi spokojen“.)

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Na doplňující otázku, co v obci nejvíce chybí nebo co je největším problémem, byly získány následující odpovědi:

Jaroměřice nad Rokytnou

více pracovních příležitostí (10 %), lepší nákupní možnosti (9 %), velký provoz, hluk (6 %), nepřizpůsobiví/Romové (6 %), sportovní zařízení (5 %), kulturní dům/společenské akce (3 %)

Klučov

oba stupně ZŠ (11 %), lepší dopravní spojení (13 %), nedostatečný stav komunikací (9 %)

Ostašov

lékař/lékařská péče (11 %), chybí bankomat (11 %)

Lipník

lepší dopravní spojení (12 %), lékař/lékařská péče (8 %), nedostatečný stav komunikací (8 %), velký provoz, hluk (4 %), špatné mezilidské vztahy (4 %)

Dolní Vilémovice

lepší nákupní možnosti (48 %), více pracovních příležitostí (4 %), lékař/lékařská péče (4 %), vedení obce (4 %), restaurace/hospoda (4 %)

Zárubice

lékař/lékařská péče (25 %), lepší nákupní možnosti (13 %)

Myslivořice

ČOV (20 %), lepší dopravní spojení (4 %)

Odunec

lepší dopravní spojení (17 %), lepší nákupní možnosti (17 %)

Výčapy

lepší dopravní spojení (7 %), lepší nákupní možnosti (4 %), lékař/lékařská péče (4 %), koupaliště/bazén (4 %)

Valeč

lepší dopravní spojení (13 %), lékař/lékařská péče (8 %), lepší nákupní možnosti (6 %), nedostatečný stav komunikací (4 %)

2.12 Ekonomika

2.12.1 Ekonomická aktivita

V obcích lokality žije přibližně 10 % obyvatel celého ORP Třebíč. Z hlediska ekonomické aktivity se lokalita velmi podobá charakteru vlastního území ORP. Ekonomicky aktivních je v lokalitě 45,8 % obyvatel, v ORP Třebíč to je 48,9 %, což je rozdíl 3,1 p. b.. Podobné hodnoty dosahuje i podíl zaměstnaných (39,5 - 43). Významnější rozdíl se nevyskytuje ani u podílu nezaměstnaných osob, kterých bylo v roce 2011 v lokalitě 6,3 %, zatímco v ORP to bylo o 0,4 p. b. méně.

Tab. 18: Ekonomická aktivita obyvatelstva lokality dle SLDB 2011 (údaje v %)

Ekonomická aktivita	lokality	ORP
	EDU západ	Třebíč
Obyvatelstvo celkem (abs. četn.)	7683	74 425
Ekonomicky aktivní	45,8	48,9
v tom:		
zaměstnaní	39,5	43,0
v tom:		
zaměstnanci, zaměstnavatelé, samostatně činní, pomáhající	37,1	40,3
pracující studenti a učni	0,7	0,6
pracující důchodci	0,9	1,2
ženy na mateřské dovolené	0,9	0,9
nezaměstnaní	6,3	5,9
v tom:		
hledající první zaměstnání	1,3	1,0
ostatní nezaměstnaní	4,9	4,9

Pokračování tabulky na následující straně

Pokračování tabulky z předcházející strany

Ekonomicky neaktivní	50,1	48,0
v tom:		
nepracující důchodci	22,8	22,8
ostatní s vlastním zdrojem obživy	1,7	1,6
osoby v domácnosti, děti předškolního věku, ostatní závislé osoby	8,6	7,8
žáci, studenti, uční	17,1	15,8
Nezjištěno	4,1	3,1

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

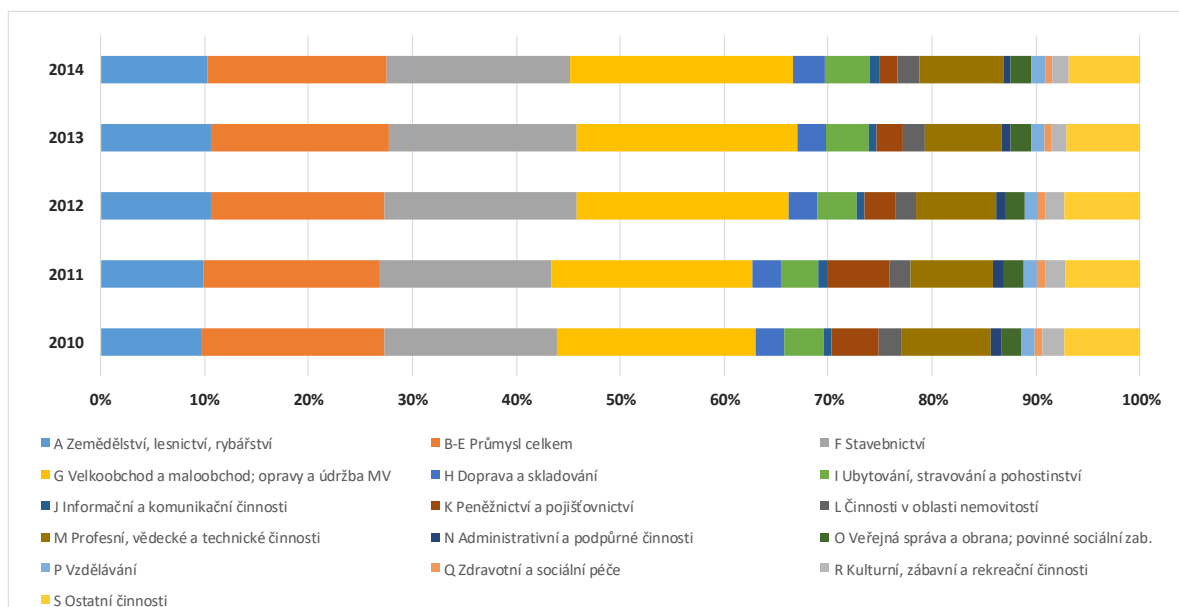
Shoda napříč oběma srovnávanými územími panuje i u podílu nepracujících důchodců. Zde jsou podíly dokonce shodné. Celkově lze proto říci, že charakter lokality z hlediska ekonomické aktivity je podobný charakteru území ORP s tím, že v lokalitě žije nepatrně větší podíl ekonomicky neaktivních s tím, že v lokalitě tvoří žáci o něco větší podíl.

2.12.2 Ekonomické subjekty

Ekonomické subjekty jsme zkoumali v úseku posledních pěti let. Je třeba podotknout, že změny v počtu či struktuře ekonomických subjektů mohou být v posledních pěti letech značně ovlivněny hospodářskou krizí, která na Česko dolehla na konci roku 2008 a trvala víceméně až do roku 2014. Právě krize může být příčinou vývoje podílu podniků se zjištěnou činností ze všech registrovaných objektů. Pro podrobnější srovnání jsme zvolili právě podniky se zjištěnou aktivitou.

V případě lokality EDU západ během sledovaných let kolísal počet podnikatelských subjektů se zjištěnou činností mezi 1300 a 1352; nejvíce jich bylo v roce 2010 a nejméně v roce 2014.

Graf 27: Struktura podniků se zjištěnou aktivitou

Zdroj: ČSÚ

Z grafu je patrné, že v roce 2012 narostl podíl subjektů působících ve stavebnictví, což do jisté míry koresponduje s pomalu končící hospodářskou krizí a probouzejícím se segmentem stavebnictví, jež bylo krizí nejvíce postiženo.

Z analýzy kvalitativního šetření vyplývá, že hlavními zaměstnavateli na území lokality jsou následující subjekty:

Hlavní zaměstnavatelé

Jaroměřice nad Rokytnou

- JE Dukovany a společnosti pracující pro ČEZ
- Obyvatelé jezdí za prací do firem, které se vybudovaly v posledních letech: Bosch MANN HUMMEL, Frenkische
- Dříve jezdili za prací do Moravských Budějovic, kde byly KPS (Královopolská), Stavokonstrukt či Elitex (dnes již neexistují)

Klučov

- Zemědělské družstvo Klučov (asi 8 obyvatel)
- Firmy v Třebíči
- JE Dukovany

Ostašov

- Zemědělské družstvo Klučov
- Firmy v Třebíči
- JE Dukovany
- Autoservis (asi 10 obyvatel)

Lipník u Hrotovic

- Firmy v Třebíči
- Zemědělské družstvo Lipník (15 obyvatel, největší zaměstnavatel v obci)
- MEDIPOS (asi 8 obyvatel)
- JE Dukovany a navázané společnosti

Dolní Vilémovice

- Autoopravna Žák
- Firmy v Třebíči
- JE Dukovany

Zárubice

- Zemědělské družstvo Hrotovice
- JE Dukovany
- Diakonie v Myslibořicích
- ENVINET Třebíč

Myslibořice

- Diakonie ČCE – středisko v Myslibořicích (největší zaměstnavatel)
- Soukromý zemědělec (asi 6 zaměstnanců)
- Mateřská a základní škola Myslibořice
- Firmy v Třebíči
- JE Dukovany

Odunec

- Zemědělské družstvo Hrotovice
- Obyvatelé dojíždějí dále do Myslibořic a Třebíče
- JE Dukovany

Výčapy

- TEDOM, teplo domova
- AGRO 2000 (bývalé zemědělské družstvo)
- Firmy v Třebíči

Valeč

- V-Stav Hrotovice, stavební firma
- Firmy v Třebíči
- JE Dukovany

2.12.3 Vyjíždka a dojíždka za prací

Celkově v roce 2011 vyjíždělo za prací z obcí tvořících lokalitu EDU západ 1402 osob, z toho mírná většina mužů (55 %), což je nepatrně více než je hodnota ORP Třebíč (53,3 %). Významnější odlišnost u lokality EDU západ můžeme spatřovat v případě dojíždění do obce v jiném okrese, kdy jsou hodnoty vyjíždky obyvatel lokality o polovinu vyšší než u ORP. Zajímavá je shoda podílu dojíždějících do jiného kraje, protože lokalita se nachází při hranici Kraje Vysočina s Jihomoravským krajem. Do zahraničí i z lokality i z celého ORP vyjíždí jen minimální podíl obyvatel (cca 1 %).

Tab. 19: Srovnání vyjíždky za prací z obcí v lokalitě a relevantní ORP dle SLDB 2011

Vyjíždějící, doba cesty	EDU západ			ORP Třebíč		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Vyjíždějící do zaměstnání	1402	764	638	16 259	8 662	7 597
v tom:						
v rámci obce	20 %	17 %	24 %	36 %	27 %	45 %
do jiné obce okresu	65 %	63 %	66 %	43 %	46 %	40 %
do jiného okresu kraje	4 %	6 %	2 %	11 %	13 %	8 %
do jiného kraje	10 %	13 %	5 %	9 %	12 %	6 %
do zahraničí	1 %	1 %	2 %	1 %	2 %	1 %
Vyjíždějící denně mimo obec	67 %	68 %	66 %	55 %	60 %	49 %

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011

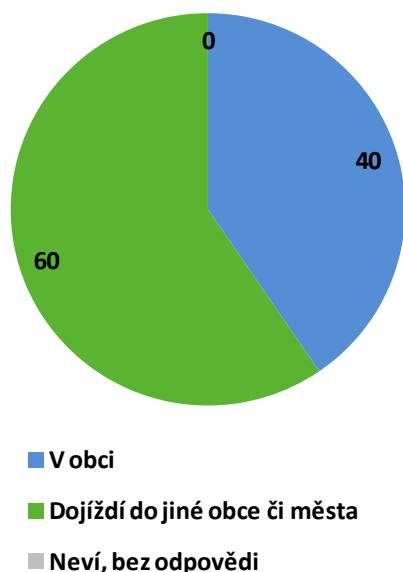
Podle kvantitativního šetření dvě pětiny (40 %) ekonomicky aktivních obyvatel lokality EDU západ vykonávají svou pracovní činnost ve své obci, tři pětiny (60 %) jezdí za prací jinam. V největší obci, Jaroměřicích nad Rokytnou, pracuje v místě bydliště 47 % ekonomicky aktivních.

Nejčastěji dojíždějící používají auto (61 %). Další v pořadí je s odstupem autobus (34 %). Vlákem jezdí do práce nebo do školy pouze 1 % dojíždějících z lokality, jen minimum využívá jiného druhu dopravy.

Graf 28: Způsob výkonu pracovní činnosti a způsob dojížděky

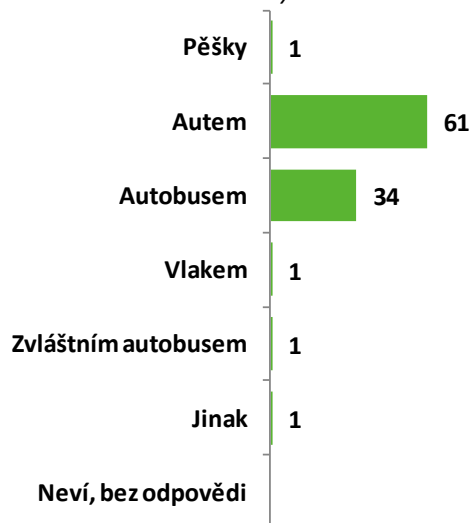
Místo výkonu pracovní činnosti

n=287, údaje v %

**Způsob dopravy
do práce/školy**

n=171, údaje za dojíždějící ekonomicky aktivní a studenty v %

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

2.12.4 Nezaměstnanost

K analýze nezaměstnanosti byla použita data o nezaměstnanosti vedená Úřady práce, přičemž níže zpracovaná srovnání uvádějí hodnoty za měsíc říjen ve třech sekvencích (2005, 2010 a 2015). Jelikož nezaměstnanost vykazuje sezónní výkyvy, rozhodli jsme se pro analýzu ve stejný okamžik roku. Měsíc říjen přitom patří v rámci roku spíše k průměrným hodnotám.

Ze statistik nezaměstnanosti je patrný významný pokles podílu nezaměstnaných osob v obou sledovaných územích. V ORP i v Lokalitě došlo k menšímu poklesu mezi lety 2005 a 2010 a následně k významnějšímu poklesu k roku 2015. V ORP i v lokalitě tvoří podíl žen mírně přes polovinu. V obou územích platí za nejohroženější skupinu vyučení s tím, že na území lokality je podíl vyučených ještě vyšší. Podíl lidí se základním vzděláním a s maturitou je na území lokality mezi nezaměstnanými podobný, zatímco v rámci celého ORP vykazují větší hodnoty podílu nezaměstnaných lidí s maturitním vzděláním.

Tab. 20: Porovnání charakteristik nezaměstnanosti mezi lokalitou a relevantními ORP

	ORP Třebíč			Lokalita EDU západ		
	2005	2010	2015	2005	2010	2015
Podíl nezaměstnaných osob [%]	12,30	11,94	7,43	16,59	13,95	8,16
Podíl žen [%]	58,24	52,48	55,54	55,40	57,47	55,50
Podíl uch. se ZŠ vzd. [%]	19,45	16,79	18,41	24,07	17,68	22,25
Podíl žen se ZŠ vzd. [%]	19,46	17,35	18,35	23,96	15,75	18,99
Podíl vyučených [%]	46,46	47,50	43,53	53,27	55,79	49,41
Podíl žen vyučených [%]	42,02	41,97	38,64	49,84	56,04	46,84
Podíl uchazečů s maturitou [%]	27,42	27,05	27,13	17,88	19,79	20,61
Podíl žen s maturitou [%]	32,23	31,03	31,48	21,41	20,88	24,89

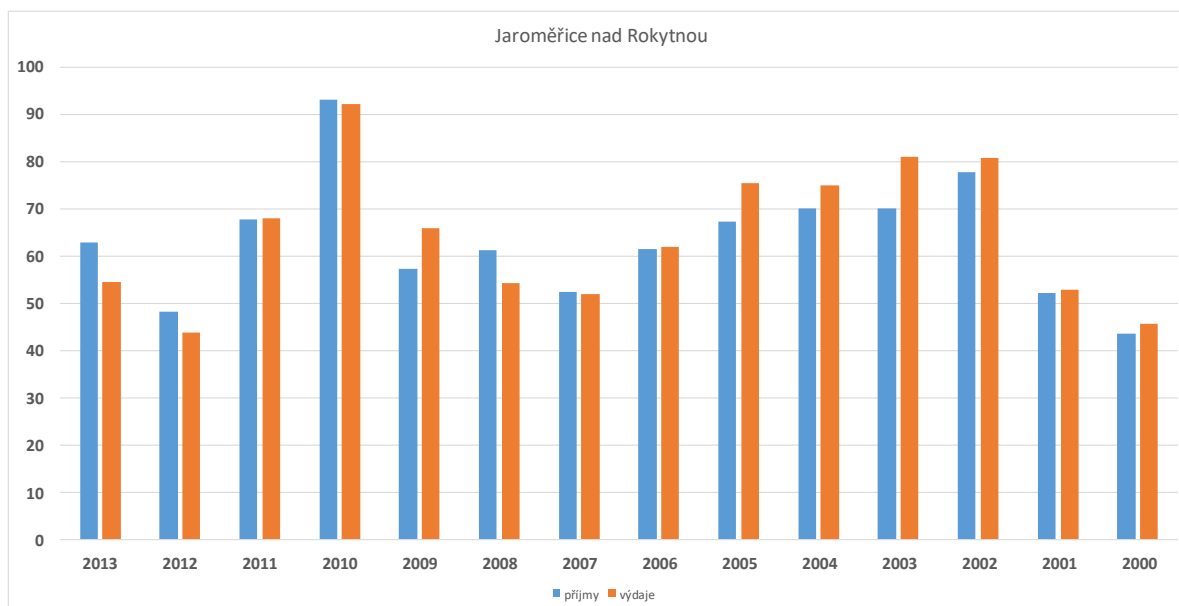
Zajímavostí je srovnání struktury nezaměstnaných dle dosaženého vzdělání v závislosti na pohlaví. Zatímco u základního vzdělání a vyučených dosahují ženy mírně nižších hodnot než muži, vyvažuje to kategorie vysokoškolsky vzdělaných, kde je tento podíl u žen zřetelně vyšší.

2.13 Hospodaření obcí

Dotčené obce hospodařily v letech 2000 až 2013 s celkovými příjmy 1,67 mld Kč, přičemž utratily o 10 mil. Kč méně. Zápornou bilanci vykázaly pouze obce Jaroměřice nad Rokytnou, Dolní Vilémovice a Výčapy. Ve všech případech však šlo o zanedbatelnou ztrátu vzhledem k objemu rozpočtu.

Jaroměřice nad Rokytnou

Obec mezi lety 2000-2013 hospodařila se ztrátou 18 mil. Kč. Roční rozpočty přitom vykazují značné výkyvy, což je pravděpodobně ovlivněno dotacemi na oblast školství, kanalizaci i vodovody. S největším rozpočtem obec hospodařila v roce 2010, kdy příjmy přesáhly 90 mil. Kč, z čehož dotace tvořily 55%. Nejvýznamnější investice byly realizovány do oblasti Vzdělávání, výstavby kanalizace, rozvodu pitné vody a opravě silnic. Mezi lety 2004-2005 bylo vynaloženo 66 mil. Kč na Zařízení předškolní výchovy a základního vzdělávání a v letech 2009 až 2010 to bylo dalších 70 mil. Kč. Přitom jen v roce 2010 výdaje na školství tvořily polovinu všech ročních výdajů obce. Mezi lety 2006 a 2009 byly také realizovány rozsáhlé investice do výstavby kanalizace a po roce 2010 do rozšiřování dostupnosti vodovodu na pitnou vodu.

Graf 29: Hospodaření obce v letech 2000-2013

Zdroj: www.rozpočetobce.cz

Aktuálně se rozpočet města Jaroměřice nad Rokytnou pohybuje kolem 110 milionů Kč včetně dotací. Běžný rozpočet je pak ve výši kolem 70 milionů Kč. Město od roku 2012 hospodaří s přebytkem.

Jaroměřice hojně využívají různé dotační tituly. V roce 2014 město čerpalo dotaci 16 milionů Kč na revitalizaci centra z programu ROP JV. Ze stejného programu dále zhruba 4 miliony Kč na vybudování bezbariérového přístupu do školy, ve zhruba stejné výši pak na bezbariérový přístup na radnici města. Přes Svazek vodovodů a kanalizací v letech 2013-2105 čerpali zhruba 50 milionů na vybudování kanalizace a vodovodů. V současnosti město rekonstruuje autobusový terminál (25 milionů Kč z programu IROP). Z IROPU dále město postavilo novou hasičskou zbrojnici (dotace 15 milionů, IROP) či odbahnulo rybník (1,5 milionu Kč, IROP). Běžně čerpají menší dotace z Programu obnovy venkova. Celkem za posledních 5 let město získalo na všech dotacích zhruba 100 milionů Kč.

 SÚRAO	Situace a postoje rezidentů a rekreatantů v lokalitě EDU západ	Evidenční označení:
		SÚRAO 197/2017

Tab. 30: Investice do infrastruktury – Jaroměřice nad Rokytou

<i>Druh investice</i>	<i>co</i>	<i>kdy (rok)</i>	<i>objem financí v Kč</i>	<i>pokud ne, je plánováno?</i>	<i>pokud není plánováno, proč?</i>
oprava silnic	průběžně				
kanalizace	nová kanalizace v některých ulicích	2013-2105	cca 25 milionů		
vodovod	nový vodovod v některých ulicích	2013-2015	cca 25 milionů		
topení	ne				
zateplování domů	ne				
výměna kotlů					občané si vyřizují sami

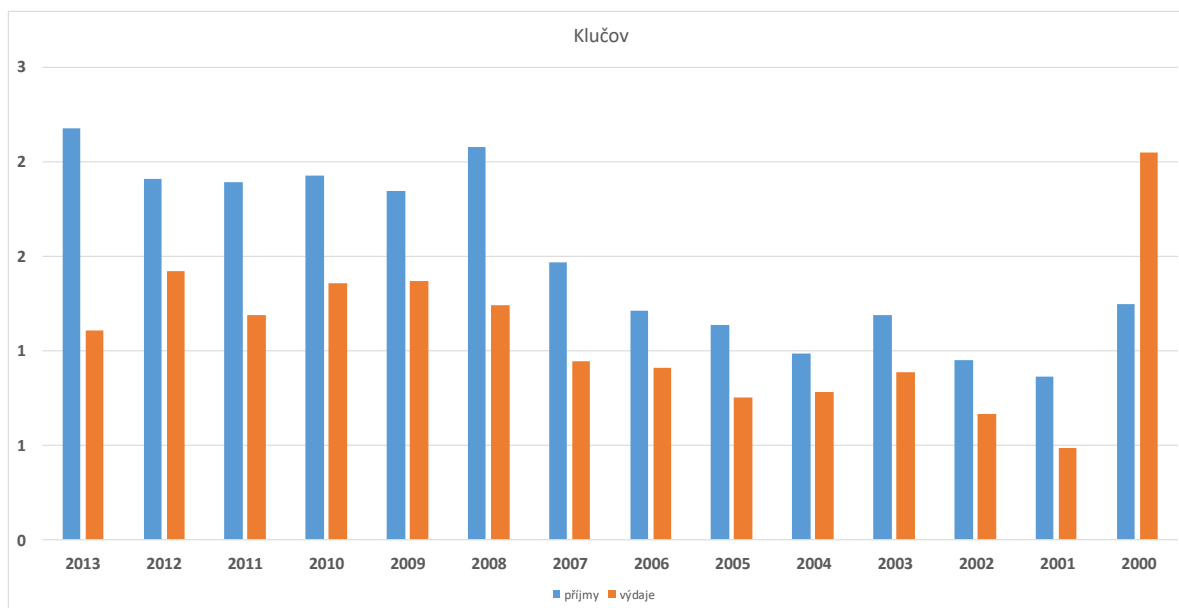
Zdroj: Socioekonomická analýza, kvalitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Město zakoupilo areál bývalého Sokola, chystá jeho rekonstrukci za cca 60 milionů Kč. O prostředky žádá na MŠMT (15 milionů Kč). Dále se chystá dobudovat kanalizaci v místních částech, v jedné z nich (Popovice) pak i vodovod (vše do 10 let).

Příspěvek na základě případného geologického průzkumu by Jaroměřice použily na dobudování infrastruktury pro občany, zvláště v místních částech, které spadají do možné lokality.

Klučov

Obec mezi lety 2000-2013 hospodařila s relativně výrazným přebytkem 6 mil. Kč, což je několiknásobek průměrného ročního rozpočtu. Klučov je jedinou obcí, kde s relativně významným přebytkem hospodaří dlouhodobě každý rok od roku 2001. Jedinou výjimkou je rok 2000, kdy bylo investováno do opravy silnic více než 1,5 mil. Kč při příjmech 1,2 mil. Kč. Výdaje na silnice tak tvořily cca 75 % všech výdajů.

Graf 30: Hospodaření obce v letech 2000-2013

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Obec Klučov v r. 2017 hospodařila s rozpočtem ve výši cca 2,3 milionu Kč a bilance rozpočtu byla stále přebytková.

Dotiční peníze obec využívá především z Programu obnovy venkova. V letošním roce čerpají dotaci z Ministerstva životního prostředí na zateplení kulturního domu. Výměny střešy kulturního domu uskutečnily z programu POV (120 tisíc Kč).

Tab. 31: Investice do infrastruktury – Klučov

Druh investice	co	kdy (rok)	objem financí v Kč	pokud ne, je plánováno?	pokud není plánováno, proč?
oprava silnic	běžné opravy	každý rok	desítky tisíc		
kanalizace	ne				
vodovod	ne				
topení	ne				
zateplování domů	kulturní dům				
výměna kotlů	ne				

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvalitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

V příštím roce by měla proběhnout rekonstrukce čistíčky odpadních vod (přes Svazek vodovodů a kanalizací). Zhruba 65 % investice by mělo jít z evropských dotačních peněz, 10 % zaplatí Svazek, 10 % by měl zaplatit kraj Vysočina a zhruba 15 % obec. Celkem jde o

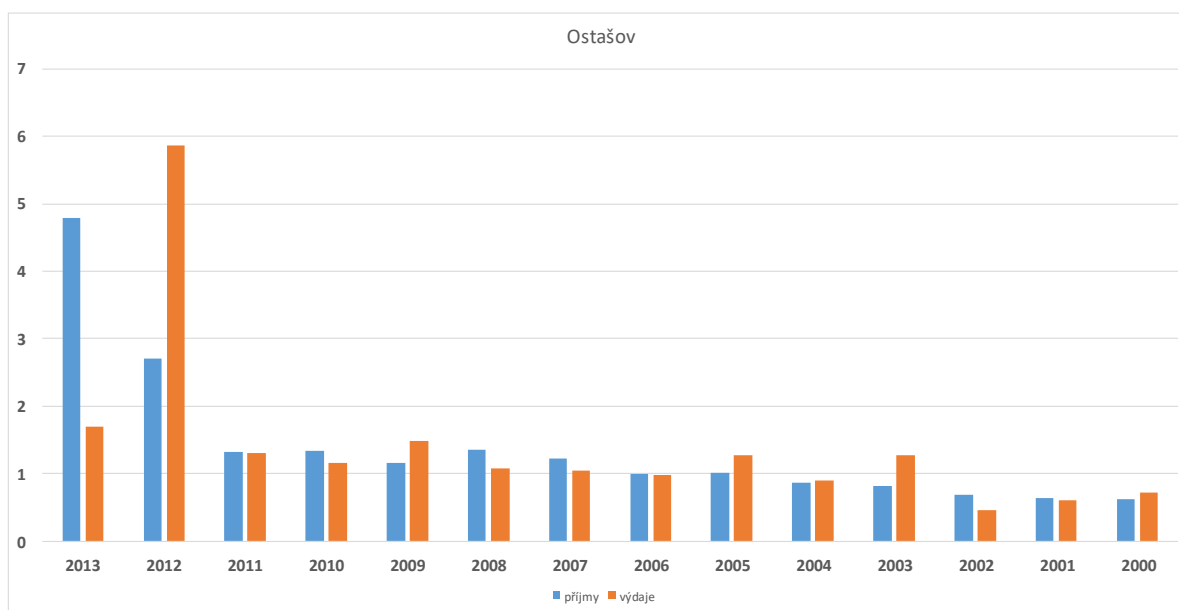
investici ve výši zhruba 30 milionů Kč. Do 8 let by dále obec chtěla rekonstruovat veřejné osvětlení (řádově statisíce Kč).

Případné prostředky pro obce dotčené geologickým průzkumem plánují použít na běžnou údržbu.

Ostašov

Obec mezi lety 2000-2013 hospodařila s celkově vyrovnaným rozpočtem. A vyrovnaný rozpočet ve stabilní výši měla obec po naprostou dobu sledovaného intervalu. Kdy se obvyklý objem rozpočtu pohyboval kolem 1 mil. Kč. Jedinou výjimkou jsou roky 2012 a 2013, kdy v roce 2012 obec vykázala ztrátu více než 3 mil. Kč a naopak v roce 2013 přebytek v obdobné výši. Ze struktury rozpočtu vyplývá, že se jednalo o investice do pozemních komunikací, na které následně obec dostala dotace.

Graf 31: Hospodaření obce v letech 2000-2013

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Obec Ostašov hospodařila v roce 2017 s rozpočtem 1,4 milionu Kč a vždy s vyrovnaným rozpočtem vyjma krátkodobého úvěru na rekonstrukci kulturního domu.

Obec před několika lety vybudovala sportovní hřiště za kulturním domem. Investice necelé 2 miliony Kč byla z části pokryta prostředky z Ministerstva pro místní rozvoj (400 tisíc Kč) a Programu obnovy venkova (dále jen POV) – cca 200 tisíc Kč.

Tab. 32: Investice do infrastruktury – Ostašov

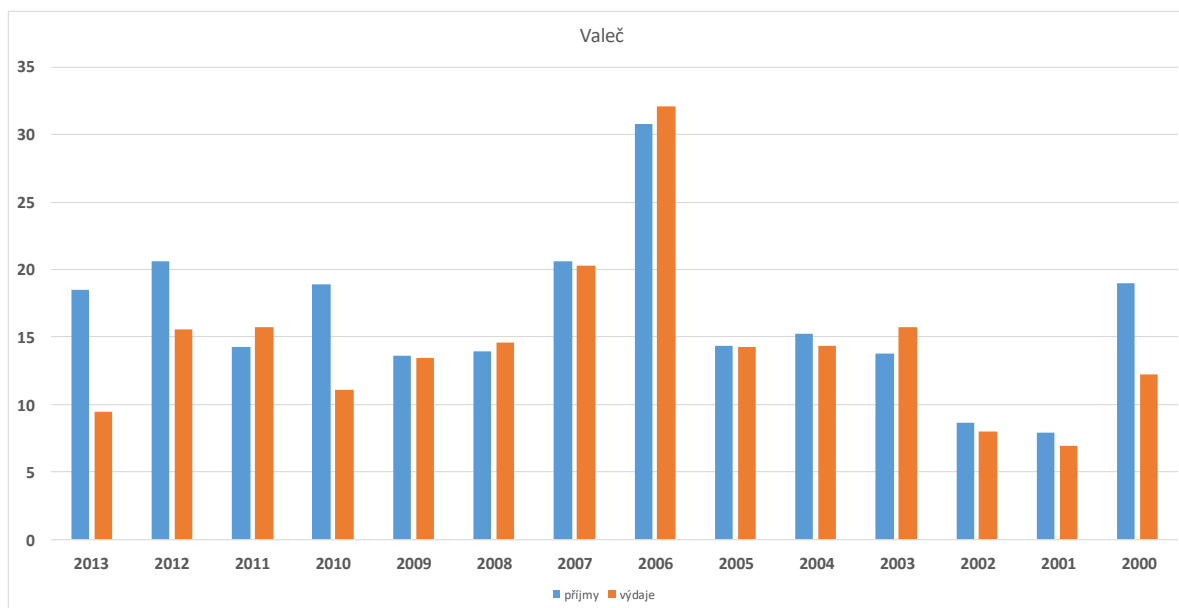
Druh investice	co	kdy (rok)	objem financí v Kč	pokud ne, je plánováno?	pokud není plánováno, proč?
oprava silnic	rekonstrukce chodníků a zázemí při krajské rekonstrukci silnic	2011-2012	cca 3 miliony Kč. Finančně vypomohla obec Petruvka díky finančním prostředkům z provozu skládky		
kanalizace	ne				mají dešťovou kanalizaci
vodovod	ne				mají vybudováno
topení	ne				
zateplování domů	ne				
výměna kotlů	ne				mají plynové přímotopy

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvalitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Obec Ostašov má v plánu provést výkup některých pozemků, kde bude budovat komunikace a sítě pro výstavbu rodinných domů. Zatím neznají objem financí, ani odkud by případně žádali finanční prostředky. Pokud by obec dostala finanční příspěvek při případném geologickém průzkumu, využila by jej na tuto investici.

Valeč

Obec mezi lety 2000-2013 hospodařila se souhrnným přebytkem 27 mil. Kč, což představuje více než 2 standardní roční příjmy obce. Vývoj roční bilance vykazuje značné výkyvy, přičemž zvláště v sledních letech obec vykazovala řádově mnohamilionové přebytky. Největší rozpočet obec měla v roce 2006, kdy byly realizovány investice do revitalizace říčních toků v objemu 6,5 mil. Kč a investice do pozemních komunikací v objemu 9 mil. Kč. Tyto výdaje nicméně byly v plné výši kryty dotacemi, které v tomto roce tvořily téměř 60% všech příjmů obce. V roce 2005 a 2007 přitom dotace tvořily pouze 33% resp. 43%. V roce 2009 a 2012 byly realizovány výdaje do výstavby komunální kanalizace v celkovém objemu 11 mil. Kč.

Graf 32: Hospodaření obce v letech 2000-2013

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Rozpočet obce se aktuálně pohybuje kolem 14 milionů Kč. Každý rok se o něco zvyšuje, obec hospodaří s vyrovnanými rozpočty.

Obec v posledních letech investovala do rekonstrukce obecních budov, rekonstrukce budovy školy a do výstavby vodovody u čističky odpadních vod pro zástavbu nových rodinných domů.

Dotace Valeč čerpala ze Státního fondu dopravní infrastruktury na zbudování cyklostezky, od Kraje Vysočina na čistou vodu a na vodovod (celkem kolem 1 milionu, dotace 600 tisíc Kč). Dále čerpá běžné prostředky z POV.

Tab. 33: Investice do infrastruktury – Valeč

<i>Druh investice</i>	<i>co</i>	<i>kdy (rok)</i>	<i>objem financí v Kč</i>	<i>pokud ne, je plánováno?</i>	<i>pokud není plánováno, proč?</i>
oprava silnic	místní komunikace	každý rok	ročně cca 500 tisíc Kč		
kanalizace	ne				
vodovod	ano		1 milion Kč (dotace 600 tisíc Kč)		
topení	ne				
zateplování domů	ne				
výměna kotlů	ne				

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvalitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

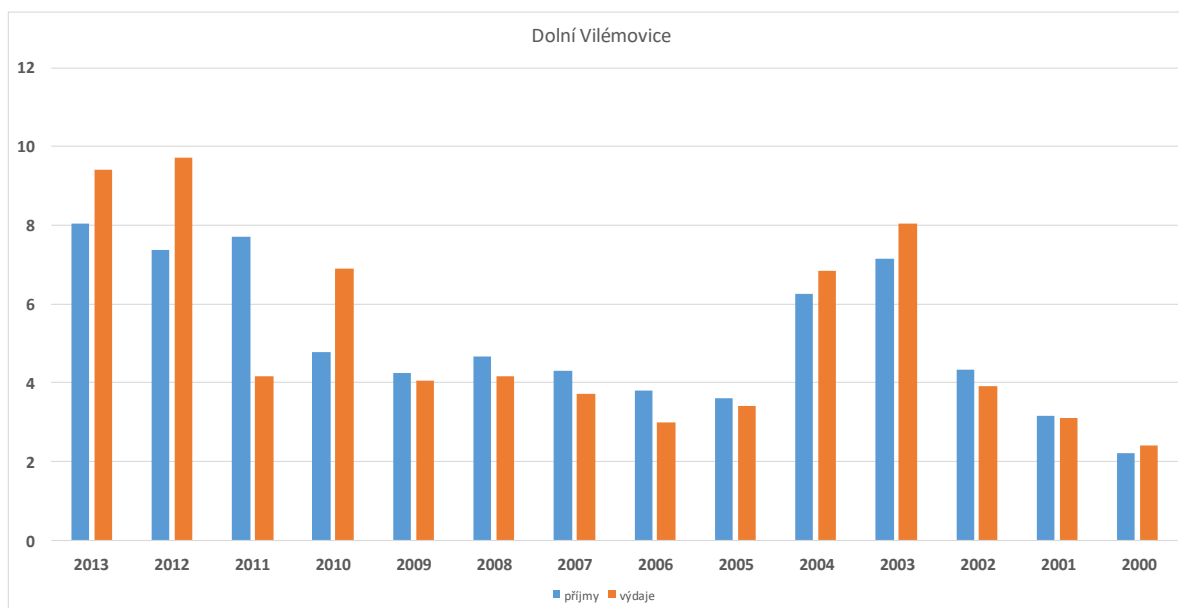
Valeč chystá zasíťování pro novou zástavbu rodinných domů (zhruba 15 RD).

Dle vyjádření starosty města o případném příspěvku od SÚRAO neuvažují.

Dolní Vilémovice

Jedná se o obec desetkrát menší než jsou Jaroměřice nad Rokytnou. Obec mezi lety 2000-2013 hospodařila se souhrnným deficitem 1 mil. Kč při sumě příjmů ve výši 72 mil. Kč. V roce 2003 a 2004 obec zaznamenala výrazný nárůst objemu rozpočtu, což bylo v roce 2003 spojeno s investicemi do vodního díla v zemědělské krajině. V roce 2004 šlo o výdaje vedoucí k nakládání s odpady. Významnější investice v obci dlouhodobě směřují také do oblasti bydlení a komunálních služeb, což se týká i let pozdějších. To bylo také příčinou jediného velkého schodku ve sledovaném období, kdy v roce 2010 do této kapitoly směřovaly přes 3 miliony Kč. V letech 2012 a 2013 bylo více než 3 mil. Kč investováno do muzea a rekonstrukce rodného domu Jana Kubiše.

Graf 33: Hospodaření obce v letech 2000-2013

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Obec v roce 2017 hospodařila s rozpočtem přes 2 miliony Kč, rozpočet mají vždy vyrovnaný.

Dolní Vilémovice nečerpají větší finanční prostředky. V poslední době získali malou dotaci na nákup zahradní techniky z programu Energo 2020. Dotaci také čerpala na nové dětské hřiště a na vybudování veřejného osvětlení.

Obec v poslední době opravovala mateřskou školku (zateplení budovy).

 SÚRAO	Situace a postoje rezidentů a rekreatantů v lokalitě EDU západ	Evidenční označení:
		SÚRAO 197/2017

Tab. 34: Investice do infrastruktury – Dolní Vilémovice

<i>Druh investice</i>	<i>co</i>	<i>kdy (rok)</i>	<i>objem financí v Kč</i>	<i>pokud ne, je plánováno?</i>	<i>pokud není plánováno, proč?</i>
oprava silnic	pouze opravy			chodníky u mateřské školky a parkovací místa	
kanalizace	ne				
vodovod	ne				
topení	ne				
zateplování domů	mateřská školka			plánuje se zateplení Kulturního domu	
výměna kotlů				plánuje se v Kulturním domě	

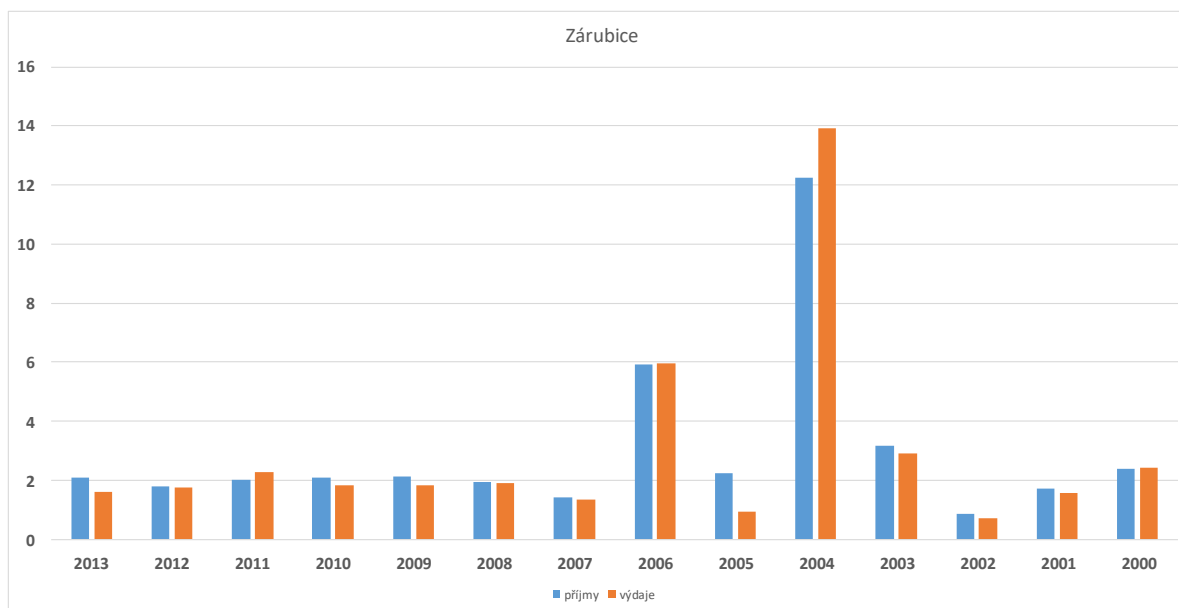
Zdroj: Socioekonomická analýza, kvalitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Obec vlastní stavební parcely pro výstavbu rodinných domů, plánuje vybudování inženýrských sítí. Pokud se naskytne nějaké dotace, tak se ji pokusí získat.

Co se týče případných prostředků na základě geologického průzkumu, tak o nich zatím neuvažují, neboť není jisté, zda budou vybráni.

Zárubice

Jedná se o druhou nejmenší obec s běžným ročním rozpočtem v objemu 2 mil. Kč. Obec mezi lety 2000-2013 hospodařila se souhrnným příjmem 42 mil. Kč a výdaji 41 mil. Kč. Po většinu intervalu měla obec stabilní rozpočet s výjimkami v letech 2006 a především 2004. V roce 2004 bylo investováno 12,4 mil. Kč do odbahnění Zárubického rybníka s cílem posílit rekreační atraktivitu. V roce 2006 byly investovány 4 mil. Kč do pozemních komunikací. V obou případech byly tyto výdaje kryty příslušnými dotacemi.

Graf 34: Hospodaření obce v letech 2000-2013

Zdroj: www.rozpočetobce.cz

Rozpočet obce se aktuálně pohybuje okolo 1,9 milionu Kč. Dlouhodobě je vyrovnaný.

Před 2 roky Zárubice vybudovaly splaškovou kanalizaci a čističku odpadních vod. Investice ve výši zhruba 18 milionů Kč byla ze 70 % pokryta dotací z evropských peněz. Dále obec pravidelně čerpá dotace z POV Kraje Vysočina. Kromě toho čerpali malou dotaci z od JE Dukovany na výsadbu stromořadí a z Ministerstva zemědělství malou dotaci na obnovu laviček a stolů v obci.

Tab. 35: Investice do infrastruktury – Zárubice

Druh investice	co	kdy (rok)	objem financí v Kč	pokud ne, je plánováno?	pokud není plánováno, proč?
oprava silnic	ne				
kanalizace	ano	2015	18 milionů Kč		
vodovod	ne				
topení	ne				
zateplování domů	ne				
výměna kotlů	ne				

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvalitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

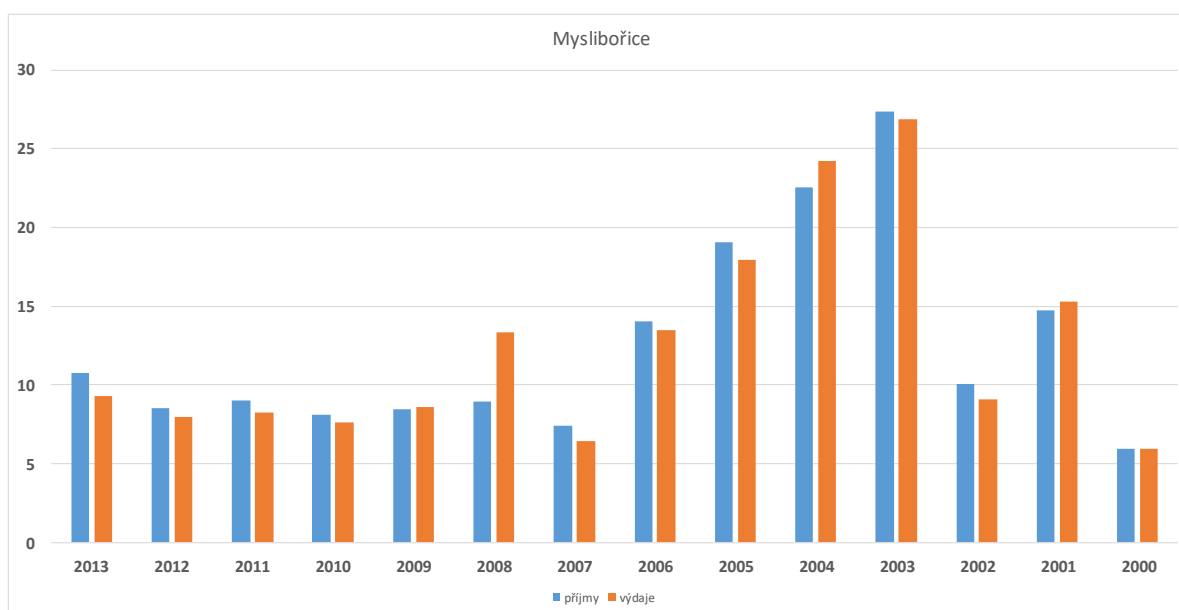
Do budoucna obec plánuje zrekonstruovat sportovní areál (vytvoření multifunkčního hřiště). Bez získání dotačních peněz si rekonstrukci neumí představit (asi z prostředků Ministerstva pro místní rozvoj nebo JE Dukovan – Oranžové hřiště).

Jestli by využili případné prostředky od SÚRAO nevědí, dosud se tím na zastupitelstvu obce nezabývali.

Myslibořice

Jedná se o třetí největší obec lokality. V letech 2000 až 2013 hospodařila s úhrnným příjmem 175 mil. Kč a realizovala výdaje v úhrnné výši 174 mil. Kč. Od roku 2007 je výše rozpočtu relativně stabilní s výjimkou schodku v roce 2008, kdy byly 3 mil. Kč investovány od pozemních komunikací. První velký výkyv nastal v roce 2003, kdy byla za 15,5 milionu vybudována čistička odpadních vod. V roce 2004 směřovalo 7 mil. Kč do ZŠ a MŠ. A do komunálních služeb dalších 10 mil. Kč. Do komunálních služeb bylo investováno dalších 7 mil. Kč i v roce 2005. Zvýšené investice putovaly do roku 2006 i do vzdělávání.

Graf 35: Hospodaření obce v letech 2000-2013

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Rozpočet obce se nyní pohybuje kolem 10 milionů Kč. V posledních letech se rozpočet zvyšuje a je dlouhodobě vyrovnaný.

Největší dotaci v posledních letech Myslibořice získaly ze Státního fondu životního prostředí (22 milionů Kč) na výstavbu kanalizace. Z menších dotací pak od Ministerstva pro místní rozvoj a Kraje Vysočina.

 SÚRAO	Situace a postoje rezidentů a rekreatantů v lokalitě EDU západ	Evidenční označení:
		SÚRAO 197/2017

Tab. 36: Investice do infrastruktury – Myslibořice

<i>Druh investice</i>	<i>co</i>	<i>kdy (rok)</i>	<i>objem financí v Kč</i>	<i>pokud ne, je plánováno?</i>	<i>pokud není plánováno, proč?</i>
oprava silnic	oprava společně s krajem	2016	vlastní prostředky 1,6 milionu Kč		
kanalizace	ano	2015	celkem 27 milionů Kč (obec platila 3 miliony Kč)		
vodovod	ne				
topení	ano, z parního na plyn	2017	cca 500 tisíc		
zateplování domů	ne		450 tisíc		
výměna kotlů	kulturní dům		viz výše		

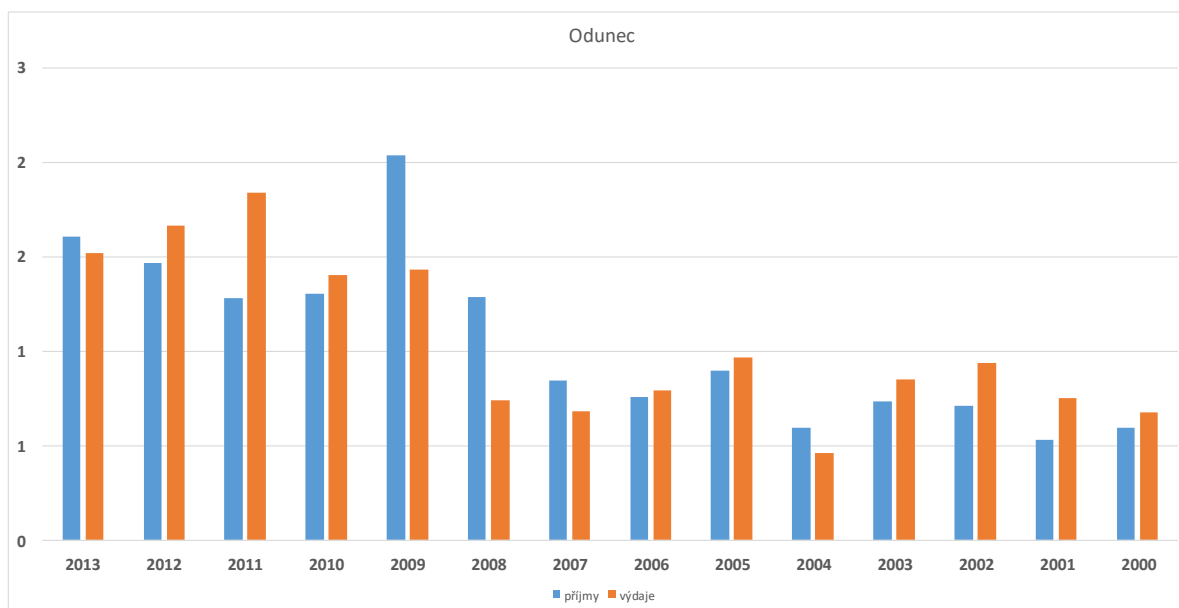
Zdroj: Socioekonomická analýza, kvalitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Z dalších větších investic se plánuje projekt nové čistírny odpadních vod. Investice by měla činit zhruba 7 milionů Kč. Prostředky se pokusí čerpat ze Státního fondu životního prostředí.

Případný příspěvek poskytovaný obcím na základě geologického průzkumu by využili na opravu chodníků.

Odunec

Odunec je nejmenší ze všech obcí lokality. Obec mezi lety 2000-2013 hospodařila s úhrnnými příjmy i výdaji kolem 15 mil. Kč. Běžný roční rozpočet do roku 2008 osciloval mezi půl a jedním milionem Kč. Poté se hladina zvýšila na stabilní 2 mil. Kč. V roce 2009 putovaly zvýšené výdaje do pozemních komunikací (0,7 mil. Kč). Zajímavá situace nastala v roce 2010, kdy nejvýznamnější položkou na straně výdajů byla činnost veřejné správy, kdy tyto výdaje tvořily 70% ročního rozpočtu. Mezi lety 2011 a 2013 pak bylo investováno přes 2 mil. Kč do komunálních služeb, což se významnou měrou podílelo na zvýšených obecních výdajích.

Graf 36: Hospodaření obce v letech 2000 - 2013

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Rozpočet obce se nyní pohybuje kolem 1,3 až 1,5 milionu Kč. Výsledek hospodaření za posledních 5 let je v přebytku.

Obec Odunec každý rok čerpá dotace z Kraje Vysočina např. na opravu kulturního domu, kaple a opravy místních komunikací. Z prostředků Ministerstva zemědělství čerpala dotaci na opravu a odbahnění rybníka. Z prostředků nadace ČEZ čerpala peníze na nákup zahradní techniky a oranžové hřiště.

Tab. 37: Investice do infrastruktury – Odunec

Druh investice	co	kdy (rok)	objem financí v Kč	pokud ne, je plánováno?	pokud není plánováno, proč?
oprava silnic	oprava	2013	700 tisíc Kč		
kanalizace	ne			dešťová kanalizace z roku 1977, plánuje se výstavba nové	
vodovod	ne				
topení	ne				
zateplování domů	ne				
výměna kotlů	ne				

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvalitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

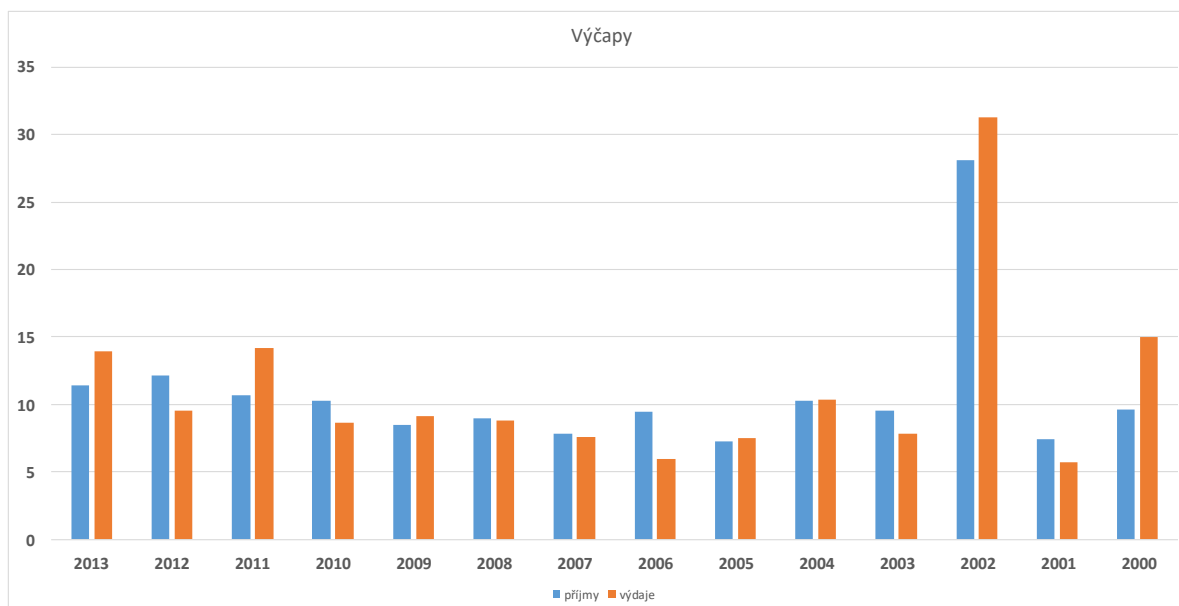
Z dalších větších investicí se plánuje oprava budovy obecního úřadu a obchodu, dále oprava veřejného osvětlení a oprava obecního rozhlasu. Dotační prostředky chtějí čerpat podle možností a výzev.

Případný příspěvek poskytovaný obcím na základě geologického průzkumu: zatím bez vyjádření.

Výčapy

Obec Výčapy je druhou největší obcí z lokality. V letech 2000 až 2013 hospodařila s úhrnnými příjmy 151 mil. Kč a výdaji 155 mil. Kč. Obvyklý roční rozpočet se pohyboval v tomto období pod hladinou 10 mil. Kč, což je ve srovnání s ostatními obcemi vzhledem k velikosti spíše podprůměrná hladina. Vyšší rozpočty najdeme v menších obcích, jako jsou Valeč či Myslibořice. Výjimku tvoří rok 2002, kdy výdaje z obvyklých 8 mil. Kč narostly na 30 mil. Kč. 29 mil. Kč v tomto roce putovalo do oblasti vzdělávání, zařízení ZŠ a MŠ.

Graf 37: Hospodaření obce v letech 2000-2013

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Obec mezi lety 2004-2013 hospodařila se souhrnným přebytkem 920 tis. Kč. Výraznějším výdajem bylo 2,3 mil. Kč v roce 2010 určených pro oblast Průmyslu (investice – Úprava drobných vodních toků). Obec investovala do této oblasti i v roce 2009.

Rozpočet obce se pohybuje kolem 12 milionů Kč. V posledních letech se rozpočet zvyšuje a je dlouhodobě vyrovnaný, i s rezervami.

V roce 2011 proběhla rekonstrukce budovy školy, došlo k výměně střechy a oken (dotace 3,5 milionu Kč od Ministerstva pro místní rozvoj). O rok později obec započala výstavbu splaškové kanalizace. Investice ve výši 60 milionů Kč byla z větší části pokryta prostředky od Kraje Vysočina a Ministerstva životního prostředí (obec sama platila 7 milionů Kč). Se stavbou nové kanalizace byly opraveny i vozovky za zhruba 2,5 milionu Kč. Dále obec čerpá peníze z Programu obnovy venkova.

 SÚRAO	Situace a postoje rezidentů a rekreatantů v lokalitě EDU západ	Evidenční označení:
		SÚRAO 197/2017

Tab. 38: Investice do infrastruktury – Výčapy

Druh investice	co	kdy (rok)	objem financí v Kč	pokud ne, je plánováno?	pokud není plánováno, proč?
oprava silnic	oprava společně s výstavbou kanalizace	2013-14	2,5 milionu Kč		
kanalizace	ano	2012	přes Svazek, sama cca 7 milionů Kč		
vodovod	ano, do obce Štěpánovice	2015-15	3,2 milionu Kč		
topení	ne				
zateplování domů	ano, budova školky	2011	6 milionů celkem, vlastní zdroje cca 40 %		
výměna kotlů	ne				

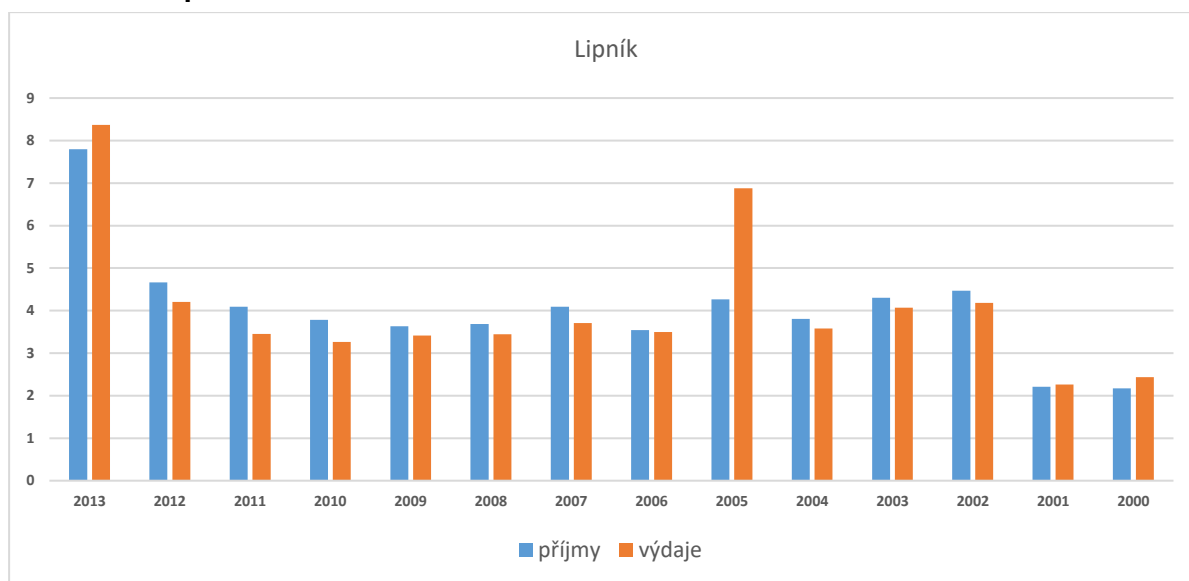
Zdroj: Socioekonomická analýza, kvalitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Z dalších větších investic se plánuje půdní vestavba v budově školy. V současnosti je projekt ve fázi stavebního povolení. Celkem by mělo jít od 12,5 milionu Kč, zhruba 90 % by měly pokrýt dotace. V místní části Štěpánovice by pak obec chtěla vybudovat splaškovou kanalizaci (za zhruba 15 milionů Kč). Podle možností by chtěla obec na projekt také čerpat dotace.

Případnému příspěvku poskytovanému obcím na základě geologického průzkumu by se zřejmě nebránili. Nicméně nevědí, jak by finanční prostředky byly rozdělovány, neboť lokalita se týká jen místní části Štěpánovice.

Lipník

Obec Lipník je z hlediska velikosti prostřední obcí z lokality. V letech 2000 až 2013 hospodařila s úhrnnými příjmy 57 mil. Kč a výdaji taky 57 mil. Kč. Obvyklý roční rozpočet se pohyboval v tomto období kolem 4 milionů Kč, což je ve srovnání s ostatními obcemi vzhledem k velikosti spíše podprůměrná hladina. K významnějšímu skoku v obratu obce došlo mezi lety 2001 a 2002, kdy se standardní hladina rozpočtu zvýšila z 2 milionů na 4. Mezi dlouhodobě vyrovnaným rozpočtem je výjimkou rok 2005, kdy došlo ke skokovému nárůstu výdajů z obvyklých 4 milionů na 7. Hlavní podíl výdajů se týkal opravy silnic, budování čističky odpadních vod a výstavby vodovodů.

Graf 38: Hospodaření obce v letech 2000–2013

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Další významný skok v rozpočtu můžeme pozorovat v roce 2013, kdy výdaje i příjmy narostly na přibližně dvojnásobek. Toto navýšení se týkalo především stavebních úprav základní školy, na kterou obec zároveň získala investiční dotaci.

V roce 2017 činil rozpočet obce 3,5 milionu Kč. Byl splacen úvěr na výstavbu infrastruktury rodinných domů a obec si hned vzala další (15 milionů Kč) na výstavbu infrastruktury pro dalších 13 pozemků. Jinak obec hospodaří s vyrovnaným rozpočtem.

Pravidelně čerpají z programu POV. V letošním roce na výměnu oken v Kulturním domě, příští rok na výměnu oken ve škole. Dále čerpají dotace z programu Zabezpečení majetku a obcí (70 tisíc Kč.) z prostředků kraje Vysočina. Na větší dotace se jim nedaří dosáhnout.

Před 5 lety obec vybudovala areál pro volnočasové aktivity Havránek za zhruba 1,7 milionu Kč (bez dotačních peněz).

Tab. 39: Investice do infrastruktury – Lipník

Druh investice	co	kdy (rok)	objem financí v Kč	pokud ne, je plánováno?	pokud není plánováno, proč?
oprava silnic	postupné opravy	každý rok			
kanalizace	výstavba čističky		spoluúčast obce 3,5 mil Kč	plánuje se přes Svazek obcí	
vodovod	ne				mají vybudováno
topení	ne				
zateplování domů	ne				
výměna kotlů	ne				

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvalitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Obec připravuje další etapu vybudování sítí pro výstavbu rodinných domů (čerpají úvěr 13 milionů Kč.)

Prostředky od SÚRAO by určitě použila.

2.14 Komunální volby

Při analýze voleb jsme vycházeli z výsledků za komunální volby v letech 2002, 2006, 2010 a 2014. Výsledky za ostatní volby jsme nakonec do analýzy nezahrnuli, jelikož téma vybudování hlubinného úložiště nebylo předvolebním tématem žádné ze standardních politických stran. V komunálních volbách je však velmi obtížné regionální srovnání s vyššími celky, protože, jak je patrné z tabulek níže, v každé obci, zvláště v případě malých obcí, kandiduje unikátní soubor subjektů, ať již se jedná o hnutí či jednotlivce. Při srovnání s vyšším územním celkem je tak relevantní porovnání pouze u volební účasti, kdy je možné sledovat míru občanské aktivity v jednotlivých obcích. Zde jsme zvolili srovnání s dotčeným krajem.

V případě lokality EDU západ se jedná o kraj Vysočina. Z tabulky níže můžeme pozorovat, že v kraji Vysočina se volební účast v letech 2002 až 2010 pohybovala kolem 55 %. V roce 2014 došlo k mírnému poklesu na 52%. Naproti tomu ve všech obcích, které tvoří lokalitu, je volební účast, až na několik výjimek, podstatně vyšší. Zdaleka největší obec Jaroměřice nad Rokytnou pak vykazuje hodnoty blízké krajským hodnotám. Dlouhodobě nejvyšší hodnoty volební účasti se vyskytují ve třetí nejmenší obci Ostašov.

Tab. 40: Srovnání volební účasti v jednotlivých obcích lokality a dotčených krajů

	2002		2006		2010		2014	
	voliči v seznamu	volební účast v %	voliči v seznamu	volební účast v %	voliči v seznamu	volební účast v %	voliči v seznamu	volební účast v %
Kraj Vysočina	408 882	54,87	408 678	54,08	414 489	55,00	414 421	52,11
Jaroměřice n. Rokyt.	575	65,57	3281	54,71	3324	55,17	3156	56,65
Klučov	116	79,31	124	76,61	135	74,07	141	55,32
Ostašov	106	87,74	112	69,64	109	84,4	115	87,83
Lipník u Hrotovic	250	74,40	261	75,48	293	78,16	302	37,42
Dolní Vilémovice	326	76,69	328	69,21	319	76,49	325	62,77
Zárubice	102	76,47	109	79,82	104	86,54	105	75,24
Myslibořice	561	63,64	545	62,02	564	74,29	573	57,77
Odunec	81	76,54	87	54,02	84	47,62	84	82,14
Výčapy	597	70,85	614	47,88	635	71,34	660	65,76
Valeč	441	73,02	475	66,53	516	64,34	571	60,42

Zdroj: ČSÚ – volby.cz

Při detailnější analýze volebních výsledků za jednotlivé dotčené obce můžeme pozorovat značnou proměnlivost kandidujících subjektů mezi jednotlivými volebními roky. Pokud jde o tradiční politické strany, tak ve sledovaných obcích v letech 2002 až 2014 kandidovala v různých obcích a obdobích většina tehdejších parlamentních stran jako KDU, KSČM, ODS, ČSSD, TOP 09, Zelení. Celostátní strany přitom kandidovaly především ve velkých obcích, resp. Především v Jaroměřicích. Naopak v malých obcích až na výjimky kandidovali nezávislí kandidáti nebo jejich sdružení.

V Jaroměřicích n. R. byla zdaleka nejúspěšnějším subjektem s 28 % ČSSD. Na dalších třech místech s velmi podobnými výsledky se umístilo místní sdružení „Pro jistoty Jaroměřicka“, KSČM a KDU. Naopak o poslední místo se stejným výsledkem 7,4 % se dělí další dvě lokální iniciativy. Obdobná situace v Jaroměřicích panovala i v minulých volebních rocích, kdy vždy dominovala ČSSD s tím, že v letech 2002 až 2010 podobně silného výsledku dosahovala i KDU-ČSL. Jednotlivé místní iniciativy se během let většinou proměňovaly, ale v každých volbách alespoň 3 takové subjekty kandidovaly.

Tab. 41: Komunální volby v roce 2014 v obci Jaroměřice

Název	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Komunistická str.Čech a Moravy	5 293	15,92	21	4
Česká str.sociálně demokrat.	9 153	27,53	21	6
Občanská demokratická strana	3 270	9,83	21	2
NEZÁVISLÍ	2 452	7,37	21	1
PRO JISTOTY JAROMĚŘICKA	5 429	16,33	21	4
Za Jaroměřice	2 449	7,37	21	1
Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	5 203	15,65	21	3

Zdroj: ČSÚ – volby.cz

V Klučově ve všech sledovaných volebních rocích kandidoval pouze jeden subjekt Nezávislých kandidátů s tím, že v roce 2002 se jmenoval SNK Klučov a v dalších volbách již jen „Nezávislí“.

Tab. 42: Komunální volby v roce 2014 v obci Klučov

Název	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Nezávislí	241	100	6	6

Zdroj: ČSÚ – volby.cz

V Ostašově v letech 2010 a 2014 kandidovaly 2 stejné subjekty, přičemž v obou letech s podobným výsledkem vyhrálo hnutí „Pro Ostašov“ nad Nezávislími. Zajímavé je, že v roce 2002 s ohromným náskokem zvítězilo hnutí „SNK pro Ostašov“, ale ve volbách kandidovala i Strana zelených. Ta však získala jen nepatrný počet hlasů a žádný mandát.

 SÚRAO	Situace a postoje rezidentů a rekreatantů v lokalitě EDU západ	Evidenční označení:
		SÚRAO 197/2017

Tab. 43: Komunální volby v roce 2014 v obci Ostašov

Název	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Pro Ostašov	370	56,49	9	4
NEZÁVISLÍ	285	43,51	6	3

Zdroj: ČSÚ – volby.cz

V Lipníku ve všech sledovaných rocích zvítězila KSČM, přičemž v roce 2014 již byla jedinou kandidující stranou, v předešlých letech ji vždy sekundovalo nějaké lokální hnutí. V roce 2002 to bylo SNK Lipník, v roce 2006 „Za lepší bydlení“ a v roce 2010 „Lipník pro všechny“. Ačkoli výsledky těchto subjektů se pohybovaly mezi 42 a 47 %, vždy většinu měli kandidáti KSČM.

Tab. 44: Komunální volby v roce 2014 v obci Lipník

Název	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Komunistická str. Čech a Moravy	705	100	9	9

Zdroj: ČSÚ – volby.cz

V letech 2002 až 2010 kromě různých lokálních hnutí kandidovala ještě KDU, která v letech 2002 a 2006 zvítězila. V roce 2010 již zvítězilo hnutí „Vilémovice pro všechny – všichni pro Vilémovice“, které již jen pod názvem „Všichni pro Vilémovice“ zvítězilo i v roce 2014.

Tab. 45: Komunální volby v roce 2014 v obci Doní Vilémovice

Název	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
SDRUŽENÍ NEZÁVISLÝCH KANDIDÁTŮ	512	42,52	7	3
Všichni pro Vilémovice	692	57,48	7	4

Zdroj: ČSÚ – volby.cz

V Zárubicích v letech 2002 a 2006 kandidovala hnutí nezávislých kandidátů a v letech 2010 a 2014 již pouze samostatní kandidáti. Podobně jako v Ostašovicích i v Zárubicích je přitom dlouhodobě velmi vysoká volební účast. V průběhu let kolísala kolem 80 %, což bývá v komunálních volbách u malých obcí poměrně charakteristické.

Tab. 46: Komunální volby v roce 2014 v obci Zárubice

Název	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Ing. Václav Doležal	34	7,34	1	1
Luboš Křivánek	62	13,39	1	1
Jiří Denemark	66	14,25	1	1
Jaroslav Burian	74	15,98	1	1
Ondřej Kazda	16	3,46	1	0
Jaroslav Pata	53	11,45	1	1
Miloslav Kazda	52	11,23	1	1
Marek Doležal	33	7,13	1	0
Libor Kazda	45	9,72	1	1
František Strohmer	28	6,05	1	0

Zdroj: ČSÚ – volby.cz

V Myslibořicích procházelo spektrum kandidujících subjektů v čase velkými proměnami, přičemž ve všech sledovaných rocích úspěšně kandidovaly jen 2 subjekty, a to ODS a hnutí „Za Myslibořice“. Toto lokální hnutí všechny volby, kromě těch v roce 2002, přesvědčivě vyhrálo. V letech 2002 až 2010 také úspěšně kandidovala KDU-ČSL, jinak šlo většinou o lokální, různě se proměňující hnutí nezávislých kandidátů.

Tab. 47: Komunální volby v roce 2014 v obci Myslibořice

Název	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Diakonie je součástí Mysliboř.	522	18,88	9	2
Občanská demokratická strana	484	17,5	9	1
Za rozvoj Myslibořic	443	16,02	9	1
Za Myslibořice	1 316	47,59	9	5

Zdroj: ČSÚ – volby.cz

Odunec je vůbec nejmenší obec lokality. Všechny sledované volby zvítězilo hnutí „Odunec I.“, přičemž v letech 2002 až 2010 to byl také jediný kandidující subjekt. V roce 2014 se ještě přidalo hnutí „Odunec II.“.

Tab. 48: Komunální volby v roce 2014 v obci Odunec

Název	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
ODUNEC II.	104	25,74	5	2
ODUNEC I.	300	74,26	9	5

Zdroj: ČSÚ – volby.cz

Obec Výčapy je ve srovnání s ostatními obcemi specifická v tom, že ve všech sledovaných letech kandidátkám dominovali jednotliví kandidáti, které doplňovalo několik málo tradičních

	Situace a postoje rezidentů a rekreatantů v lokalitě EDU západ	Evidenční označení:
		SÚRAO 197/2017

stran (ODS, KDU a v posledním roce TOP 09). Ale i v nejméně úspěšných letech získaly tradiční strany každá maximálně 1 mandát, v roce 2014 TOP 09 a ODS ani jeden.

Tab. 49: Komunální volby v roce 2014 v obci Výčapy

Název	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
TOP 09	125	4,29	1	0
Pavel Kouřilek	265	9,09	1	1
Josef Rygl	185	6,35	1	0
Jiří Hanák	253	8,68	1	1
Jiří Jonáš	320	10,98	1	1
Občanská demokratická strana	93	3,19	1	0
Milan Semerád	238	8,16	1	1
Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	203	6,96	1	1
Jindřich Dolák	280	9,61	1	1
Zdeněk Voltr	386	13,24	1	1
Martin Tůma	241	8,27	1	1
Ing. Denisa Slatinská	257	8,82	1	1
Anna Bartejsová	69	2,37	1	0

Zdroj: ČSÚ – volby.cz

V obci Valeč probíhaly všechny sledované volby velmi podobně. S výjimkou roku 2002, kdy kandidovaly 2 subjekty nezávislých, kandidovalo jedno lokální hnutí SNK a KDU a KSČM, přičemž SNK měly vždy nejvíce hlasů, následování KDU a na posledním místě se umístila KSČM.

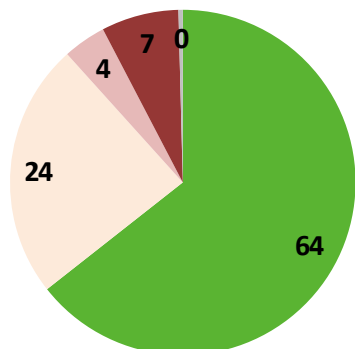
Tab. 50: Komunální volby v roce 2014 v obci Valeč

Název	Hlasy		Počet kandidátů	Počet mandátů
	abs.	v %		
Sdruž. nezávis. kandidátů č. 1	2 020	44,28	15	7
Křesť.demokr.unie-Čs.str.lid.	1 497	32,81	15	5
Komunistická str.Čech a Moravy	1 045	22,91	15	3

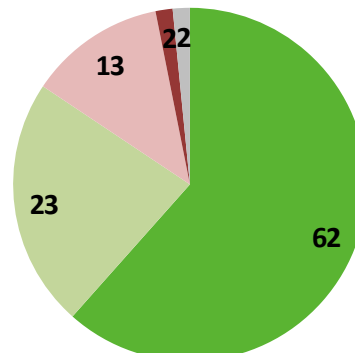
Zdroj: ČSÚ – volby.cz

Kvantitativní šetření v obcích v lokalitě zjistilo, že obecních voleb v roce 2014 se zúčastnily téměř dvě třetiny současných obyvatel obcí lokality EDU západ. Neúčast uvádí 24 %, dalších 11 % tehdy nemělo volební právo nebo ještě v obci nebydleli.

Naprostá většina (85 %) těch, kteří tehdy volili, uvádí, že na jejich rozhodování měly vliv postoje kandidujících stran nebo sdružení či kandidátů k otázce umístění hlubinného úložiště. „Rozhodně“ měly vliv na rozhodování 62 % voličů. Výrazně často tuto odpověď uvádějí obyvatelé Jaroměřic n. R. a Myslibořic.

Graf 39: Komunální volby – účast a vliv postojů kandidátů k HÚ
Účast v obecních volbách 2014
n=497, údaje v %

- Ano
- Ne, nešel k volbám
- Ne, ještě zde nebydlel
- Neměl volební právo
- Neví, bez odpovědi

Vliv postojů kandidátů k HÚ
n=497, údaje v %

- Rozhodně ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Rozhodně ne
- Neví, bez odpovědi

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

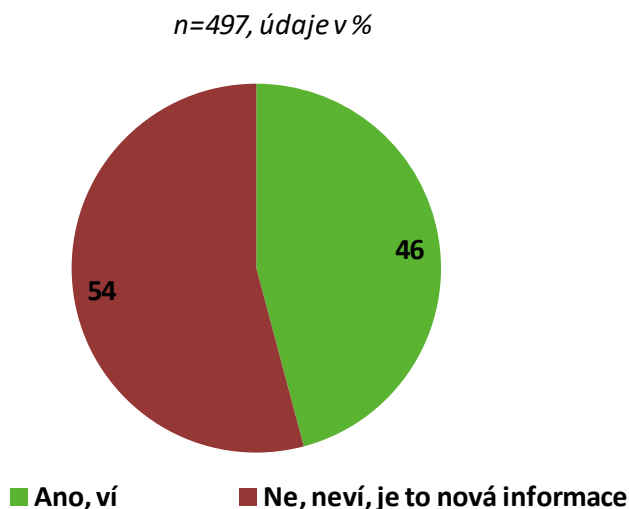
2.15 Obyvatelé a úložiště

Postojům obyvatel k problematice úložiště se věnovalo jak kvantitativní, tak kvalitativní šetření.

2.15.1 Geologický průzkum – postoje a znalosti

Téměř polovina (46 %) občanů žijících v lokalitě EDU západ ví, že povolením geologických průzkumů obec umožňuje jen průzkumy, nikoli výstavbu HÚ. Pro 54 % je tato informace nová.

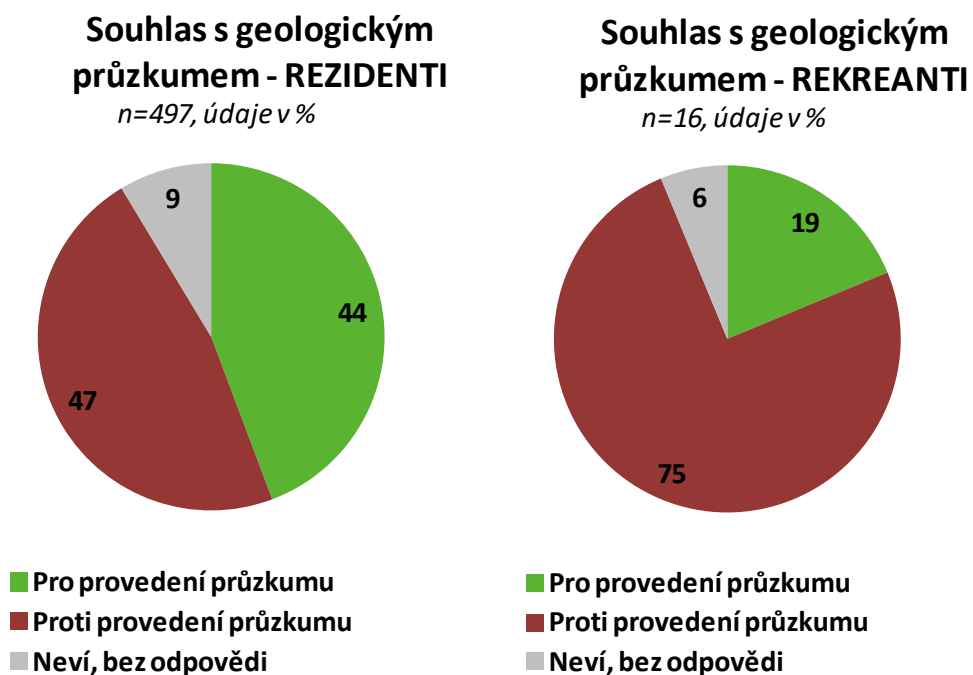
Častěji jsou informováni obyvatelé Jaroměřic n. R., Myslibořic a Dolních Vilémovic (více než 50 %).

Graf 40: Znalost problematiky geologického průzkumu

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Z dotazování občanů v rámci kvantitativního šetření dále vyplynulo, že zatímco mezi obyvateli jsou postoje pro a proti geologickému průzkumu vcelku vyrovnané, mezi dotazovanými rekreanty převažuje nesouhlas.

Rozdíly mezi postoji obyvatel jednotlivých obcí nejsou statisticky významné.

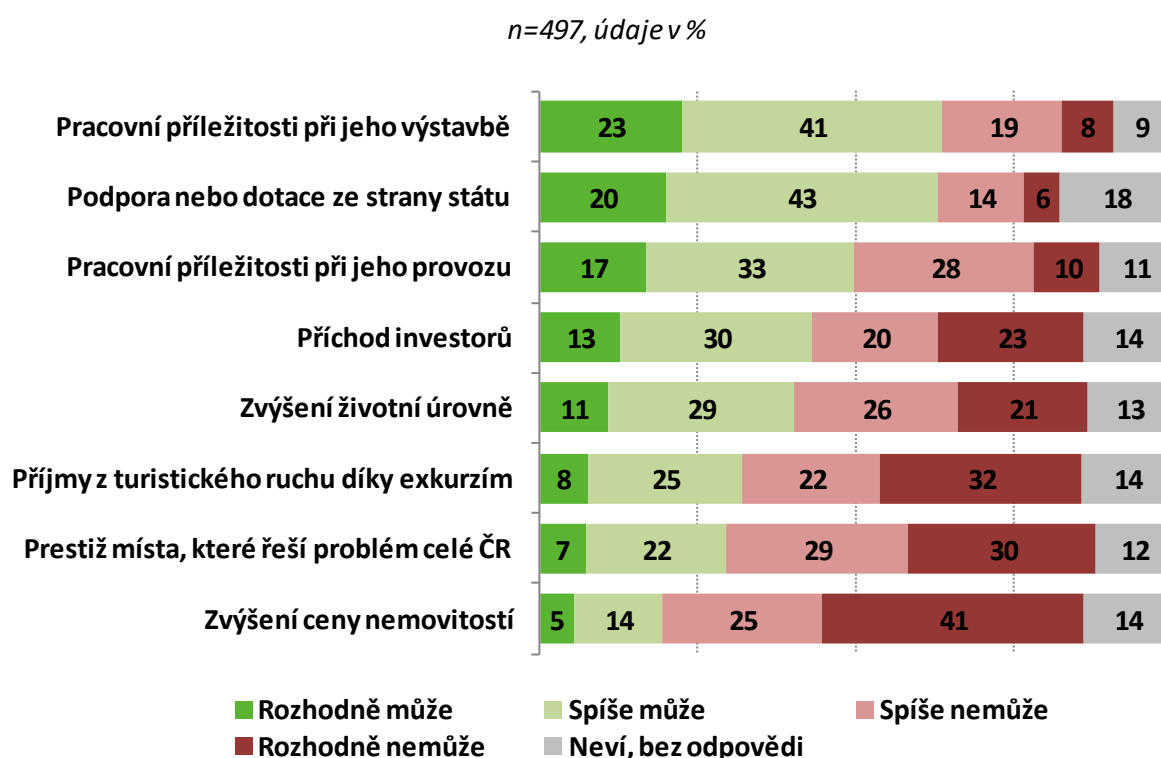
Graf 41: Souhlas s geologickým průzkumem

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

2.15.2 Pozitivní očekávání a obavy v souvislosti s hlubinným úložištěm

Co může hlubinné úložiště přinést lokalitě pozitivního? Především pracovní příležitosti při výstavbě a při provozu HÚ, podporu nebo dotace ze strany státu – to uznává alespoň polovina obyvatel obcí v EDU západ. Příchod investorů očekává 43 % občanů, 40 % si myslí, že HÚ může přinést zvýšení životní úrovně. Třetinový nebo nižší je podíl těch, kteří by očekávali příjmy z turistického ruchu díky exkurzím, prestiž lokality jako místa, které řeší problém celé republiky, nebo zvýšení cen nemovitostí. V těchto položkách činí podíl těch, kteří uvedená pozitiva popírají, více než polovinu.

Graf 42: Pozitivní očekávání od HÚ - rezidenti

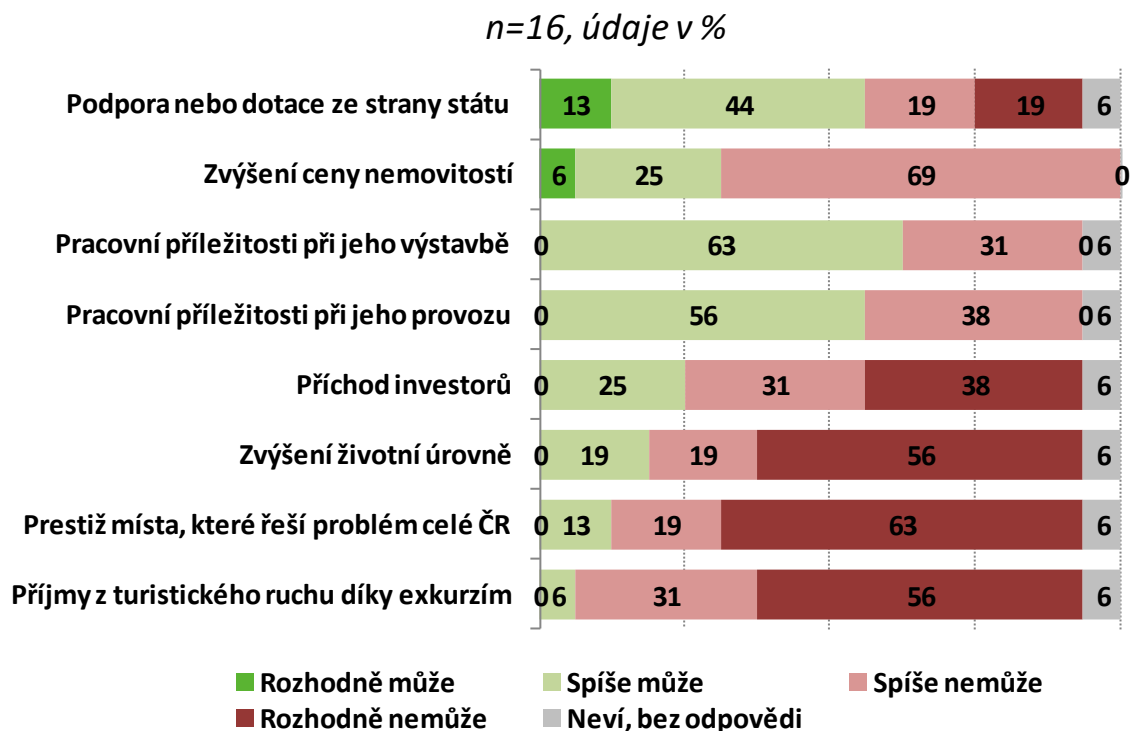

(Pozn.: Položky v grafu jsou seřazeny podle četností odpovědí „rozhodně může“.)

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Na doplňující dotaz, co ještě by mohlo vybudování HÚ přinést, respondenti nejčastěji buď odpovídali, že už nic dalšího (41 %), nebo že nevědí (48 %). Z konkrétních odpovědí zdůrazňovali hlavně finanční přínos (5 %).

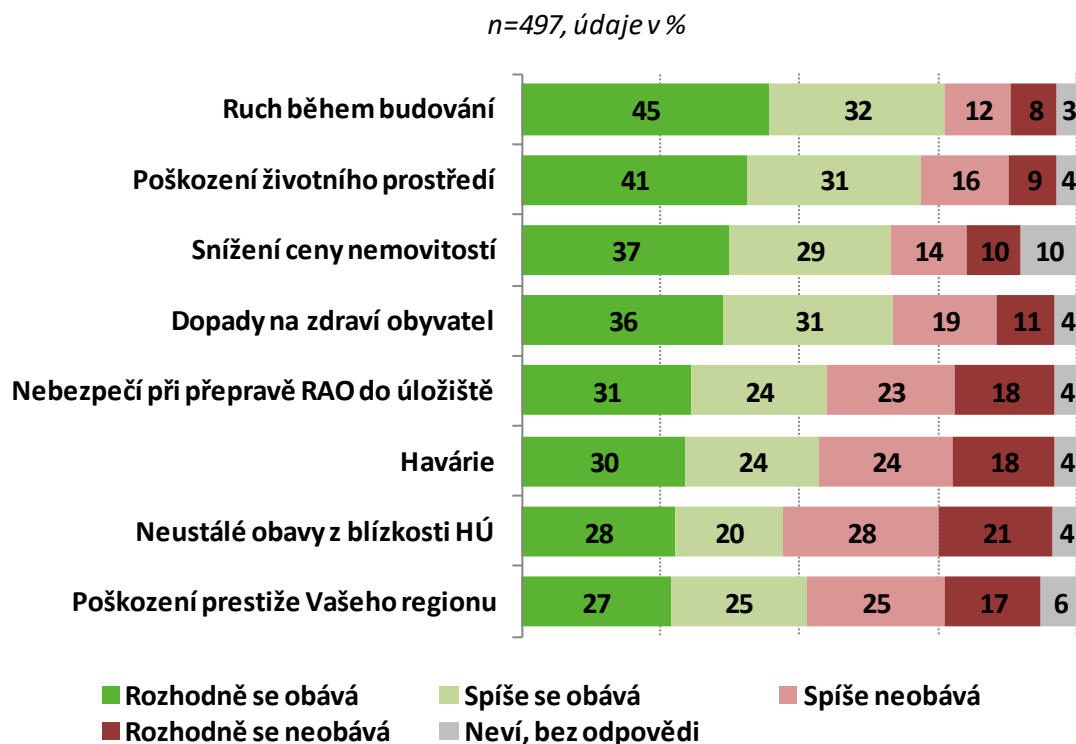
Rekreatanti vcelku podobně jako rezidenti nejčastěji očekávají od HÚ podporu nebo přísun dotací ze strany státu, pracovní příležitosti při jeho výstavbě i provozu. S těmito pozitivy souhlasí více než polovina dotázaných.

Graf 43: Pozitivní očekávání od HÚ - rekreatanti

(Pozn.: Položky v grafu jsou seřazeny podle četností odpovědí „rozhodně může“.)

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Relativně nejvíce se lidé v lokalitě EDU západ obávají ruchu během budování, poškození životního prostředí, snížení ceny nemovitostí a dopadů na zdraví obyvatel. Následuje nebezpečí při přepravě RAO do úložiště, riziko havárie, neustálé obavy z blízkosti HÚ (stres) a poškození prestiže regionu.

Graf 44: Obavy z vybudování HÚ - rezidenti

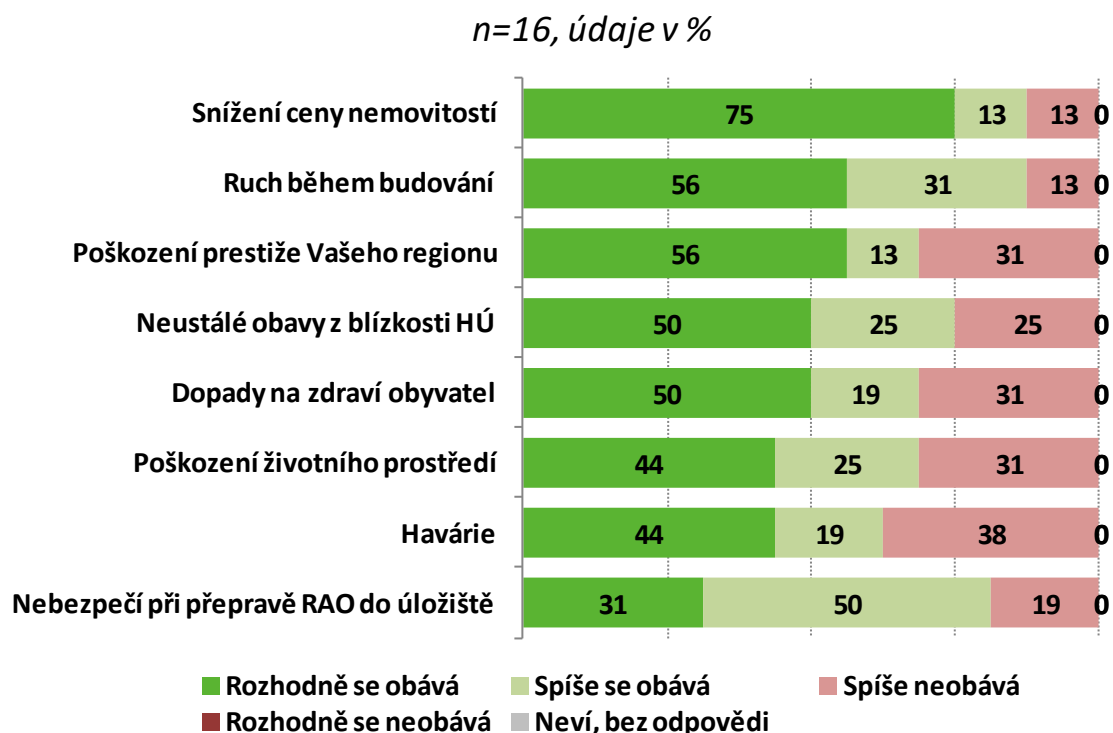
(Pozn.: Položky v grafu jsou seřazeny podle četností odpovědí „rozhodně se obává“.)

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Vyšší míra obav ve všech položkách byla zjištěna v Myslibořicích.

Na doplňující dotaz, čeho se ještě v souvislosti s vybudováním HÚ obávají, respondenti nejčastěji buď odpovídali, že už ničeho dalšího (39 %), nebo že nevědí (49 %). Z konkrétních odpovědí zdůrazňovali hlavně poškození životního prostředí, zdraví apod., tedy odpovědi, jež jsou obsaženy už v předchozí otázce.

Chataři a chalupáři ve svých obavách z HÚ akcentují snížení cen nemovitostí, ruch při budování, poškození prestiže regionu, neustálé obavy z blízkosti HÚ a dopady na zdraví. Následují obavy z poškození životního prostředí, z havárie a z rizika přepravy.

Graf 45: Obavy z vybudování HÚ - rekreati

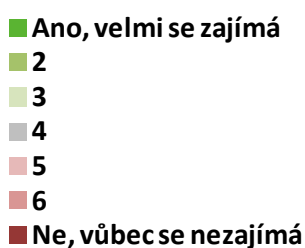
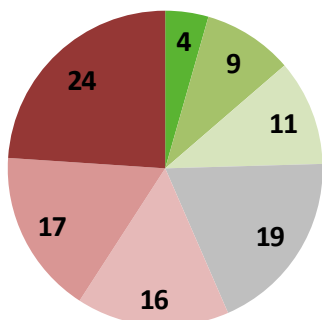
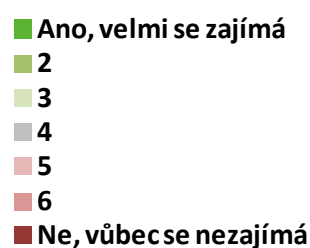
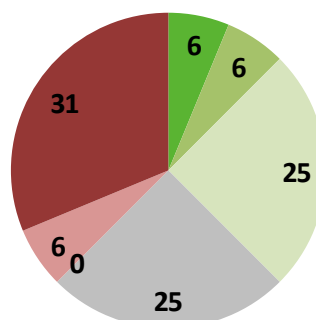
(Pozn.: Položky v grafu jsou seřazeny podle četnosti odpovědí „rozhodně se obává“.)

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

2.15.3 Zájem o problematiku HÚ a postoje k jeho budování

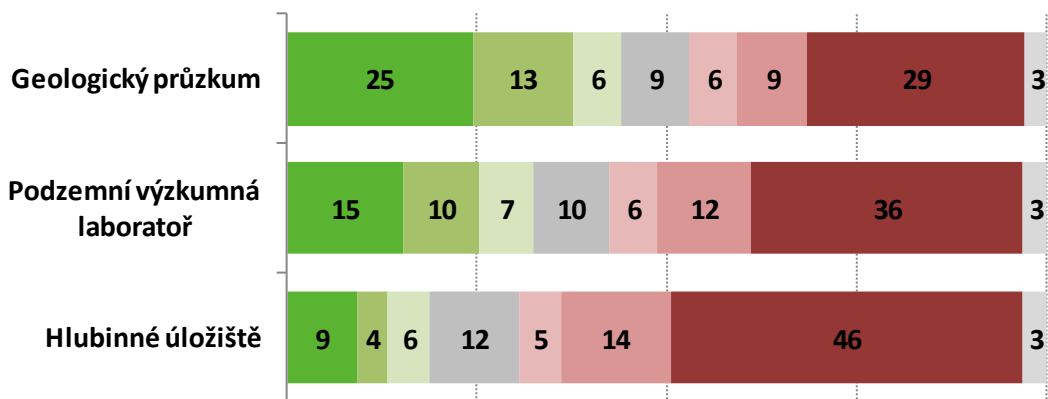
V lokalitě EDU západ se o problematiku hlubinného úložiště osobně velmi zajímají 4 % obyvatel a mezi rekreaty tak odpovědělo 6 %. Další, kteří se spíše zajímají, tzn. na 7bodové škále vybrali hodnoty 2 a 3, tvoří 20 % mezi obyvateli a 31 % mezi chataři a chalupáři. Neutrálně se vyjádřilo 19 % rezidentů a 25 % rekreatů. Spíše se nezajímá (odpovědi 5 a 6) 33 % obyvatel a 6 % chatařů a chalupářů a vůbec se nezajímá 24 % rezidentů a 31 % chatařů a chalupářů.

Průměrná hodnota zájmu na uvedené 7bodové škále je 4,8 u rezidentů a 4,5 u rekreatů.

Graf 46: Zájem o problematiku HÚ
Zájem o problematiku HÚ
- REZIDENTI
n=497, údaje v %

Zájem o problematiku HÚ
- REKREANTI
n=16, údaje v %

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Postoje ke geologickému průzkumu, k budování podzemní laboratoře a k hlubinnému úložišti jsou odstupňované, ale nejčastější je ve všech případech odpověď „rozhodně nesouhlasím“.

Graf 47: Postoje obyvatel ke geologickému průzkumu, podzemní výzkumné laboratoři a hlubinnému úložišti
n=497, údaje v %

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Pokud bychom chtěli porovnat četnosti pozitivních stanovisek (odpovědi 1, 2 a 3) a negativních (5, 6, 7), pak v případě geologického průzkumu jsou vyrovnané (44 % : 44 %), u podzemní laboratoře se těžiště více vychyluje k negativnímu postoji (32 % : 54 %) a u hlubinného úložiště je poměr výrazně ve prospěch nesouhlasu (19 % : 65 %).

Průměrné hodnoty na sedmibodové škále jsou v lokalitě EDU západ následující:

geologický průzkum	4,1
podzemní výzkumná laboratoř	4,7
hlubinné úložiště	5,4

Následující tabulky ukazují na rozdíly mezi postoji v jednotlivých obcích.

Tab. 51: Postoje k budování podle obcí (vážené aritmetické průměry, 1=rozhodně souhlasí, 7=rozhodně nesouhlasí, vyloučeny odpovědi „neví“)

1. část

	Jaroměřice nad Rokytnou	Klučov	Ostašov	Lipník u Hrotovic	Dolní Vilémovice
Geologický průzkum	3,9	5,3	5,2	3,6	3,8
Podzemní výzkumná laboratoř	4,3	5,8	5,6	5,2	4,6
Hlubinné úložiště	5,0	6,3	6,3	5,5	5,6

2. část

	Zárubice	Myslivořice	Odunec	Výčapy	Valeč
Geologický průzkum	3,8	3,8	5,2	4,2	4,7
Podzemní výzkumná laboratoř	4,5	5,6	5,8	4,6	5,0
Hlubinné úložiště	5,5	6,4	6,2	5,4	5,4

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

2.15.4 Postoje občanů k úložišti – pohled samospráv a podnikatelů

Lokalita EDU západ je specifická tím, že v její blízkosti je Jaderná elektrárna Dukovany. Obyvatelé tak mají dlouhodobě zkušenost s jadernou energetikou, proto možný geologický průzkum či výstavba úložiště jaderného odpadu nevyvolává povětšinou silné emoce. Mnoho obyvatel z lokality přímo na JE Dukovany nebo v navázaných provozech pracuje. Samotný případný geologický průzkum mnoho vášní nezbuzuje. Pozitivní nebo neutrální postoj obyvatel k úložišti je spatřován v Jaroměřicích nad Rokytnou, Klučově, Ostašově, Zárubicích, Odunci a Výčapech. Naopak odpor proti úložišti by zřejmě byl v obcích Lipník u Hrotovic a Myslibořice. Ve Valči postoje starosta odhadnout neumí.

V **Jaroměřicích nad Rokytnou** je postoj obyvatel k případnému geologickému průzkumu neutrální. Je to dáno především tím, že město leží v oblasti havarijního plánování JE Dukovany, mnoho obyvatel pracuje přímo na Dukovanech či u dodavatelských firem. Podle starosty města mají obyvatelé dostatek informací a doposud se žádná negativní stanoviska proti možnému průzkumu ani úložišti neobjevila. Nicméně nemůže vyloučit, že se tak v budoucnu stane.

V **Klučově** jsou lidé informováni o tom, že můžou být zahájeny průzkumné práce, zatím větší negativní tendence mezi obyvateli nejsou (10 z nich pracuje přímo na JE Dukovany, ti jsou především nositeli pozitivního přístupu k věci). Případné vybudování úložiště je vnímáno jako nutná věc, která se musí někde realizovat.

V obci **Ostašov** jsou obyvatelé informováni o výzkumu, někteří obyvatelé vyjadřovali nesouhlas, ale starosta to přikládá spíše tomu, že pořádně nevěděli, o co se přesně jedná.

V **Lipníku u Hrotovic** donedávna byly nálady mírně spíše pro úložiště, ale v současnosti se to obrátilo. Podle starosty by bylo odhadem 50 % lidí proti, 45 % pro, a to i na základě informací, které starosta načerpal na zájezdu ve Francii. Obyvatelé nechávají odpovědnost na zastupitelstvu.

V **Dolních Vilémovicích** jsou proti průzkumu i úložišti především starší obyvatelé, mladší generaci to podle slov starosty nijak nevzrušuje. Někteří lidé se podivují, že jim po jejich pozemcích chodí výzkumníci bez ohlášení.

V **Zárubicích** případný geologický průzkum žádné vášně nezbuzuje, neboť se ještě ani neví, zda se bude realizovat.

V **Myslibořicích** se nikdo proti případnému geologickému průzkumu vymezovat nebude, ale proti samotnému úložišti by podle starosty byla drtivá většina obyvatel.

Starosta obce **Odunec** nezná postoj lidí k případnému geologickému průzkumu, ale myslí si, že 90 % obyvatel by bylo proti úložišti radioaktivního dopadu.

Ve **Výčapech** o tématu úložiště zatím nemají obyvatelé mnoho informací: „*Já když byl na mikroregionu, tak nám bylo řečeno, že zatím se jedná o výzkum, tak není třeba šířit paniku.*“ Dle odhadu starosty by bylo 80 % obyvatel pro průzkum.

Ve **Valči** nevyvolává emoce případný průzkum. Jak by se ale postavili obyvatelé k úložišti, starosta neví, žádný průzkum nedělali.

Podnikatelé v zemědělství vnímají negativně, že by mohli přicházet o zemědělskou půdu (které už mají teď nedostatek), pokud by došlo k výstavbě úložiště jaderného odpadu. Jeden z podnikatelů zdůrazňuje, že obyvatelé lokality nemají zatím dostatek informací. Což zdůrazňuje i mluvčí **JE Dukovany**: „*To, čeho se obávají lidé, tak je neznalost toho, jaký by*

 SÚRAO	Situace a postoje rezidentů a rekreatantů v lokalitě EDU západ	Evidenční označení:
		SÚRAO 197/2017

to mělo negativní dopad při výstavbě. To, že většina z nich určitě chápe, potom, co se to postaví a bude provozováno – stovky, tisíce let, že to má naopak pozitivní přínos pro ten daný region, to si myslím, že to vědí, nebo to minimálně tuší, pod čarou. Ale obávají se spíš toho neznáma, co to bude znamenat v případě výstavby.“ Představitel ZD Hrotovice ale vnímá i možné pozitivní dopady, protože mají v plánu postavit penzion a půjčují těžkou techniku, takže by mohli najít i při výstavbě úložiště ekonomické uplatnění.

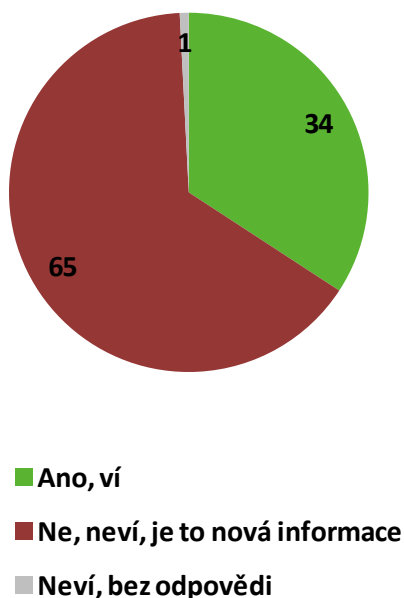
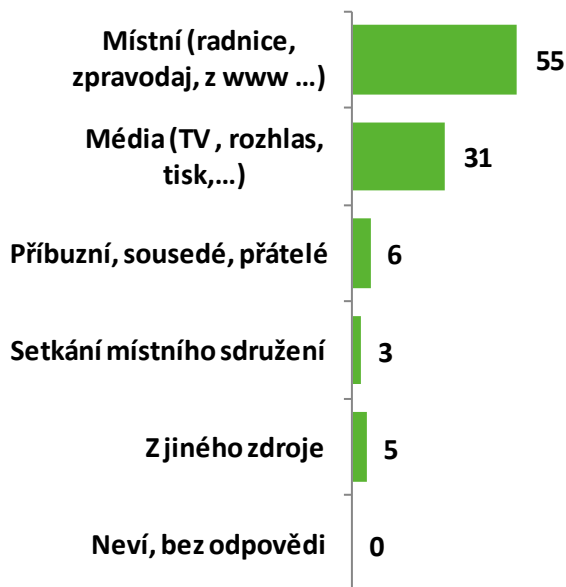
2.16 Obce a úložiště

2.16.1 Postoje občanů k příspěvkům obcí v souvislosti s geologickým průzkumem

V případě dotací za povolení geologického průzkumu se za informované považuje třetina obyvatel lokality, více než dvě třetiny tuto skutečnost neznají.

Častěji jsou informováni obyvatelé Jaroměřic n. R. a Myslibořic (nad 40 %).

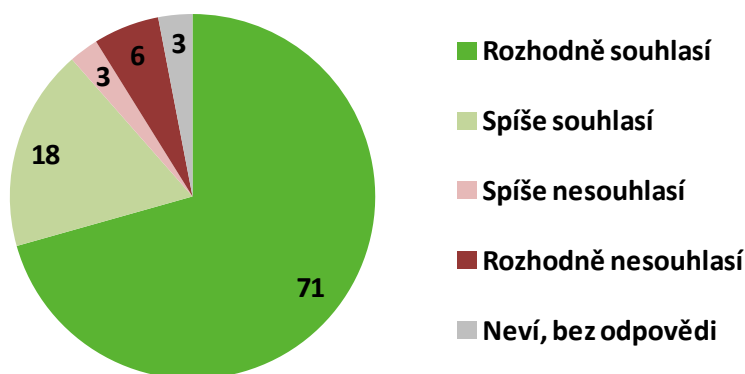
Mezi zdroji informací o této problematice dominují ty místní.

Graf 48: Informovanost o příspěvcích za povolení geologického průzkumu
**Povědomí o dotacích za
povolení geo. průzkumu**
n=497, údaje v %

**Zdroj informací o dotacích za geo.
průzkum**
n=170, údaje v %

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

Téměř devadesát procent obyvatel lokality EDU západ souhlasí s tím, aby obec finanční prostředky, které obdržela od státu za geologický průzkum, použila na rozvoj obce a zlepšování životních podmínek občanů. Nesouhlas vyjadřuje 9 % obyvatel, 3 % neví.

Souhlas v jednotlivých obcích je podobný.

Graf 49: Souhlas s využitím příspěvků za povolení geologického průzkumu na rozvoj obce
n=497, údaje v %

Zdroj: Socioekonomická analýza, kvantitativní šetření ppm factum research pro SÚRAO, 9-10/2017

2.16.2 Postoj samosprávy k HÚ

Postoj k případnému geologickému průzkumu, či úložišti je povětšinou dán samotným přístupem starosty v dané obci. Pro průzkum i úložiště se vyslovují starostové obcí Jaroměřice nad Rokytnou, Klučově, Ostašově, Zárubic a Výčapech. Vliv na život v obcích zvažovaná výstavba úložiště v současnosti příliš nemá.

V zastupitelstvu města **Jaroměřice nad Rokytnou** se nikdo nevyjádřil proti probíhajícímu výzkumu, o možném geologickém průzkumu jsou informováni. Starosta města považuje za důležité, aby, když město průzkum podpoří, byly jasně nastaveny benefity, které to městu i občanům přinese, tak jako je to v případě JE Dukovany. Dále zdůrazňuje, aby stát prostřednictvím SÚRAO jasně deklaroval, jaké benefity a pozitivní dopad může mít případné vybudování jaderného úložiště. Tak, aby samotní obyvatelé jasně věděli, co by tím případně získali, na úkor zveřejňování případných negativních aspektů (např. při budování úložiště).

V Klučově zastupitelé sdílí pohled starosty, že je nutné někde úložiště vybudovat a že technologie jsou bezpečné. Vliv na život v obci to zatím nemá.

V Ostašově se v rámci sedmičlenného zastupitelstva obce zatím nikdo proti možnému průzkumu ani úložišti nepostavil. Někteří tuto problematiku ale vnímají jako nutné zlo. Starosta Ostašova problém s případným vybudováním jaderného úložiště nemá. Je přesvědčen, že by to bylo bezpečné, do budoucna by bylo obsluhováno roboticky, takže s tím lidé do styku vůbec nepřijdou. Navíc již v prostorách JE Dukovany je vyhořelé palivo skladováno, a to na povrchu.

Zastupitelstvo **Lipníku u Hrotovic** chce nechat volný průběh výzkumných prací, případně geologickému průzkumu, aby se vědělo, jaký to bude mít rozsah a jaká jsou negativa. Chtějí si pozvat v nejbližší době zástupce SÚRAO, aby jim celou záležitost vysvětlil. Vliv na život obce to má podle starosty pouze ten, že jim to zabírá čas. Pokud by stanovisko obce **Lipník u Hrotovic** nemělo být negativní, tak budou požadovat, aby byli přednostně zaměstnáváni lidé z okolí. A také, aby případné úložiště nebylo uvažováno přímo pod obcí Lipník, protože by tím, podle jejich mínění, byla ohrožena místní voda.

Zastupitelstvo obce **Dolní Vilémovice** zatím žádné stanovisko nezaujalo, bude se rozhodovat podle nálad obyvatel. Zvažuje, že udělá nějaký dotazník, aby zjistili názory lidí. Vliv na život obce debata nad geologickým průzkumem, případně možným úložištěm má, neboť to rozhádává lidi mezi sebou.

Zastupitelstvo obce **Zárubice** není nijak radikálně proti případnému geologickému průzkumu (vyjma jednoho zastupitele). Pokud by měl starosta odhadovat, tak 6 ze 7 zastupitelů by bylo pro. V obci toto téma není zatím příliš aktuální. Starosta nicméně neví, kde by případné úložiště mohlo být. Starosta rovněž zdůrazňuje, že by výběr lokality pro úložiště neměl být ovlivněn náladami lidí (např. blízkost JE Dukovany a zkušenost obyvatel s jadernou energetikou), ale lokalita by měla být vybrána striktně na základě geologických předpokladů.

Představitelé **Myslibořic** vnímají nálady obyvatel (nemají problém s průzkumem, ale nechťejí úložiště), takže ač by byl například sám starosta pro, budou se řídit při svém stanovisku názory obyvatel. Vliv na život v obci přesto toto téma zatím nemá, i proto, že lokalita zvažovaná pro úložiště se obce dotýká jen okrajově. Nicméně zde zdůrazňují, že budou určitě proti úložišti radioaktivního odpadu.

Stanovisko zastupitelstva obce **Odunec** k případnému geologickému průzkumu bylo spíše záporné, k samotnému úložišti pak zamítavé. V obci se obávají, že by to mělo negativní

dopad na život, ať už kvůli zvýšenému provozu, nebo nenávratnému dopadu na přírodu v okolí.

Zastupitelstvo ve **Výčapech** nevidí problém v případném geologickém průzkumu ani v úložišti. Mnoho obyvatel je zaměstnáno na JE Dukovany (včetně jednoho zastupitele, který předává informace). Odhadem by bylo 8 z 9 zastupitelů pro. Vliv na život obce to zatím nemá, naopak v tom starosta spatřuje příležitost do budoucna zvláště pro mladé, kteří studují technické obory. Považuje to za vizi pro budoucnost. Doufá, že průzkumy ve všech lokalitách proběhnou „podle nejlepšího vědomí a svědomí“ a bude vybrána ta nevhodnější lokalita.

Ve **Valči** se nebrání případnému průzkumu, ale proti úložišti by se určitě zastupitelstvo postavilo. I kdyby obec měla mít finanční výhody díky případnému úložišti, tak by byla proti. Starosta Valče zdůrazňuje obavy o podzemní vodní zdroje, protože je nemají příliš bohaté a žijí z nich.

Podnikatelé vnímají, že obce v lokalitě mají dlouholetou zkušenost s JE Dukovany, takže problematika jaderné energetiky je vnímána celkem pozitivně. Co se týče možného geologického průzkumu, tak ten podle nich větší emoce v okolních obcích nevyvolává. Zdůrazňují, že je důležitá dostatečná informovanost obyvatel. Pokud jde o další poznatky, tak jeden z podnikatelů zdůrazňuje, že když někde funguje jaderná elektrárna, tak je logické, aby úložiště odpadu bylo ve stejném místě. Pro druhého je to naopak argumentem proti, protože by to bylo příliš velké zatížení pro lokalitu, mít jak jadernou elektrárnu, tak úložiště vyhořelého odpadu.

Shrneme-li, tak jednou z častých připomínek je důraz na zaměstnávání obyvatel z lokalit v případném provozu úložiště. Také se opakují obavy o vodní zdroje (Lipník u Hrotovic, Valeč) a obava, aby na výběr místa pro úložiště radioaktivního odpadu měly vliv jen geologické podmínky, nikoli ochota obyvatel se stavbou souhlasit.

NAŠE BEZPEČNÁ BUDOUCNOST

SÚRAO

Správa úložišť radioaktivních odpadů

Dlážděná 6, 110 00 Praha 1

Tel.: 221 421 511, E-mail: info@surao.cz

www.surao.cz